

Lög, reglugerðir o.fl. um framkvæmd kosninga

Kosningar til sveitarstjórna 14. maí 2022

Fyrir kjörstjórnir, kjörstjóra og aðra er starfa við framkvæmd kosninga

LANDSKJÖRSTJÓRN

Lög, reglugerðir o.fl. um framkvæmd kosninga

– kosningar til sveitarstjórna 14. maí 2022

Fyrir kjörstjórnir, kjörstjóra og aðra
er starfa við framkvæmd kosninga

Kosningahandbók – kosningar til sveitarstjórna 14. maí 2022

Útgefandi: Landskjörstjórn

Handbókin er tekin saman af landskjörstjórn

ISBN 978-9935-9666-0-5

Prentun: Svansprent ehf.

Svansprent með umhverfisvottun

Efnisyfirlit

Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944	5
Kosningalög, nr. 112/2021	23
I. kafli. Almenn ákvæði.	23
II. kafli. Kosningarréttur og kjörgengi.	24
III. kafli. Kjördæmi og kjördeildir.	25
IV. kafli. Stjórnýsla kosninga.	29
V. kafli. Kjördagur.	35
VI. kafli. Kjörskrár.	37
VII. kafli. Framboð til Alþingis og sveitarstjórna.	42
VIII. kafli. Framboð til forsetakjörs.	49
IX. kafli. Kynning vegna þjóðaratkvæðagreiðslu.	50
X. kafli. Umboðsmenn stjórn málasamtaka.	50
XI. kafli. Kjörgögn.	54
XII. kafli. Atkvæðagreiðsla utan kjörfundar.	55
XIII. kafli. Kjörstaðir.	61
XIV. kafli. Atkvæðagreiðsla á kjörfundi.	62
XV. kafli. Talning atkvæða.	69
XVI. kafli. Úthlutun þingsæta á Alþingi.	74
XVII. kafli. Kosningaúrslit sveitarstjórnarkosninga.	77
XVIII. kafli. Úrslit forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslna. ...	78
XIX. kafli. Kosningum frestað og uppkosningar.	80
XX. kafli. Hagskýrslugerð.	80
XXI. kafli. Kosningakæmur.	81
XXII. kafli. Úrskurður Alþingis um gildi kosninga.	82
XXIII. kafli. Nýkjörin sveitarstjórn.	83
XXIV. kafli. Refsiákvæði.	84
XXV. kafli. Ýmis ákvæði.	86
XXVI. kafli. Breytingar á lögum þessum.	87
XXVII. kafli. Gildistaka o.fl.	88
Ákvæði til bráðabirgða.	88
Lög um starfsemi stjórn málasamtaka, nr. 162/2006	93
Reglugerð um framboð og meðmæli við sveitarstjórnarkosningar, nr. 330/2022	110

Reglugerð um aðgang að og birtingu upplýsinga úr kjörskrá, nr. 387/2022	117
Reglugerð um kjörgögn, atkvæðakassa o.fl. við kosningar, nr. 388/2022	120
Reglugerð um framkvæmd utankjörfundaratkvæðagreiðslu á stofnunum og í heimahúsum, nr. 430/2022.....	135
Reglugerð um talningu atkvæða, nr. 431/2022	138
Reglugerð um aðstoð við atkvæðagreiðslu, nr. 432/2022	152
Reglur um gerðabækur kjörstjórna og innsigli við kosningar, nr. 422/2022	157
Reglur um tilhögun í kjörfundarstofu við sveitarstjórnarkosningar, nr. 433/2022	166
Fyrirmæli landskjörstjórnar um skilríki umboðsmanna	168
Umsóknareyðublað um að fá að greiða atkvæði í heimahúsi	169
Staðfesting aðstoðarmanns kjósanda.....	170
Yfirlit yfir afsal kosningarréttar á kjörstað.....	171
Afsal kosningarréttar á kjörstað.....	172

Sjá enn fremur kosningavef landskjörstjórnar, www.kosning.is

Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands

Nr. 33 17. júní 1944

Tók gildi 17. júní 1944. Breytt með l. 51/1959 (tóku gildi 20. ágúst 1959), l. 9/1968 (tóku gildi 24. apríl 1968), l. 65/1984 (tóku gildi 13. júní 1984), l. 56/1991 (tóku gildi 31. maí 1991), l. 97/1995 (tóku gildi 5. júlí 1995), l. 100/1995 (tóku gildi 5. júlí 1995), l. 77/1999 (tóku gildi 1. júlí 1999) og l. 91/2013 (tóku gildi 18. júlí 2013).

I.

1. gr.

Ísland er lýðveldi með þingbundinni stjórn.

2. gr.

Alþingi og forseti Íslands fara saman með löggjafarvaldið. Forseti og önnur stjórnarvöld samkvæmt stjórnarskrá þessari og öðrum landslögum fara með framkvæmdarvaldið. Dómendur fara með dómsvaldið.

II.

3. gr.

Forseti Íslands skal vera þjóðkjörinn.

4. gr.

Kjörgengur til forseta er hver 35 ára gamall maður, sem fullnægir skilyrðum kosningarréttar til Alþingis, að fráskildu búsetuskilyrðinu.

5. gr.

Forseti skal kjörinn beinum, leynilegum kosningum af þeim, er kosningarrétt hafa til Alþingis. Forsetaefni skal hafa meðmæli minnst 1500 kosningarbærra manna og mest 3000. Sá, sem flest fær atkvæði, ef

fleiri en einn eru í kjöri, er rétt kjörinn forseti. Ef aðeins einn maður er í kjöri, þá er hann rétt kjörinn án atkvæðagreiðslu.

Að öðru leyti skal ákveða með lögum um framboð og kjör forseta, og má þar ákveða, að tiltekin tala meðmælenda skuli vera úr landsfjórðungi hverjum í hlutfalli við kjósendatölu þar.

6. gr.

Kjörtímabil forseta hefst 1. ágúst og endar 31. júlí að 4 árum liðnum. Forsetakjör fer fram í júní- eða júlímánuði það ár, er kjörtímabil endar.

7. gr.

Nú deyr forseti eða lætur af störfum, áður en kjörtíma hans er lokið, og skal þá kjósa nýjan forseta til 31. júlí á fjórða ári frá kosningu.

8. gr.

Nú verður sæti forseta lýðveldisins laust eða hann getur ekki gegnt störfum um sinn vegna dvalar erlendis, sjúkleika eða af öðrum ástæðum, og skulu þá forsætisráðherra, forseti ...¹⁾ Alþingis og forseti hæstaréttar fara með forsetavald. Forseti ...¹⁾ Alþingis stýrir fundum þeirra. Ef ágreiningur er þeirra í milli, ræður meiri hluti.

¹⁾ L. 56/1991, 1. gr.

9. gr.

Forseti lýðveldisins má ekki vera alþingismaður né hafa með höndum launuð störf í þágu opinberra stofnana eða einkaatvinnufyrirtækja.

Ákveða skal með lögum greiðslur af ríkisfé til forseta og þeirra, sem fara með forsetavald. Óheimilt skal að lækka greiðslur þessar til forseta kjörtímabil hans.

10. gr.

Forsetinn vinnur eið eða drengskaparheit að stjórnarskránni, er hann tekur við störfum. Af eiðstaf þessum eða heiti skal gera tvö samhljóða frumrit. Geymir Alþingi annað, en þjóðskjalasafnið hitt.

11. gr.

Forseti lýðveldisins er ábyrgðarlaus á stjórnarathöfnum. Svo er og um þá, er störfum hans gegna.

Forseti verður ekki sóttur til refsingar, nema með samþykki Alþingis.

Forseti verður leystur frá embætti, áður en kjörtíma hans er lokið, ef það er samþykkt með meiri hluta atkvæða við þjóðaratkvæðagreiðslu, sem til er stofnað að kröfu Alþingis, enda hafi hún hlotið fylgi ³/₄ hluta þingmanna ...¹⁾ Þjóðaratkvæðagreiðslan skal þá fara fram innan tveggja mánaða, frá því að krafan um hana var samþykkt á Alþingi, og gegnir forseti eigi störfum, frá því að Alþingi gerir samþykkt sína, þar til er úrslit þjóðaratkvæðagreiðslunnar eru kunn.

Nú hlýtur krafa Alþingis eigi samþykki við þjóðaratkvæðagreiðsluna, og skal þá Alþingi þegar í stað rofið og efnt til nýrra kosninga.

¹⁾ L. 56/1991, 2. gr.

12. gr.

Forseti lýðveldisins hefur aðsetur í Reykjavík eða nágrenni.

13. gr.

Forsetinn lætur ráðherra framkvæma vald sitt.

Ráðuneytið hefur aðsetur í Reykjavík.

14. gr.

Ráðherrar bera ábyrgð á stjórnarframkvæmdum öllum. Ráðherra-ábyrgð er ákveðin með lögum. Alþingi getur kært ráðherra fyrir embættisrekstur þeirra. Landsdómur dæmir þau mál.

15. gr.

Forsetinn skipar ráðherra og veitir þeim lausn. Hann ákveður tölu þeirra og skiptir störfum með þeim.

16. gr.

Forseti lýðveldisins og ráðherrar skipa ríkisráð, og hefur forseti þar forsæti.

Lög og mikilvægar stjórnarráðstafanir skal bera upp fyrir forseta í ríkisráði.

17. gr.

Ráðherrafundi skal halda um nýmæli í lögum og um mikilvæg stjórnarmálefni. Svo skal og ráðherrafund halda, ef einhver ráðherra óskar að bera þar upp mál. Fundunum stjórnar sá ráðherra, er forseti lýðveldisins hefur kvatt til forsætis, og nefnist hann forsætisráðherra.

18. gr.

Sá ráðherra, sem mál hefur undirritað, ber það að jafnaði upp fyrir forseta.

19. gr.

Undirskrift forseta lýðveldisins undir löggjafarmál eða stjórnarerindi veitir þeim gildi, er ráðherra ritar undir þau með honum.

20. gr.

Forseti lýðveldisins veitir þau embætti, er lög mæla.

Engan má skipa embættismann, nema hann hafi íslenskan ríkisborgararétt. Embættismaður hver skal vinna eið eða drengskaparheit að stjórnarskránni.

Forseti getur vikið þeim frá embætti, er hann hefur veitt það.

Forseti getur flutt embættismenn úr einu embætti í annað, enda missi þeir einskis í af embættistekjum sínum, og sé þeim veittur kostur á að kjósa um embættaskiptin eða lausn frá embætti með lögmæltum eftirlaunum eða lögmæltum ellistyrk.

Með lögum má undanskilja ákveðna embættismannaflokka auk embættismanna þeirra, sem taldir eru í 61. gr.

21. gr.

Forseti lýðveldisins gerir samninga við önnur ríki. Þó getur hann enga slíka samninga gert, ef þeir hafa í sér fólgið afsal eða kvaðir á landi eða landhelgi eða ef þeir horfa til breytinga á stjórnarhögum ríkisins, nema samþykki Alþingis komi til.

22. gr.

[Forseti lýðveldisins stefnir saman Alþingi eigi síðar en tíu vikum eftir almennar alþingiskosningar. Forsetinn setur reglulegt Alþingi ár hvert.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 3. gr.

23. gr.

Forseti lýðveldisins getur frestað fundum Alþingis tiltekinn tíma, þó ekki lengur en tvær vikur og ekki nema einu sinni á ári. Alþingi getur þó veitt forseta samþykki til afbrigða frá þessum ákvæðum.

[Hafi Alþingi verið frestað getur forseti lýðveldisins eigi að síður kvatt Alþingi saman til funda ef nauðsyn ber til. Forseta er það og skylt ef ósk berst um það frá meiri hluta alþingismanna.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 4. gr.

24. gr.

Forseti lýðveldisins getur rofið Alþingi, og skal þá stofnað til nýrra kosninga, [áður en 45 dagar eru liðnir frá því er gert var kunnugt um þingrofið],¹⁾ enda komi Alþingi saman eigi síðar en [tíu vikum]¹⁾ eftir, að það var rofið. [Alþingismenn skulu halda umboði sínu til kjördags.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 5. gr.

25. gr.

Forseti lýðveldisins getur látið leggja fyrir Alþingi frumvörp til laga og annarra samþykktar.

26. gr.

Ef Alþingi hefur samþykkt lagafrumvarp, skal það lagt fyrir forseta lýðveldisins til staðfestingar eigi síðar en tveim vikum eftir að það var samþykkt, og veitir staðfestingin því lagagildi. Nú synjar forseti lagafrumvarpi staðfestingar, og fær það þó engu að síður lagagildi, en leggja skal það þá svo fljótt sem kostur er undir atkvæði allra kosningarbærra manna í landinu til samþykktar eða synjunar með leynilegri atkvæðagreiðslu. Lögin falla úr gildi, ef samþykkis er synjað, en ella halda þau gildi sínu.

27. gr.

Birta skal lög. Um birtingarháttu og framkvæmd laga fer að landslögum.

28. gr.

Þegar brýna nauðsyn ber til, getur forsetinn gefið út bráðabirgðalög [er Alþingi er ekki að störfum].¹⁾ Ekki mega þau þó ríða í bág við stjórnarskrána. Ætíð skulu þau lögð [fyrir Alþingi þegar er það er saman komið á ný].¹⁾

[Samþykki Alþingi ekki bráðabirgðalög, eða ljúki ekki afgreiðslu þeirra innan sex vikna frá því að þingið kom saman, falla þau úr gildi.]¹⁾

Bráðabirgðafjárlög má ekki gefa út, ef Alþingi hefur samþykkt fjárlög fyrir fjárhagstímabilið.

¹⁾ L. 56/1991, 6. gr.

29. gr.

Forsetinn getur ákveðið, að saksókn fyrir afbrot skuli niður falla, ef ríkar ástæður eru til. Hann náðar menn og veitir almenna uppgjöf saka. Ráðherra getur hann þó eigi leyst undan saksókn né refsingu, sem landsdómur hefur dæmt, nema með samþykki Alþingis.

30. gr.

Forsetinn veitir, annaðhvort sjálfur eða með því að fela það öðrum stjórnvöldum, undanþágur frá lögum samkvæmt reglum, sem farið hefur verið eftir hingað til.

III.

31. gr.

[Á Alþingi eiga sæti 63 þjóðkjörnir þingmenn, kosnir leynilegri hlutbundinni kosningu til fjögurra ára.

Kjördæmi skulu vera fæst sex en flest sjö. Mörk þeirra skulu ákveðin í lögum, en þó er heimilt að fela landskjörstjórn að ákveða kjördæmamörk í Reykjavík og nágrenni.

Í hverju kjördæmi skulu vera minnst sex kjördæmissæti sem úthluta skal á grundvelli kosningaúrslita í kjördæminu. Fjöldi þingsæta í hverju kjördæmi skal að öðru leyti ákveðinn í lögum, sbr. þó 5. mgr.

Öðrum þingsætum en kjördæmissætum skal ráðstafa í kjördæmi og úthluta þeim til jöfnunar milli stjórnmalasamtaka þannig að hver samtök fái þingmannatölu í sem fyllstu samræmi við heildaratkvæðatölu sína. Þau stjórnmalasamtök koma þó ein til álitu við úthlutun jöfnunarsæta sem hlotið hafa minnst fimm af hundraði af gildum atkvæðum á landinu öllu.

Ef kjósendur á kjörskrá að baki hverju þingsæti, að meðtöldum jöfnunarsætum, eru eftir alþingiskosningar helmingi færri í einu kjördæmi en einhverju öðru kjördæmi skal landskjörstjórn breyta fjölda þingsæta í kjördæmum í því skyni að draga úr þeim mun. Setja skal nánari fyrirmæli um þetta í lög.

Breytingar á kjördæmamörkum og tilhögun á úthlutun þingsæta, sem fyrir er mælt í lögum, verða aðeins gerðar með samþykki $\frac{2}{3}$ atkvæða á Alþingi.]¹⁾

¹⁾ L. 77/1999, 1. gr.

32. gr.

[Alþingi starfar í einni málstofu.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 7. gr.

33. gr.

[Kosningarrétt við kosningar til Alþingis hafa allir sem eru 18 ára eða eldri þegar kosning fer fram og hafa íslenskan ríkisborgararétt. Lögheimili á Íslandi, þegar kosning fer fram, er einnig skilyrði kosningarréttar, nema undantekningar frá þeirri reglu verði ákveðnar í lögum um kosningar til Alþingis.

Nánari reglur um alþingiskosningar skulu settar í kosningalögum.]¹⁾

¹⁾ L. 65/1984, 2. gr.

34. gr.

[Kjörgengur við kosningar til Alþingis er hver sá ríkisborgari sem kosningarrétt á til þeirra og hefur óflekkað mannorð.]¹⁾

[Hæstaréttardómarar eru þó ekki kjörgengir.]²⁾

¹⁾ L. 65/1984, 3. gr.

²⁾ L. 56/1991, 8. gr.

IV.

35. gr.

[Reglulegt Alþingi skal koma saman ár hvert hinn fyrsta dag októbermánaðar eða næsta virkan dag ef helgidagur er og stendur til jafnlengdar næsta árs hafi kjörtímabil alþingismanna ekki áður runnið út eða þing verið rofið.

Samkomudegi reglulegs Alþingis má breyta með lögum.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 9. gr.

36. gr.

Alþingi er friðheilagt. Enginn má raska friði þess né frelsi.

37. gr.

Samkomustaður Alþingis er jafnaðarlega í Reykjavík. Þegar sérstaklega er ástatt, getur forseti lýðveldisins skipað fyrir um, að Alþingi skuli koma saman á öðrum stað á Íslandi.

38. gr.

[Rétt til að flytja frumvörp til laga og tillögur til ályktana hafa alþingismenn og ráðherrar.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 10. gr.

39. gr.

[Alþingi]¹⁾ getur skipað nefndir [alþingismanna]¹⁾ til að rannsaka mikilvæg mál, er almenning varða. [Alþingi]¹⁾ getur veitt nefndum þessum rétt til að heimta skýrslur, munnlegar og bréflugar, bæði af embættismönnum og einstökum mönnum.

¹⁾ L. 56/1991, 11. gr.

40. gr.

Engan skatt má á leggja né breyta né af taka nema með lögum. Ekki má heldur taka lán, er skuldbindi ríkið, né selja eða með öðru móti láta af hendi neina af fasteignum landsins né afnotarétt þeirra nema samkvæmt lagaheimild.

41. gr.

Ekkert gjald má greiða af hendi, nema heimild sé til þess í fjárlögum eða fjáraukalögum.

42. gr.

Fyrir hvert reglulegt Alþingi skal, þegar er það er saman komið, leggja frumvarp til fjárlaga fyrir það fjárhagsár, sem í hönd fer, og skal í frumvarpinu fólgin greinargerð um tekjur ríkisins og gjöld.

...¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 12. gr.

43. gr.

[Endurskoðun á fjárreiðum ríkisins, stofnana þess og ríkisfyrirtækja skal fara fram á vegum Alþingis og í umboði þess eftir nánari fyrirmælum í lögum.]¹⁾

¹⁾ L. 100/1995, 1. gr., sbr. 2. gr. s.l.

44. gr.

[Ekkert lagafrumvarp má samþykkja fyrir en það hefur verið rætt við þrjár umræður á Alþingi.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 14. gr.

45. gr.

[Reglulegar alþingiskosningar skulu fara fram eigi síðar en við lok kjörtímabils. Upphaf og lok kjörtímabils miðast við sama vikudag í mánuði, talið frá mánaðamótum.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 15. gr.

46. gr.

Alþingi sker sjálft úr, hvort þingmenn þess séu löglega kosnir, svo og úr því, hvort þingmaður hafi misst kjörgengi.

47. gr.

Sérhver nýr þingmaður skal vinna ...¹⁾ drengskaparheit að stjórnarskránni, þegar er kosning hans hefur verið tekin gild.

¹⁾ L. 56/1991, 16. gr.

48. gr.

Alþingismenn eru eingöngu bundnir við sannfæringu sína og eigi við neinar reglur frá kjósendum sínum.

...¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 17. gr.

49. gr.

[Meðan Alþingi er að störfum má ekki setja neinn alþingismann í gæsluvarðhald eða höfða mál á móti honum án samþykkis þingsins nema hann sé staðinn að glæp.

Enginn alþingismaður verður krafinn reikningsskapar utan þings fyrir það sem hann hefur sagt í þinginu nema Alþingi leyfi.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 18. gr.

50. gr.

Nú glatar alþingismaður kjörgengi, og missir hann þá rétt þann, er þingkosningin hafði veitt honum.

51. gr.

Ráðherrar eiga samkvæmt embættisstöðu sinni sæti á Alþingi, og eiga þeir rétt á að taka þátt í umræðunum eins oft og þeir vilja, en gæta verða þeir þingskapa. Atkvæðisrétt eiga þeir þó því aðeins, að þeir séu jafnframt alþingismenn.

52. gr.

[Alþingi kýs sér forseta og stýrir hann störfum þess.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 19. gr.

53. gr.

[Eigi getur Alþingi gert samþykkt um mál nema meira en helmingur þingmanna sé á fundi og taki þátt í atkvæðagreiðslu.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 20. gr.

54. gr.

[Heimilt er alþingismönnum, með leyfi Alþingis, að óska upplýsinga ráðherra eða svars um opinbert málefni með því að bera fram fyrirspurn um málið eða beiðast um það skýrslu.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 21. gr.

55. gr.

[Eigi má Alþingi taka við neinu málefni nema einhver þingmannanna eða ráðherra flytji það.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 22. gr.

56. gr.

[Pyki Alþingi ekki ástæða til að gera aðra ályktun um eitthvert mál getur það vísað því til ráðherra.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 23. gr.

57. gr.

Fundir ...¹⁾ Alþingis skulu haldnir í heyranda hljóði. Þó getur forseti eða svo margir þingmenn, sem til er tekið í þingsköpum, krafist, að öllum utanþingsmönnum sé vísað burt, og sker þá þingfundur úr, hvort ræða skuli málið í heyranda hljóði eða fyrir luktum dyrum.

¹⁾ L. 56/1991, 24. gr.

58. gr.

[Þingsköp Alþingis skulu sett með lögum.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 25. gr.

V.

59. gr.

Skipun dómsvaldsins verður eigi ákveðin nema með lögum.

60. gr.

Dómendur skera úr öllum ágreiningi um embættistakmörk yfirvalda. Þó getur enginn, sem um þau leitar úrskurðar, komið sér hjá að hlýða yfirvaldsboði í bráð með því að skjóta málinu til dóms.

61. gr.

Dómendur skulu í embættisverkum sínum fara einungis eftir lögnum. Þeim dómendum, sem ekki hafa að auk umboðsstörf á hendi, verður ekki vikið úr embætti nema með dómi, og ekki verða þeir heldur fluttir í annað embætti á móti vilja þeirra, nema þegar svo stendur á, að verið er að koma nýrri skipun á dómstólana. [Þó má veita þeim dómara, sem orðinn er fullra 65 ára gamall, lausn frá embætti, en hæstaréttardómarar skulu eigi missa neins í af launum sínum.]¹⁾

¹⁾ L. 56/1991, 26. gr.

VI.

62. gr.

Hin evangeliska lúterska kirkja skal vera þjóðkirkja á Íslandi, og skal ríkisvaldið að því leyti styðja hana og vernda.

Breyta má þessu með lögum.

63. gr.

[Allir eiga rétt á að stofna trúfélög og iðka trú sína í samræmi við sannfæringu hvers og eins. Þó má ekki kenna eða fremja neitt sem er gagnstætt góðu siðferði eða allsherjarreglu.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 1. gr.

64. gr.

[Enginn má neins í missa af borgaralegum og þjóðlegum réttindum fyrir sakir trúarbragða sinna, né heldur má nokkur fyrir þá sök skorast undan almennri þegnskyldu.

Öllum er frjálst að standa utan trúfélaga. Enginn er skyldur til að inna af hendi persónuleg gjöld til trúfélags sem hann á ekki aðild að.

Nú er maður utan trúfélaga og greiðir hann þá til Háskóla Íslands gjöld þau sem honum hefði ella borið að greiða til trúfélags síns. Breyta má þessu með lögum.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 2. gr.

VII.

65. gr.

[Allir skulu vera jafnir fyrir lögum og njóta mannréttinda án tillits til kynferðis, trúarbragða, skoðana, þjóðernisuppruna, kynþáttar, litarháttar, efnahags, ættneris og stöðu að öðru leyti.

Konur og karlar skulu njóta jafns réttar í hvívetna.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 3. gr.

66. gr.

[Engan má svipta íslenskum ríkisborgararétti. Með lögum má þó ákveða að maður missi þann rétt ef hann öðlast með samþykki sínu ríkisfang í öðru ríki. Útlendingi verður aðeins veittur íslenskur ríkisborgararéttur samkvæmt lögum.

Íslenskum ríkisborgara verður ekki meinað að koma til landsins né verður honum vísað úr landi. Með lögum skal skipað rétti útlendinga til að koma til landsins og dveljast hér, svo og fyrir hverjar sakir sé hægt að vísa þeim úr landi.

Engum verður meinað að hverfa úr landi nema með ákvörðun dómara. Stöðva má þó brottför manns úr landi með lögmætri handtöku.

Allir, sem dveljast löglega í landinu, skulu ráða búsetu sinni og vera frjálsir ferða sinna með þeim takmörkunum sem eru settar með lögum.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 4. gr.

67. gr.

[Engan má svipta frelsi nema samkvæmt heimild í lögum.

Hver sá sem hefur verið sviptur frelsi á rétt á að fá að vita tafarlaust um ástæður þess.

Hvern þann sem er handtekinn vegna gruns um refsiverða háttsemi skal án undandráttar leiða fyrir dómara. Sé hann ekki jafnskjótt látinn laus skal dómari, áður en sólarhringur er liðinn, ákveða með rökstuddum úrskurði hvort hann skuli sæta gæsluvarðhaldi. Gæsluvarðhaldi má aðeins beita fyrir sök sem þyngri refsing liggur við en fésekt eða varðhald. Með lögum skal tryggja rétt þess sem sætir gæsluvarðhaldi til að skjóta úrskurði um það til æðra dóms. Maður skal aldrei sæta gæsluvarðhaldi lengur en

nauðsyn krefur, en telji dómari fært að láta hann lausan gegn tryggingu skal ákveða í dómsúrskurði hver hún eigi að vera.

Hver sá sem er af öðrum ástæðum sviptur frelsi á rétt á að dómstóll kveði á um lögmati þess svo fljótt sem verða má. Reynist frelssvipting ólögmat skal hann þegar látinn laus.

Hafi maður verið sviptur frelsi að ósekju skal hann eiga rétt til skaðabóta.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 5. gr.

68. gr.

[Engan má beita pyndingum né annarri ómannúðlegri eða vanvirðandi meðferð eða refsingu.

Naufungarvinnu skal engum gert að leysa af hendi.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 6. gr.

69. gr.

[Engum verður gert að sæta refsingu nema hann hafi gerst sekur um háttsemi sem var refsiverð samkvæmt lögum á þeim tíma þegar hún átti sér stað eða má fullkomlega jafna til slíkrar háttsemi. Viðurlög mega ekki verða þyngri en heimiluð voru í lögum þá er háttsemin átti sér stað.

Í lögum má aldrei mæla fyrir um dauðarefsingu.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 7. gr.

70. gr.

[Öllum ber réttur til að fá úrlausn um réttindi sín og skyldur eða um ákæru á hendur sér um refsiverða háttsemi með réttlátri málsmeðferð innan hæfilegs tíma fyrir óháðum og óhlutdrægum dómstóli. Dómþing skal háð í heyranda hljóði nema dómari ákveði annað lögum samkvæmt til að gæta velsæmis, allsherjarreglu, öryggis ríkisins eða hagsmuna málsaðila.

Hver sá sem er borinn sökum um refsiverða háttsemi skal talinn saklaus þar til sekt hans hefur verið sönnuð.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 8. gr.

71. gr.

[Allir skulu njóta friðhelgi einkalífs, heimilis og fjölskyldu.

Ekki má gera líkamsrannsókn eða leit á manni, leit í húsakynnum hans eða munum, nema samkvæmt dómsúrskurði eða sérstakri lagaheimild. Það sama á við um rannsókn á skjölum og póstsendingum, símtölum og öðrum fjarskiptum, svo og hvers konar sambærilega skerðingu á einkalífi manns.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. má með sérstakri lagaheimild takmarka á annan hátt friðhelgi einkalífs, heimilis eða fjölskyldu ef brýna nauðsyn ber til vegna réttinda annarra.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 9. gr.

72. gr.

[Eignarrétturinn er friðhelgur. Engan má skylda til að láta af hendi eign sína nema almenningsþörf krefji. Þarf til þess lagafyrirmæli og komi fullt verð fyrir.

Með lögum má takmarka rétt erlendra aðila til að eiga fasteignaréttindi eða hlut í atvinnufyrirtæki hér á landi.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 10. gr.

73. gr.

[Allir eru frjálsir skoðana sinna og sannfæringar.

Hver maður á rétt á að láta í ljós hugsanir sínar, en ábyrgjast verður hann þær fyrir dómi. Ritskoðun og aðrar sambærilegar tálmanir á tjáningarfrelsi má aldrei í lög leiða.

Tjáningarfrelsi má aðeins setja skorður með lögum í þágu allsherjarreglu eða öryggis ríkisins, til verndar heilsu eða siðgæði manna eða vegna réttinda eða mannorðs annarra, enda teljist þær nauðsynlegar og samrýmist lýðræðishefðum.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 11. gr.

74. gr.

[Rétt eiga menn á að stofna félög í sérhverjum löglegum tilgangi, þar með talin stjórn málafélög og stéttarfélög, án þess að sækja um leyfi til þess. Félag má ekki leysa upp með ráðstöfun stjórnvalds. Banna má þó

um sinn starfsemi félags sem er talið hafa ólöglegan tilgang, en höfða verður þá án ástæðulausrar tafar mál gegn því til að fá því slitið með dómi.

Engan má skylda til aðildar að félagi. Með lögum má þó kveða á um slíka skyldu ef það er nauðsynlegt til að félag geti sinnt lögmæltu hlutverki vegna almannahagsmuna eða réttinda annarra.

Rétt eiga menn á að safnast saman vopnlausir. Lögreglunni er heimilt að vera við almennar samkomur. Banna má mannfundi undir berum himni ef uggvænt þykir að af þeim leiði óspektir.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 12. gr.

75. gr.

[Öllum er frjálst að stunda þá atvinnu sem þeir kjósa. Þessu frelsi má þó setja skorður með lögum, enda krefjist almannahagsmunir þess.

Í lögum skal kveða á um rétt manna til að semja um starfskjör sín og önnur réttindi tengd vinnu.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 13. gr.

76. gr.

[Öllum, sem þess þurfa, skal tryggður í lögum réttur til aðstoðar vegna sjúkleika, örorku, elli, atvinnuleysis, örbirgðar og sambærilegra atvika.

Öllum skal tryggður í lögum réttur til almennrar menntunar og fræðslu við sitt hæfi.

Börnum skal tryggð í lögum sú vernd og umönnun sem velferð þeirra krefst.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 14. gr.

77. gr.

[Skattamálum skal skipað með lögum. Ekki má fela stjórnvöldum ákvörðun um hvort leggja skuli á skatt, breyta honum eða afnema hann.

Enginn skattur verður lagður á nema heimild hafi verið fyrir honum í lögum þegar þau atvik urðu sem ráða skattskyldu.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 15. gr.

78. gr.

[Sveitarfélög skulu sjálf ráða málefnum sínum eftir því sem lög ákveða.

Tekjustofnar sveitarfélaga skulu ákveðnir með lögum, svo og réttur þeirra til að ákveða hvort og hvernig þeir eru nýttir.]¹⁾

¹⁾ L. 97/1995, 16. gr.

79. gr.

Tillögur, hvort sem eru til breytinga eða viðauka á stjórnarskrá þessari, má bera upp bæði á reglulegu Alþingi og auka-Alþingi. Nái tillagan samþykki ...¹⁾ skal rjúfa Alþingi þá þegar og stofna til almennra kosninga af nýju. Samþykki [Alþingi]¹⁾ ályktunina óbreytta, skal hún staðfest af forseta lýðveldisins, og er hún þá gild stjórnskipunarlæg.

Nú samþykkir Alþingi breytingu á kirkjuskipun ríkisins samkvæmt 62. gr., og skal þá leggja það mál undir atkvæði allra kosningarbærra manna í landinu til samþykktar eða synjunar, og skal atkvæðagreiðslan vera leynileg.

¹⁾ L. 56/1991, 27. gr.

80. gr.

...

81. gr.

Stjórnarskipunarlæg þessi öðlast gildi, þegar Alþingi gerir um það ályktun, enda hafi meiri hluti allra kosningarbærra manna í landinu með leynilegri atkvæðagreiðslu samþykkt þau.¹⁾

¹⁾ *Sbr. þingsályktun um gildistöku stjórnarskrár lýðveldisins Íslands, nr. 33 16. júní 1944, og yfirlýsingu forseta sameinaðs Alþingis um gildistöku stjórnarskrárinnar, nr. 33 17. júní 1944. Sbr. og þingsályktun um niðurfelling dansk-íslenska sambandslagasamningsins frá 1918, nr. 32 16. júní 1944.*

Ákvæði um stundarsakir.

Er stjórnarskrá þessi hefur öðlast gildi, kýs sameinað Alþingi forseta Íslands fyrsta sinni eftir reglum um kjör forseta sameinaðs Alþingis, og nær kjörtímabil hans til 31. júlí 1945.

Þeir erlendir ríkisborgarar, sem öðlast hafa kosningarrétt og kjörgengi til Alþingis eða embættisgengi, áður en stjórnarskipunarlög þessi koma til framkvæmda, skulu halda þeim réttindum. Danskir ríkisborgarar, sem téð réttindi hefðu öðlast samkvæmt 75. gr. stjórnarskrár 18. maí 1920, að óbreyttum lögum, frá gildistökudegi stjórnarskipunarlaga þessara og þar til 6 mánuðum eftir að samningar um rétt danskra ríkisborgara á Íslandi geta hafist, skulu og fá þessi réttindi og halda þeim.

[Prátt fyrir ákvæði 6. mgr. 31. gr. nægir samþykki einfalds meiri hluta atkvæða á Alþingi til að breyta lögum um kosningar til Alþingis til samræmis við stjórnarskipunarlög þessi eftir að þau taka gildi. Þegar sú breyting hefur verið gerð fellur ákvæði þetta úr gildi.]¹⁾

[Prátt fyrir ákvæði 1. mgr. 79. gr. er heimilt, fram til 30. apríl 2017, að breyta stjórnarskránni með eftirfarandi hætti: Samþykki Alþingi frumvarp til laga um breytingu á stjórnarskrá með minnst ²/₃ hlutum greiddra atkvæða skal það borið undir atkvæði allra kosningarbærra manna í landinu til samþykktar eða synjunar. Atkvæðagreiðslan skal fara fram í fyrsta lagi sex mánuðum og í síðasta lagi níu mánuðum eftir samþykkt frumvarpsins á Alþingi. Til þess að frumvarpið teljist samþykkt þarf það að hafa hlotið meiri hluta gildra atkvæða í þjóðaratkvæðagreiðslunni, þó minnst atkvæði 40 af hundræði allra kosningarbærra manna, og skal það staðfest af forseta lýðveldisins og telst þá gild stjórnarskipunarlög. Í heiti frumvarps til stjórnarskipunarlaga á þessum grundvelli skal koma fram tilvísun til ákvæðis þessa.

Um þjóðaratkvæðagreiðsluna fer samkvæmt lögum.]²⁾

¹⁾ L. 77/1999, 2. gr.

²⁾ L. 91/2013, 1. gr.

Kosningalög

Nr. 112 25. júní 2021

Tóku gildi 1. janúar 2022. Breytt með L. 113/2021 (tóku gildi 16. júlí 2021). L. 137/2021 (tóku gildi 31. des. 2021). L. 18/2022 (tóku gildi 18. mars 2022).

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **dómsmálaráðherra** eða **dómsmálaráðuneyti** sem fer með lög þessi.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

Markmið laga þessara er að styrkja lýðræðið með öruggri framkvæmd kosninga og tryggja að beinar, frjálssar og leynilegar kosningar séu haldnar reglulega.

2. gr.

Gildissvið.

Lög þessi gilda um kosningar til Alþingis og sveitarstjórna og um framboð og kjör forseta Íslands.

Álykti Alþingi að fram skuli fara almenn og leynileg þjóðaratkvæðagreiðsla um tiltekið málefni eða lagafrumvarp fer um framkvæmdina samkvæmt lögum þessum.

Lög þessi gilda einnig um framkvæmd þjóðaratkvæðagreiðslu sem fer fram skv. 3. mgr. 11. gr., 26. gr. og 2. mgr. 79. gr. stjórnarskrárinnar.

II. KAFLI.

Kosningarréttur og kjörgengi.

3. gr.

*Kosningarréttur við alþingiskosningar,
forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur.*

Kosningarréttur við alþingiskosningar, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur á hver íslenskur ríkisborgari sem náð hefur 18 ára aldri þegar kosning fer fram og á lögheimili hér á landi.

Íslenskur ríkisborgari, sem náð hefur 18 ára aldri og hefur átt lögheimili hér á landi, á kosningarrétt í sextán ár frá því að hann flytur lögheimili af landinu. Eftir þann tíma skal hann sækja um til Þjóðskrár Íslands að vera tekinn á kjörskrá. Í umsókn skal koma fram nafn umsækjanda, kennitala, hvenær hann flutti af landi brott, síðasta lögheimili á Íslandi, heimilisfang erlendis og yfirlýsing umsækjanda um að hann sé enn íslenskur ríkisborgari. Þjóðskrár Íslands gefur út leiðbeiningar um móttöku og meðferð umsókna. Í þeim er heimilt að mæla fyrir um rafrænt umsóknarferli. Ákvörðun um að einhver skuli þannig tekinn á kjörskrá gildir í fjögur ár frá 1. desember næstum eftir að umsókn var lögð fram. Heimilt er að skjóta synjun Þjóðskrár Íslands til úrskurðarnefndar kosningamála.

4. gr.

Kosningarréttur við sveitarstjórnarkosningar.

Kosningarréttur við kosningar til sveitarstjórnar á:

- hver íslenskur ríkisborgari sem náð hefur 18 ára aldri þegar kosning fer fram og á skráð lögheimili í sveitarfélaginu,
- hver danskur, finnskur, norskur og sænskur ríkisborgari, enda fullnægi hann að öðru leyti skilyrðum a-liðar,
- hver erlendur ríkisborgari, annar en greinir í b-lið, sem átt hefur skráð lögheimili hér á landi í þrjú ár samfellt fyrir kjördag, enda fullnægi hann að öðru leyti skilyrðum a-liðar.

Hafi námsmaður, sbr. 4. mgr. 9. gr. laga um lögheimili og aðsetur, nr. 80/2018, flutt lögheimili sitt frá landinu til Danmerkur, Finnlands, Færeyja, Grænlands, Noregs eða Svíþjóðar samkvæmt Norðurlandasamningi um almannaskráningu telst hann ekki hafa glatað kosningarrétti sínum í því sveitarfélagi sem hann átti skráð lögheimili í við brottför, enda fullnægi

hann að öðru leyti skilyrðum a-liðar 1. mgr. og leggi fram umsókn skv. 3. mgr. um að neyta kosningarréttar síns. Sama gildir um maka, sambúðarmaka og börn þeirra sem dveljast með þeim í viðkomandi landi.

Til þess að geta neytt kosningarréttar skv. 2. mgr. skal umsókn send Þjóðskrá Íslands [eigi síðar en 40]¹⁾ dögum fyrir kjördag í hvert sinn sem kosið er til sveitarstjórnar. Þjóðskrá Íslands gefur út leiðbeiningar um móttöku og meðferð umsókna um að neyta kosningarréttar skv. 2. mgr. Í þeim er heimilt að mæla fyrir um rafrænt umsóknarferli. Heimilt er að skjóta synjun Þjóðskrár Íslands til úrskurðarnefndar kosningamála.

¹⁾L. 18/2022, 1. gr.

5. gr.

Kosningarréttur og kjörskrár.

Enginn getur neytt kosningarréttar nema nafn hans sé á kjörskrá þegar kosning fer fram.

6. gr.

Kjörgengi.

Kjörgengur til Alþingis er hver sá sem á kosningarrétt skv. 3. gr. og hefur óflekkað mannorð. Hæstaréttardómarar eru þó ekki kjörgengir til Alþingis.

Kjörgengur í sveitarstjórn er hver sá sem á kosningarrétt í sveitarfélagi skv. 4. gr. og hefur óflekkað mannorð.

Enginn telst hafa óflekkað mannorð sem hlotið hefur dóm fyrir refsivert brot og refsing er óskilorðsbundið fangelsi, frá þeim degi þegar dómur er upp kveðinn og þar til afpláun er að fullu lokið.

Um kjörgengi til forseta Íslands fer skv. 4. gr. stjórnarskrárinnar.

III. KAFLI.

Kjördæmi og kjördeildir.

7. gr.

Kjördæmi við alþingiskosningar.

Kjósendur neyta kosningarréttar síns í alþingiskosningum, forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslum í kjördæmum eftir þeim reglum og með þeim skilyrðum er lög þessi setja. Landinu er skipt í kjördæmi sem hér segir:

1. Norðvesturkjördæmi.

Til þess teljast eftirtalin sveitarfélög: Akraneskaupstaður, Hvalfjarðarsveit, Skorradalshreppur, Borgarbyggð, Eyja- og Miklaholtshreppur, Snæfellsbær, Grundarfjarðarbær, Helgafellssveit, Stykkishólmsbær, Dalabyggð, Reykhólahreppur, Vesturbyggð, Tálknafjarðarhreppur, Bolungarvíkurkaupstaður, Ísafjarðarbær, Súðavíkurbreppur, Árneshreppur, Kaldraneshreppur, Strandabyggð, Húnaþing vestra, Húnavatnshreppur, Blönduósbær, Skagabyggð, Sveitarfélagið Skagaströnd, Sveitarfélagið Skagafjörður og Akrahreppur.

2. Norðausturkjördæmi.

Til þess teljast eftirtalin sveitarfélög: Fjallabyggð, Dalvíkurbyggð, Hörgársveit, Akureyrarbær, Eyjafjarðarsveit, Svalbarðsstrandarhreppur, Grýtubakkahreppur, Þingeyjarsveit, Skútustaðahreppur, Norðurþing, Tjörneshreppur, Svalbarðshreppur, Langanesbyggð, Vopnafjarðarhreppur, Fljótisdalshreppur, Múlaþing og Fjarðabyggð.

3. Suðurkjördæmi.

Til þess teljast eftirtalin sveitarfélög: Sveitarfélagið Hornafjörður, Skaftárhreppur, Mýrdalshreppur, Rangárþing eystra, Rangárþing ytra, Ásahreppur, Vestmannaeyjabær, Flóahreppur, Sveitarfélagið Árborg, Skeiða- og Gnúpverjahreppur, Hrunamannahreppur, Bláskógabyggð, Grímsnes- og Grafningshreppur, Hveragerðisbær, Sveitarfélagið Ölfus, Grindavíkurbær, Suðurnesjabær, Reykjanesbær og Sveitarfélagið Vogar.

4. Suðvesturkjördæmi.

Til þess teljast eftirtalin sveitarfélög: Hafnarfjarðarkaupstaður, Garðabær, Kópavogsbær, Seltjarnarnesbær, Mosfellsbær og Kjósarhreppur.

5.–6. Reykjavíkurborg kjördæmi suður og norður.

Reykjavík skal skipta frá vestri til austurs í tvö kjördæmi, suðurkjördæmi og norðurkjördæmi, eftir því sem fyrir er mælt í 8. gr.

Verði heiti eða mörkum sveitarfélags breytt eða sameinist tvö eða fleiri þeirra skal litið svo á að sveitarfélagið, sem til verður í staðinn, heyri til þess kjördæmis sem það eldra eða þau eldri heyrðu til. Varði slík breyting mörk kjördæma skulu þau þó haldast óbreytt.

8. gr.

Mörk kjördæma í Reykjavík.

Pegar boðað hefur verið til almennra alþingiskosninga skal landskjörstjórn ákveða mörk kjördæma í Reykjavík miðað við kjörskrá 56 dögum fyrir kjördag, sbr. 1. mgr. 28. gr. Skulu mörkin við það miðuð að kjósendur í hvoru kjördæmi um sig að baki hverju þingsæti, að meðtöldum jöfnunarsætum, séu nokkurn veginn jafnmargir. Gæta skal þess, eftir því sem kostur er, að hvort kjördæmi sé sem samfelldust heild.

Landskjörstjórn auglýsir mörk kjördæmanna í Stjórnartíðindum jafnskjótt og þau liggja fyrir. Auglýsing landskjörstjórnar gildir jafnframt við forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur sem haldnar eru fram að næstu almennu alþingiskosningum.

9. gr.

Fjöldi þingsæta.

Þingsæti eru 63 og skiptast þannig milli kjördæma:

Norðvesturkjördæmi	[7] ¹⁾ þingsæti
Norðausturkjördæmi	10 þingsæti
Suðurkjördæmi	10 þingsæti
Suðvesturkjördæmi	[14] ¹⁾ þingsæti
Reykjavíkurborgkjördæmi suður	11 þingsæti
Reykjavíkurborgkjördæmi norður	11 þingsæti

Í Norðvesturkjördæmi skulu vera sjö kjördæmissæti og eitt jöfnunarsæti. Í Norðausturkjördæmi og Suðurkjördæmi skulu vera níu kjördæmissæti og eitt jöfnunarsæti í hvoru kjördæmi. Í Suðvesturkjördæmi skulu vera ellefu kjördæmissæti og tvö jöfnunarsæti. Í Reykjavíkurborgkjördæmi norður og Reykjavíkurborgkjördæmi suður skulu vera níu kjördæmissæti og tvö jöfnunarsæti í hvoru kjördæmi.

Þrátt fyrir það sem segir í 1. og 2. mgr. getur landskjörstjórn breytt fjölda kjördæmissæta í hverju kjördæmi í samræmi við 10. gr.

¹⁾L. 18/2022, 2. gr.

10. gr.

Breyting á fjölda kjördæmissæta.

Eftir hverjar alþingiskosningar skal landskjörstjórn reikna út hvort kjósendur á kjörskrá að baki hverju þingsæti, að meðtöldum jöfnunarsætum skv. 2. mgr. 9. gr., séu helmingi færri í einu kjördæmi en kjósendur að baki hverju þingsæti í einhverju öðru kjördæmi, miðað við kjörskrá í nýafstöðnum kosningum, sbr. 5. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar. Ef svo er skal landskjörstjórn breyta fjölda kjördæmissæta í kjördæmum þannig að dregið verði úr þessum mun. Sú breyting má þó aldrei verða meiri en þörf krefur hverju sinni til þess að fullnægja fyrirmælum þessa stjórnarskrárákvæðis.

Við útreikning skv. 1. mgr. skal fyrst miða við fjölda þingsæta í kjördæmum skv. 1. mgr. 9. gr. Ef skilyrði 1. mgr. eru fyrir hendi skal færa eitt kjördæmissæti frá því kjördæmi sem hefur fæsta kjósendur að baki hverju þingsæti til þess kjördæmis sem hefur flesta kjósendur að baki hverju þingsæti. Sé það ekki unnt skal færa eitt kjördæmissæti frá því kjördæmi sem hefur næstfæsta kjósendur að baki hverju þingsæti til þess kjördæmis sem hefur flesta kjósendur að baki hverju þingsæti. Að því loknu er fjöldi kjósenda að baki hverjum þingmanni reiknaður að nýju miðað við þessa breytingu og kjördæmissæti fært milli kjördæma svo oft sem þörf krefur þar til hlutfall kjósenda að baki hverju þingsæti fer hvergi yfir þau mörk sem koma fram í 1. mgr.

Landskjörstjórn auglýsir breytinguna í Stjórnartíðindum jafnskjótt og hún hefur verið gerð.

Heimild landskjörstjórnar til að breyta þingmannatölu í kjördæmum samkvæmt þessari grein nær þó aðeins til þeirra kjördæmissæta sem eru umfram stjórnarskrárbundið lágmark, sbr. 3. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar.

11. gr.

Kjördeildir.

Hverju kjördæmi skal skipt í kjördeildir og er hvert sveitarfélag utan Reykjavíkur ein kjördeild, sbr. 5.–6. tölul. 1. mgr. 7. gr., nema sveitarstjórn hafi ákveðið að skipta því í fleiri kjördeildir.

Við sveitarstjórnarkosningar er hvert sveitarfélag ein kjördeild, nema sveitarstjórn hafi ákveðið að skipta því í fleiri kjördeildir.

Kjördeildir skal að jafnaði kenna við kjörstað eða tölusetja til aðgreiningar.

IV. KAFLI. **Stjórnsýsla kosninga.**

12. gr.

Landskjörstjórn.

Ráðherra skipar fimm menn í landskjörstjórn og jafnmarga til vara. Landskjörstjórn er sjálfstæð stjórnsýslunefnd sem hefur yfirumsjón með framkvæmd kosninga og annast framkvæmd laga þessara, sbr. 14. gr. Landskjörstjórn heyrir stjórnarfarslega undir ráðherra sem fer með málefni kosninga.

Skipunartími í landskjörstjórn er fimm ár en þó þannig að hvert ár renni út skipunartími eins stjórnarmanns. Þrjú stjórnarmenn skulu kosnir af Alþingi, þar á meðal formaður landskjörstjórnar, og tveir skulu tilnefndir af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Varamenn skulu valdir með sama hætti. Stjórnarmenn og varamenn þeirra skulu hafa reynslu og þekkingu á málefnum sem tengjast kosningum.

Landskjörstjórn mótar stefnu og áherslur skrifstofu sinnar og setur sér og skrifstofunni starfsreglur.

13. gr.

Starfsfólk og aðsetur landskjörstjórnar.

Landskjörstjórn skipar framkvæmdastjóra til fimm ára í senn og setur honum erindisbréf. Framkvæmdastjóri landskjörstjórnar ber ábyrgð á og annast daglega stjórn á starfsemi, fjárreiðum og rekstri landskjörstjórnar og ræður annað starfsfólk. Framkvæmdastjóri undirbýr og situr fundi stjórnar með málfrelsi og tillögurétt.

Framkvæmdastjóri og annað starfsfólk annast í umboði landskjörstjórnar daglega framkvæmd og stjórn þeirra verkefna sem henni eru falin samkvæmt lögum þessum.

Landskjörstjórn ákveður aðsetur skrifstofu sinnar.

14. gr.

Verkefni landskjörstjórnar.

Landskjörstjórn annast framkvæmd laga þessara og eru helstu verkefni hennar að:

- a. birta auglýsingar um undirbúning, framkvæmd og tímasetningu kosninga,
- b. útbúa kjörgögn, sbr. þó 2. mgr. 64. gr.,
- c. veita almenningi, frambjóðendum, fjölmiðlum, kjörstjórnnum og öðrum sem annast framkvæmd kosninga upplýsingar, fræðslu og leiðbeiningar,
- d. hafa samvinnu og samráð við viðeigandi aðila, félagasamtök og stofnanir við undirbúning og framkvæmd kosninga,
- e. birta niðurstöður kosninga opinberlega,
- f. stuðla að kosningarannsóknum og framþróun kosningaframkvæmdar,
- g. veita ráðherra og öðrum stjórnvöldum ráðgjöf um kosningar og gera tillögur til ráðherra um útgáfu reglugerða um nánari framkvæmd einstakra ákvæða laga þessara,
- h. taka þátt í alþjóðlegu samstarfi á sviði kosningamála,
- i. vinna önnur verkefni sem tengjast stjórnsýslu kosninga samkvæmt ákvæðum stjórnarskrár, laga þessara eða annarra laga.

Við sveitarstjórnarkosningar annast yfirkjörstjórn sveitarfélags, sbr. 17. gr., verkefni skv. a-, b- og e-lið 1. mgr. Auk landskjörstjórnar sinnir yfirkjörstjórn sveitarfélags einnig verkefnum skv. c-lið við sveitarstjórnarkosningar.

Þjóðskrá Íslands ber að veita landskjörstjórn aðgang að upplýsingum úr skrá og kerfum stofnunarinnar án endurgjalds svo að hún geti sinnt hlutverki sínu.

Landskjörstjórn skal gefa út ársskýrslu um starfsemi sína. Landskjörstjórn skal skila ráðherra skýrslu eftir hverjar kosningar um undirbúning og framkvæmd þeirra og skal ráðherra leggja skýrsluna fyrir Alþingi.

Landskjörstjórn getur gefið öðrum kjörstjórnnum almenn fyrirmæli um undirbúning og framkvæmd kosninga. Landskjörstjórn getur ákveðið að slík fyrirmæli skuli birt í Stjórnartíðindum.

Landskjörstjórn ákveður gerð, merkingar og notkun embættisinnsgla sem notuð skulu við kosningar og lætur öðrum kjörstjórnnum í té. Reglur þessar skulu birtar í Stjórnartíðindum.

15. gr.

Kjörstjórnir.

Kjörstjórnir eru staðbundin stjórnvöld sem annast framkvæmd kosninga í kjördæmum og sveitarfélögum samkvæmt nánari fyrirmælum laga þessara.

Kjörstjórnir við kosningar samkvæmt lögum þessum eru:

- a. Yfirkjörstjórnir kjördæma.
- b. Yfirkjörstjórnir sveitarfélaga.
- c. Umdæmiskjörstjórnir.
- d. Hverfiskjörstjórnir.
- e. Undirkjörstjórnir.

Frambjóðandi við kosningar er ekki kjörgengur í kjörstjórn.

Þar sem í lögum þessum er vísað til yfirkjörstjórna eingöngu er átt við yfirkjörstjórn sveitarfélags í tilfalli sveitarstjórnarkosninga og yfirkjörstjórna kjördæma í tilfalli kosninga til Alþingis, forsetakjors og þjóðaratkvæðagreiðslu.

Það er borgaraleg skylda að taka sæti í kjörstjórn.

Ráðherra ákveður þóknun fyrir störf og setu í landskjörstjórn, yfirkjörstjórn kjördæmis og umdæmiskjörstjórn en sveitarstjórn ákveður þóknun fyrir störf og setu í yfirkjörstjórn sveitarfélags, undirkjörstjórn og hverfiskjörstjórn.

16. gr.

Yfirkjörstjórnir kjördæma og umdæmiskjörstjórnir.

Í hverju kjördæmi við alþingiskosningar, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur er yfirkjörstjórn sem hefur umsjón með kosningum í kjördæminu samkvæmt fyrirmælum laga þessara. Skal hún skipuð fimm mönnum og jafnmörgum til vara og eru þeir kosnir af Alþingi. Kís hún sér sjálf oddvita. Nú fær framboð sem á fulltrúa á Alþingi ekki kjörinn fulltrúa í yfirkjörstjórn og skal því þá heimilt að tilnefna áheyrnarfulltrúa

til setu í henni og annan til vara. Áheyrnarfulltrúi hefur sama rétt og kjörinn fulltrúi annan en atkvæðisrétt.

Yfirkjörstjórn skal með nægum fyrirvara á undan kosningum auglýsa aðsetur sitt þar sem hún dvelst meðan kosning fer fram, og skal aðsetur hennar liggja eins vel við samgöngum og kostur er.

Yfirkjörstjórn getur ákveðið að í kjördæmi sé umdæmiskjörstjórn og ákveður umdæmi hennar. Skal hún kosin af yfirkjörstjórn og skipuð þremur mönnum og jafnmörgum til vara. Umdæmiskjörstjórn kys sér sjálf oddvita. Við sérstakar aðstæður getur landskjörstjórn heimilað tvær umdæmiskjörstjórnir í hverju kjördæmi sem kosnar skulu á sama hátt.

Yfirkjörstjórn kjördæmis ræður starfsfólk sér til aðstoðar við kosningar. Ekki er skylt að auglýsa slík störf. Yfirkjörstjórn kjördæmis getur falið starfsfólki sveitarfélaga störf í tengslum við framkvæmd kosninga.

Þjóðskrá Íslands ber að veita yfirkjörstjórnnum kjördæma aðgang að upplýsingum úr skrám og kerfum stofnunarinnar án endurgjalds svo að þær geti sinnt hlutverki sínu.

17. gr.

Yfirkjörstjórnir sveitarfélaga, hverfiskjörstjórnir og undirkjörstjórnir.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal kosin af sveitarstjórn eins fljótt og unnt er eftir sveitarstjórnarkosningar. Kjörtímabil yfirkjörstjórnar skal vera hið sama og sveitarstjórnar. Yfirkjörstjórnir hafa umsjón með framkvæmd sveitarstjórnarkosninga hver í sínu sveitarfélagi. Yfirkjörstjórnir skulu jafnan vera reiðubúnar að mæta fyrirvaralaust á fundi á kjördegi til ákvarðana og að úrskurða í sambandi við kosninguna ef með þarf.

Í sveitarfélagi sem skipt er í kjördeildir skal sveitarstjórn kjósa jafnmargar undirkjörstjórnir og fjöldi kjördeilda er. Þar sem kjördeildir eru fleiri en ein á sama kjörstað getur sveitarstjórn jafnframt kosið hverfiskjörstjórn til að hafa umsjón með kosningastarfi á kjörstaðnum í umboði yfirkjörstjórnar sveitarfélags. Í sveitarfélagi sem er ekki skipt í kjördeildir gegnir kjörstjórn störfum yfir- og undirkjörstjórnna.

Hver yfirkjörstjórn skal skipuð þremur mönnum og jafnmörgum til vara. Hver undirkjörstjórn og hverfiskjörstjórn skal skipuð þremur mönnum og nægilegum fjölda varamanna. Kjörstjórnarmenn skulu eiga

kosningarrétt í sveitarfélaginu. Kjörstjórnir kjósa sér oddvita og skipta að öðru leyti með sér verkum.

Nú fær framboð sem fulltrúa á í sveitarstjórn ekki kjörinn fulltrúa í yfirkjörstjórn sveitarfélags og skal því þá heimilt að tilnefna áheyrnarfulltrúa til setu í kjörstjórninni og annan til vara. Áheyrnarfulltrúi hefur sama rétt og kjörinn fulltrúi annan en atkvæðisrétt.

Kjörstjórnir eru í störfum sínum óháðar ákvörðunarvaldi sveitarstjórnar.

Sveitarstjórn ræður starfsfólk sér til aðstoðar við kosningar. Ekki er skylt að auglýsa slík störf. Yfirkjörstjórn sveitarfélags getur falið starfsfólki sveitarfélaga störf í tengslum við framkvæmd kosninga.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal með nægum fyrirvara á undan kosningum auglýsa aðsetur sitt þar sem hún dvelst meðan kosning fer fram.

Þjóðskrá Íslands ber að veita yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga aðgang að upplýsingum úr skrá og kerfum stofnunarinnar án endurgjalds svo að þær geti sinnt hlutverki sínu.

18. gr.

Hæfi kjörstjórnarmanna.

Kjörstjórnarmaður, sbr. 15. gr., og fulltrúi í landskjörstjórn skal víkja úr kjörstjórn ef einstaklingur er í kjöri sem er eða hefur verið maki hans, sambúðarmaki, fyrrverandi sambúðarmaki eða skyldur eða mægður honum í beinan legg eða að öðrum lið til hliðar eða tengdur honum með sama hætti vegna ættleiðingar.

19. gr.

Varamenn í kjörstjórn.

Varamenn taka sæti í kjörstjórn í forföllum aðalmanna eftir venjulegum reglum þegar hlutfallskosningar eru viðhafðar en annars eftir þeirri röð sem þeir eru kosnir eða skipaðir. Ef kjörstjórn verður ekki á þennan hátt fullskipuð boðar oddviti kjörstjórnarmenn í þeirra stað eftir tillögu þeirra samtaka sem kusu þá, þar til hún er fullskipuð. Annars boðar kjörstjórn sjálf þann eða þá sem þarf til þess að talan verði fyllt.

20. gr.

Gerðabækur og bókanir.

Allar kjörstjórnir skulu halda gerðabækur og bóka gerðir sínar.

Ráðherra staðfestir reglur landskjörstjórnar um hvað kjörstjórnnum er skylt að bóka í gerðabók og um form, efni og löggildingu gerðabóka. Í reglunum má ákveða að gerðabækur verði á rafrænu formi eða að notuð verði sérstök eyðublöð í stað þeirra. Reglur ¹⁾ landskjörstjórnar skulu birtar í Stjórnartíðindum.

¹⁾ Rgl. 422/2022.

21. gr.

Hlutverk Þjóðskrár Íslands.

Þjóðskrá Íslands annast gerð og rekstur rafrænnar kjörskrár og ber ábyrgð á öryggi hennar.

Þjóðskrá Íslands þróar og rekur tölvukerfi sem notuð eru við framkvæmd kosninga á grundvelli þjónustusamnings við landskjörstjórn. Í samningnum skulu verkefni skilgreind, svo og stjórn þeirra, lengd samningstíma og hvernig greiðslum fyrir þjónustu og úttekt á árangri verkefnanna skuli háttáð.

22. gr.

Úrskurðarnefnd kosningamála.

Ráðherra skipar þrjú menn í úrskurðarnefnd kosningamála. Skipunartími nefndarinnar er sex ár en þó þannig að annað hvert ár renni út skipunartími eins stjórnarmanns. Hæstiréttur Íslands tilnefnir formann nefndarinnar og skal hann uppfylla starfsgengisskilyrði hestaréttardómara. Samstarfsnefnd háskólastigsins tilnefnir einn nefndarmann og skal hann hafa lokið embættisprófi eða meistaraþrófi í lögfræði og hafa reynslu af framkvæmd kosninga. Samband íslenskra sveitarfélaga tilnefnir einn nefndarmann og skal hann hafa reynslu af framkvæmd kosninga. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

Til nefndarinnar má skjóta eftirtöldum ákvörðunum:

1. Synjun Þjóðskrár Íslands um að taka kjósanda á kjörskrá, sbr. 3. mgr. 4. gr., og um leiðréttingar á kjörskrá skv. 32. gr., sbr. 33. gr.

2. Ákvörðun landskjörstjórnar og yfirkjörstjórnar sveitarfélags um gildi framboðslista og önnur atriði er þau varða, sbr. 45. og 46. gr.
3. Ákvörðun yfirkjörstjórnar um kjörgengi frambjóðenda í sveitarstjórnarkosningum, sbr. 48. gr.
4. Ákvörðun landskjörstjórnar um gildi framboðs til forsetakjörs, sbr. 2. mgr. 50. gr.
5. Kæru vegna ólögmætis sveitarstjórnarkosninga, sbr. 128. gr.
6. Kæru vegna ólögmætis forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslna, sbr. 129. gr.
7. Kæru vegna ólögmætis íbúakosninga sem haldnar eru á grundvelli sveitarstjórnarlaga.
8. Ákvörðun sem landskjörstjórn tekur samkvæmt öðrum lögum.

Um frest til þess að kæra einstakar ákvarðanir fer samkvæmt fyrirmælum laga þessara.

Ákvörðun málsaðila um að bera ákvarðanir stjórnvalda skv. 2. mgr. undir dómstóla frestar ekki réttaráhrifum þeirra.

Úrskurði úrskurðarnefndar kosningamála verður ekki skotið til annars stjórnvalds.

V. KAFLI.

Kjördagur.

23. gr.

Alþingiskosningar.

Almennar reglulegar alþingiskosningar skulu fara fram eigi síðar en við lok kjörtímabils. Upphaf og lok kjörtímabils miðast við sama vikudag í mánuði, talið frá mánaðamótum.

Landskjörstjórn skal auglýsa hvenær almennar reglulegar alþingiskosningar skulu fara fram.

Kjörtímabilið er fjögur ár.

Nú er Alþingi rofið og fara þá alþingiskosningar fram þann dag sem þingrofið tekur gildi.

24. gr.

Sveitarstjórnarkosningar.

Almennar sveitarstjórnarkosningar fara fram annan laugardag í maímánuði sem ekki ber upp á laugardag fyrir hvítasunnu. Beri sveitarstjórnarkosningar upp á laugardag fyrir hvítasunnu skal kjördegi flýtt um eina viku.

Landskjörstjórn skal auglýsa hvenær almennar reglulegar sveitarstjórnarkosningar skulu fara fram.

Kjörtímabil sveitarstjórnar er fjögur ár.

25. gr.

Forsetakjör.

Forsetakjör skal fara fram fjórða hvert ár fyrsta laugardag í júnímánuði sem ekki ber upp á laugardag fyrir hvítasunnu, en þá skal kjósa viku síðar, sbr. þó 2. mgr. Landskjörstjórn auglýsir kosninguna eigi síðar en þremur mánuðum fyrir kjördag og tiltekur hámarks- og lágmarkstölu meðmælenda forsetaefnis úr hverjum landsfjórðungi í réttu hlutfalli við kjósendatölu þar.

Nú deyr forseti eða lætur af störfum áður en kjörtíma hans er lokið og skal þá innan árs kjósa nýjan forseta til 30. júní á fjórða ári frá þeirri kosningu. Ákveður landskjörstjórn þá kjördag, en að öðru leyti fer eftir fyrirmælum laga þessara.

26. gr.

Þjóðaratkvæðagreiðslur.

Þjóðaratkvæðagreiðsla skv. 2. mgr. 2. gr. skal fara fram í fyrsta lagi þremur mánuðum og í síðasta lagi einu ári eftir að þingsályktunartillaga hefur verið samþykkt á Alþingi.

Þjóðaratkvæðagreiðsla skal fara fram innan tveggja mánaða eftir að krafa Alþingis er samþykkt skv. 3. mgr. 11. gr. stjórnarskrárinnar eða forseti synjar lagafrumvarpi staðfestingar skv. 26. gr. stjórnarskrárinnar.

Heimilt er að halda þjóðaratkvæðagreiðslu samkvæmt lögum þessum samhliða kosningum til Alþingis eða forsetakjöri.

Alþingi ákveður kjördag þjóðaratkvæðagreiðslu skv. 2. mgr. 2. gr. laga þessara og 3. mgr. 11. gr. og 2. mgr. 79. gr. stjórnarskrárinnar innan þeirra

tímamarka sem greinir í 1.–3. mgr. Landskjörstjórn ákveður kjördag þjóðaratkvæðagreiðslu skv. 26. gr. stjórnarskrárinnar.

Landskjörstjórn skal auglýsa þjóðaratkvæðagreiðslu á sem heppilegustum tíma en í síðasta lagi einum mánuði fyrir atkvæðagreiðsluna. Einnig skal birta spurninguna sem lögð verður fyrir kjósendur.

VI. KAFLI.

Kjörskrár.

27. gr.

Miðlæg vinnsla kjörskrár.

Pegar boðað hefur verið til almennra alþingiskosninga, sveitarstjórnarkosninga, forsetakjörs eða þjóðaratkvæðagreiðslu skal Þjóðskrá Íslands gera kjörskrár samkvæmt skráningu lögheimilis hvers kjósenda í þjóðskrá, sbr. 28. gr.

Viðmiðunardagur kjörskrár skal vera kl. 12 á hádegi [38]¹⁾ dögum fyrir kjördag.

Við atkvæðagreiðslu á kjörfundi skulu kjörstjórnir notast við rafræna kjörskrá. Í undantekningartilfellum er heimilt að nota prentaða kjörskrá, sbr. 35. gr.

Í kjörskrá skal skrá nöfn kjósenda, kennitölu, lögheimili, kyn og ríkisfang.

Þjóðskrá Íslands er heimil vinnsla persónuupplýsinga við gerð kjörskrár og skal hún vera í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

¹⁾L. 18/2022, 3. gr.

28. gr.

Kjörskrá í alþingiskosningum, forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslum.

Á kjörskrá hvers sveitarfélags við alþingiskosningar, sbr. þó 2. mgr., skal taka:

- a. þá sem uppfylla skilyrði 1. mgr. 3. gr. og skráðir voru með lögheimili í sveitarfélaginu samkvæmt þjóðskrá á viðmiðunardegi, sbr. 2. mgr. 27. gr.,
- b. þá sem uppfylla skilyrði 2. mgr. 3. gr. og síðast áttu skráð lögheimili hér á landi í sveitarfélaginu.

Peim sem taka ber á kjörskrá í Reykjavík skv. b-lið 1. mgr. skal skipt á milli suður- og norðurkjördæmis í samræmi við 8. gr. Í suðurkjördæmi komi þeir sem fæddir eru fyrri hluta hvers mánaðar, 1.–15., en í norðurkjördæmi þeir sem fæddir eru síðari hluta hvers mánaðar, 16.–31. Sama regla skal gilda um þá sem skv. a-lið 1. mgr. eru skráðir með lögheimili hjá utanríkisþjónustunni í Reykjavík eða ótilgreint lögheimili í Reykjavík.

Umkjörskrá til afnota við kjörforseta Íslands og í þjóðaratkvæðagreiðslu fer á sama hátt og við alþingiskosningar.

29. gr.

Kjörskrá í sveitarstjórnarkosningum.

Á kjörskrá hvers sveitarfélags við sveitarstjórnarkosningar skal taka þá sem uppfylla skilyrði 4. gr. og skráðir voru með lögheimili í sveitarfélaginu samkvæmt íbúaskrá þjóðskrár [38]¹⁾ dögum fyrir kjördag.

¹⁾L. 18/2022, 3. gr.

30. gr.

Gerð kjörskrár auglýst.

Þjóðskrá Íslands auglýsir í Stjórnartíðindum og fjölmiðlum að gerðar hafi verið kjörskrár, sbr. 27. gr., jafnskjótt og gerð þeirra er lokið og eigi síðar en [36]¹⁾ dögum fyrir kjördag. Í auglýsingunni skal koma fram að Þjóðskrá Íslands veiti aðgang að upplýsingum úr rafrænni kjörskrá, með innslætti kennitölu, á vef sínum og vef landskjörstjórnar.

Að lokinni birtingu auglýsingar skv. 1. mgr. sendir Þjóðskrá Íslands sveitarstjórnnum kjörskrár með rafrænum hætti, án endurgjalds. Þjóðskrá Íslands getur gefið út leiðbeiningar um afhendingu kjörskrár til sveitarfélaga og rafrænan aðgang þeirra að kjörskrá. Kjörskrár skulu aðgengilegar almenningi til skoðunar á skrifstofum sveitarstjórna eða öðrum hentugum stað eigi síðar en 21 degi fyrir kjördag.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra í reglugerð kveða nánar á um þær upplýsingar sem birta skal úr kjörskrá á vef landskjörstjórnar, hvort birting skuli enn fremur heimil á öðrum vef en greinir í 1. mgr. og um framlagningu kjörskrár.

¹⁾L. 18/2022, 4. gr.

31. gr.

Aðgangur stjórnmalasamtaka að kjörskrá.

Þegar auglýst hefur verið að gerð kjörskrár sé lokið, sbr. 30. gr., er þeim stjórnmalasamtökum sem bjóða fram lista við kosningar, og frambjóðendum í forsetakjöri, heimilt að óska eftir rafrænum aðgangi að kjörskrá hjá Þjóðskrá Íslands. Aðgangur skal veittur án endurgjalds, svo og önnur gögn sem kunna að verða tilgreind í reglugerð. Heimilt er að nýta aðganginn í þágu eftirlits með framkvæmd kosninga, til að sannreyna hverjir séu kjósendur og koma upplýsingum á framfæri við þá í aðdraganda kosninga. Óheimilt er að birta kjörskrána eða einhverjar upplýsingar úr henni opinberlega eða miðla henni. Við vinnslu persónuupplýsinga samkvæmt ákvæðinu skulu stjórnmalasamtök uppfylla skilyrði laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra í reglugerð kveða nánar á um heimildir stjórnmalasamtaka og frambjóðenda til nýtingar kjörskrárgagna skv. 1. mgr., meðferð þeirra á kjörskrá og lokun rafræns aðgangs að henni.

32. gr.

Leiðréttingar á kjörskrá.

Athugasemdum við kjörskrá skal beint til Þjóðskrár Íslands sem tekur þær þegar til meðferðar og gerir viðeigandi leiðréttingar á rafrænni kjörskrá ef við á. Slíkar leiðréttingar má gera fram á kjördag.

Heimilt er að leiðrétta rafræna kjörskrá ef:

- a. Þjóðskrá Íslands hefur láðst að skrá lögheimili kjósenda til samræmis við tilkynningu hans um flutning,
- b. Þjóðskrá Íslands berst vitneskja um andlát kjósenda,
- c. Þjóðskrá Íslands berst vitneskja um að erlendur ríkisborgari hafi öðlast íslenskt ríkisfang eða að kjósendi hafi misst íslenskt ríkisfang,
- d. Þjóðskrá Íslands berst vitneskja um að danskur ríkisborgari eigi kosningarrétt hér á landi samkvæmt lögum um réttindi danskra ríkisborgara á Íslandi, nr. 18/1944, sbr. 1. gr. laga nr. 85/1946, um ráðstafanir í sambandi við skilnað Íslands og Danmerkur,

- e. íslenskur ríkisborgari, sem aldrei hefur átt lögheimili hér á landi eða sem misst hefur kosningarrétt skv. 2. mgr. 3. gr., flyst til landsins og skráir aftur lögheimili sitt hér á landi eftir viðmiðunardag kjörskrár,
- f. Þjóðskrá Íslands verður þess að öðru leyti áskynja að villa hafi verið gerð við skráningu kjósenda við kjörskrárgerðina.

Þjóðskrá Íslands sendir hlutaðeigandi sveitarstjórnnum og viðkomandi kjósenda, ef við á, tilkynningu um leiðréttingar sem hún gerir á rafrænni kjörskrá. Þá sendir stofnunin hlutaðeigandi kjörstjórn tilkynningar um leiðréttingar á rafrænni kjörskrá svo að færa megi þær á prentuð kjörskráreintök kjörstjórna ef ákvæði 2. mgr. 35. gr. eiga við.

Þjóðskrá Íslands gefur út leiðbeiningar um hvernig leiðréttingar skuli færðar á prentuð kjörskráreintök sveitarstjórna. Sveitarstjórnnum er óheimilt að færa á prentuð kjörskráreintök aðrar leiðréttingar en þær sem Þjóðskrá Íslands heimilar.

33. gr.

Kæror.

Heimilt er að skjóta ákvörðun Þjóðskrár Íslands um leiðréttingar á kjörskrá skv. 32. gr. til úrskurðarnefndar kosningamála, sbr. 22. gr., innan sólarhrings frá dagsetningu hennar. Úrskurðarnefndin veitir kæranda hæfilegan frest til að koma að frekari gögnum áður en hún fellir úrskurð í málinu.

34. gr.

Notkun rafrænnar kjörskrár.

Við atkvæðagreiðslu á kjörfundi í alþingiskosningum, við forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur skulu kjörstjórnir notast við rafræna kjörskrá og er kjósendum þá heimilt að greiða atkvæði í hvaða kjördeild sem er innan kjördæmis, þó ekki í kjördeild sveitarfélags hafi sveitarstjórn þess fengið heimild til notkunar prentaðrar kjörskrár.

Við atkvæðagreiðslu á kjörfundi í sveitarstjórnarkosningum skulu kjörstjórnir notast við rafræna kjörskrá og er kjósendum þá heimilt að greiða atkvæði í hvaða kjördeild sem er innan sveitarfélags.

Þjóðskrá Íslands ákveður gerð og útlit rafrænnar kjörskrár og leggur sveitarfélögum til hugbúnað til notkunar við atkvæðagreiðsluna á kjördag.

Ráðherra skal í reglugerð, að fengnum tillögum landskjörstjórnar og Þjóðskrár Íslands, kveða m.a. nánar á um gerð og útgáfu rafrænnar kjörskrár, meðferð gagna í skránni, öryggisvottun skrárinnar, kröfur sem gera skal til vélbúnaðar sem nota skal við kosningar, hvenær óheimilt verður að nota rafræna kjörskrá ef upp kemur bilun eða truflun í skilningi 88. gr. og hvaða kröfur skuli gerðar til rafrænnar kjörskrár svo að kjörstjórnir geti á hverjum tíma greint hvort kjósandi hafi greitt atkvæði eða ekki.

Í reglugerð, sem ráðherra setur að fenginni tillögu landskjörstjórnar, má mæla fyrir um, eftir rökstuddri beiðni sveitarstjórnar, að kjósendur tiltekins sveitarfélags skuli greiða atkvæði í þeirri kjördeild sem þeim hefur verið skipað samkvæmt kjörskrá.

35. gr.

Undanþága til notkunar prentaðrar kjörskrár.

Sveitarstjórn er heimilt að fara þess á leit við landskjörstjórn, eigi síðar en 47 dögum fyrir kjördag, að á kjördag verði notast við prentaða kjörskrá í sveitarfélaginu. Í beiðninni skal sveitarstjórnin rökstyðja hvers vegna hún telji að ekki skuli notast við rafræna kjörskrá. Landskjörstjórn skal svara sveitarstjórn eigi síðar en 40 dögum fyrir kjördag. Að liðnum fresti til umsóknar er landskjörstjórn þó heimilt að taka til meðferðar beiðni sveitarstjórnar ef veigamiklar ástæður mæla með því. Í þeim tilvikum skal landskjörstjórn svara erindinu eins fljótt og verða má.

Heimili landskjörstjórn notkun prentaðrar kjörskrár í sveitarfélagi á kjördag er einungis kjósendum sem þar standa á kjörskrá heimilt að greiða atkvæði í viðeigandi kjördeild. Þeir kjósendur geta ekki greitt atkvæði í kjördeild þar sem rafræn kjörskrá er notuð. Sveitarfélag skal prenta kjörskrá til að nota við atkvæðagreiðslu á kjörfundi.

VII. KAFLI.

Framboð til Alþingis og sveitarstjórna.

36. gr.

Framboðsfrestur og móttaka framboða.

Þegar kosningar eiga að fara fram skulu öll framboð tilkynnt eigi síðar en kl. 12 á hádegi 36 dögum fyrir kjördag. Tilkynningin getur verið undirrituð eigin hendi eða með fullgildri rafrænni undirskrift.

Við alþingiskosningar tekur landskjörstjórn á móti framboðum en yfirkjörstjórn sveitarfélags við sveitarstjórnarkosningar.

37. gr.

Tilkynning framboðs.

Á framboðslista skulu vera a.m.k. jafnmörg nöfn frambjóðenda og kjósa á í hvert skipti, en aldrei fleiri en tvöföld sú tala.

Gæta skal þess um öll framboð að tilgreina skýrlega nafn frambjóðanda, lögheimili, kennitölu og stöðu eða starfsheiti hans til þess að enginn vafi geti leikið á því hverjir eru í kjöri.

Skulu nöfn frambjóðenda rituð á framboðslista að lágmarki með einu eiginnafni og kenninafni eins og þau birtast í þjóðskrá. Óski frambjóðandi eftir annarri ritun nafns á listann er honum það heimilt, enda séu þau nöfn skráð í þjóðskrá. Frambjóðanda er þó heimilt að rita eiginnafn eða eiginnöfn sín á annan veg en skráð er í þjóðskrá ef hann er kunnur af þeirri beitingu eiginnafns eða eiginnafna sinna.

Frambjóðandi til Alþingis getur átt lögheimili í öðru kjördæmi en því sem hann býður sig fram í.

38. gr.

Einn listi í kjöri við alþingiskosningar.

Við alþingiskosningar, svo og uppkosningar í sambandi við þær, fellur kosning ekki niður þó að einungis einn listi sé í kjöri.

39. gr.

Framboðslistar.

Hverjum framboðslista skal fylgja:

- a. staðfesting á skráðu heiti og listabókstaf nýrra stjórnmalasamtaka,

- b. yfirlýsing allra þeirra sem eru á listanum um að þeir hafi leyft að setja nöfn sín á listann, undirrituð eigin hendi eða með fullgildri rafrænni undirskrift,
- c. tilkynning frá þeim stjórnmásamtökum sem boðið hafa fram listann um það hverjir tveir menn séu umboðsmenn listans sem taki við athugasemdum um ágalla sem kunna að vera á framboðinu.

Auk gagna skv. 1. mgr. skal fylgja framboðslista fyrir alþingiskosningar:

- a. yfirlýsing um stuðning við listann frá kjósendum í hlutaðeigandi kjördæmi; tilgreina skal nafn meðmælanda, lögheimili hans og kennitölu; fjöldi meðmælanda skal vera margfeldi af þingsætatölu kjördæmisins og talnanna 30 að lágmarki og 40 að hámarki,
- b. yfirlýsing meðmælanda um fyrir hvaða stjórnmásamtök hann sé boðinn fram; allir listar sem bornir eru fram fyrir sömu stjórnmásamtök eiga saman þegar jöfnunarsætum er úthlutað skv. 110. gr.; ef yfirlýsinguna vantar telst listi vera sérstakt framboð.

Auk gagna skv. 1. mgr. skal fylgja framboðslista fyrir sveitarstjórnarkosningar yfirlýsing um stuðning við listann frá kjósendum í hlutaðeigandi sveitarfélagi. Tilgreina skal nafn meðmælanda, lögheimili hans og kennitölu. Ekki er gerð krafa um meðmælendur í sveitarfélögum með 100 íbúa eða færri. Hámarkstala meðmælanda skal vera tvöföld tilskilin lágmarkstala. Lágmarksfjöldi meðmælanda skal vera sem hér segir:

- a. í sveitarfélagi með 101–500 íbúa 10 meðmælendur,
- b. í sveitarfélagi með 501–2.000 íbúa 20 meðmælendur,
- c. í sveitarfélagi með 2.001–10.000 íbúa 40 meðmælendur,
- d. í sveitarfélagi með 10.001–50.000 íbúa 80 meðmælendur,
- e. í sveitarfélagi með 50.001 og fleiri íbúa 160 meðmælendur.

Ef sá sem ákveður framboðslista eða staðfestir hann endanlega, samkvæmt reglum stjórnmásamtaka, ber fram mótmæli gegn því að listi sé boðinn fram fyrir þau samtök telst slíkur framboðslisti ekki vera boðinn fram á vegum þeirra.

Við sömu kosningar má enginn bjóða sig fram á fleiri framboðslistum en einum. Þá má sami kjósandi ekki mæla með fleiri en einum lista við

sömu kosningar. Frambjóðendur á lista geta ekki verið meðmælendur hans. Kjörstjórnarfulltrúar geta ekki verið meðmælendur framboðslista.

Þjóðskrá Íslands er heimilt, að beiðni landskjörstjórnar eða yfirkjörstjórnar sveitarfélags, að samkeyra upplýsingar úr meðmælendalistum við þjóðskrá að fullnægðum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og kanna hvort viðkomandi sé kosningarbær. Jafnframt skal Þjóðskrá Íslands veita landskjörstjórn og yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga rafrænan aðgang að listunum.

40. gr.

Afturköllun framboðs eða stuðningsyfirlýsingar.

Frambjóðandi getur afturkallað samþykki sitt til framboðs á framboðslista stjórn málasamtaka fram til þess að frestur til að skila framboðum rennur út.

Sá sem hefur lýst yfir stuðningi við framboðslista getur ekki afturkallað yfirlýsingu sína eftir að framboð hefur verið afhent yfirkjörstjórn sveitarfélags eða landskjörstjórn. Meðmæli sem safnað er til stuðnings framboði má ekki nota í öðrum tilgangi.

Eyða skal samþykki eða yfirlýsingu sem hefur verið afturkölluð skv. 1. og 2. mgr.

41. gr.

Reglugerðarheimildir.

Ráðherra setur að fengnum tillögum landskjörstjórnar reglugerð um gerð og form framboðslista og söfnun upplýsinga um frambjóðendur, meðferð þeirra, eftirlit með þeim og eyðingu.

Ráðherra setur að fengnum tillögum landskjörstjórnar reglugerð um form meðmæla fyrir framboðslista, söfnun þeirra, meðferð, eftirlit og eyðingu. Þar má kveða á um að meðmælum skuli safna með rafrænum hætti á eyðublöðum eða viðmóti sem Þjóðskrá Íslands lætur í té. Í slíkri reglugerð skulu sett nánari fyrirmæli um:

- a. heimild kjósenda til þess að gefa meðmæli með öðrum hætti en rafrænum,
- b. tegund rafrænnar auðkenningar meðmælenda,

- c. aðgang að upplýsingum hjá Þjóðskrá Íslands til athugunar á því hvort kjósendi sé kosningarbær, sbr. 1. mgr.,
- d. meðferð þeirra upplýsinga sem aflað er frá Þjóðskrá Íslands um kosningarrétt meðmælenda með framboðslistum, sbr. a-lið 2. mgr. og 3. mgr. 39. gr.,
- e. varðveislu og eyðingu upplýsinga skv. a-lið 2. mgr. og 3. mgr. 39. gr.

42. gr.

Könnun á framboðslistum.

Við alþingiskosningar rannsakar landskjörstjórn framlögð gögn og gengur úr skugga um að uppfyllt séu skilyrði framboðs, sbr. 37. og 39. gr. Við sveitarstjórnarkosningar gegnir yfirkjörstjórn sveitarfélags þessu hlutverki. Landskjörstjórn getur tilnefnt fulltrúa í einstökum kjördæmum til að taka við framboðstilkynningum.

Nema skal burt:

1. af framboðslista öftustu nöfn sem eru fram yfir tilskilda tölu,
2. nafn af lista yfir meðmælendur ef það stendur þar án leyfis meðmælenda eða hann hefur leyft nafn sitt á fleiri listum en einum.

Ef rannsókn leiðir í ljós að sami maður hefur mælt með fleiri en einu framboði verður hann ekki talinn meðmælendi neins þeirra.

Niðurstöður athugana á skilyrðum framboðs og framkomin mótmæli skulu færð í gerðabók.

43. gr.

Andlát frambjóðanda.

Nú deyr frambjóðandi áður en kosning fer fram en eftir að framboðsfrestur er liðinn, og skal þá landskjörstjórn við alþingiskosningar, en yfirkjörstjórn sveitarfélags við sveitarstjórnarkosningar, færa þá frambjóðendur sem koma á eftir hinum látna á listanum upp um sæti. Ef unnt er skal auglýsa listann þannig breyttan í samræmi við 47. gr.

44. gr.

Fundur um yfirferð framboðslista.

Pegar framboðsfrestur er liðinn, sbr. 36. gr., heldur landskjörstjórn við alþingiskosningar, en yfirkjörstjórn sveitarfélags við sveitarstjórnarkosningar, fund þar sem umboðsmönnum framboðslista skal veittur kostur á að vera viðstaddir. Finnist þá gallar á framboðslista skal hlutaðeigandi umboðsmönnum gefinn kostur á að leiðrétta þá og má veita frest í því skyni eftir því sem tími og atvik leyfa, að jafnaði sólarhring.

Gallar á framboðslista sem landskjörstjórn eða yfirkjörstjórn sveitarfélags hefur bent á en hafa ekki verið leiðréttr innan tilsetts frests koma til ákvörðunar skv. 45. og 46. gr. Athugasemdir við einstök framboð skulu tilkynntar umboðsmönnum skriflega.

45. gr.

Ákvörðun um gildi framboðslista fyrir alþingiskosningar.

Jafnskjótt og landskjörstjórn hefur lokið könnun sinni á framboðum stjórnmalasamtaka og eigi síðar en sólarhring frá lokum framboðsfrests, sbr. 36. gr., skal hún taka þau til meðferðar og:

- a. skera úr um hvort stjórnmalasamtök hafi bætt úr göllum á framboðslista, sbr. 44. gr., og um gildi hans að öðru leyti,
- b. ákveða, ef þörf krefur, hverjum stjórnmalasamtökum skuli telja þá framboðslista sem í kjöri verða við kosningarnar,
- c. merkja lista stjórnmalasamtaka með hliðsjón af auglýsingu um listabókstafi þeirra; hafi stjórnmalasamtök fleiri lista en einn í sama kjördæmi skal merkja þá A, AA ..., B, BB ... o.s.frv. eftir því sem við á,
- d. gæta þess að listar sem saman eiga, sbr. b-lið 2. mgr. 39. gr., séu merktir sama bókstaf í öllum kjördæmum,
- e. kanna hvort samræmis gæti um framsetningu og frágang framboðslista, þar á meðal um ritun nafna frambjóðenda, sbr. 2. og 3. mgr. 37. gr.

Á fundi sem landskjörstjórn boðar umboðsmenn framboðslista til, sbr. 1. mgr. 39. gr., eigi síðar en þremur sólarhringum og fjórum stundum eftir að framboðsfrestur rennur út, skal hún greina frá meðferð sinni á

einstökum framboðslistum og tilkynna um ákvarðanir sínar, sbr. 1. mgr. Ákvörðun landskjörstjórnar má umboðsmaður skjóta til úrskurðarnefndar kosningamála, sbr. 22. gr., innan 20 stunda frá því að hún var afhent honum. Úrskurður nefndarinnar skal liggja fyrir innan tveggja sólarhringa eftir að kærufrestur rennur út.

46. gr.

Ákvörðun um gildi framboðslista fyrir sveitarstjórnarkosningar.

Jafnskjött og yfirkjörstjórn sveitarfélags hefur lokið könnun sinni á framboðslistum stjórnmalasamtaka og eigi síðar en sólarhring eftir að framboðsfrestur rennur út, sbr. 36. gr., skal hún taka þá til meðferðar og:

- a. skera úr um hvort stjórnmalasamtök hafi bætt úr göllum á framboðslista, sbr. 44. gr., og um gildi hans að öðru leyti,
- b. ákveða, ef þörf krefur, hverjum stjórnmalasamtökum skuli telja þá framboðslista sem í kjöri verða við kosningarnar,
- c. merkja lista stjórnmalasamtaka með hliðsjón af auglýsingu um listabókstafi stjórnmalasamtaka sem buðu fram lista við síðustu alþingiskosningar, en ef framboðslistar eru ekki bornir fram af stjórnmalasamtökum merkir yfirkjörstjórn sveitarfélags þá í stafrófsröð eftir því sem þeir hafa borist henni eða eftir samkomulagi við umboðsmenn listanna,
- d. kanna hvort samræmis gæti um framsetningu og frágang framboðslista, þar á meðal um ritun nafna frambjóðenda, sbr. 2. og 3. mgr. 37. gr.

Á fundi sem yfirkjörstjórn sveitarfélags boðar umboðsmenn framboðslista til, sbr. 1. mgr. 39. gr., eigi síðar en þremur sólarhringum og fjórum stundum eftir að framboðsfrestur rennur út, skal hún greina frá meðferð sinni á einstökum framboðslistum og tilkynna um ákvarðanir sínar, sbr. 1. mgr. Ákvörðun yfirkjörstjórnar sveitarfélags má umboðsmaður skjóta til úrskurðarnefndar kosningamála, sbr. 22. gr., innan 20 stunda frá því að hún var afhent honum. Úrskurður nefndarinnar skal liggja fyrir innan tveggja sólarhringa eftir að kærufrestur rennur út.

Nú kemur aðeins fram einn framboðslisti við sveitarstjórnarkosningar og skal þá yfirkjörstjórn sveitarfélags framlengja framboðsfrest um tvo sólarhringa. Komi fram nýr framboðslisti innan þess frests er heimilt að

veita honum fjögurra daga frest til að uppfylla skilyrði skv. 39. gr. Komi ekki fram nýr framboðslisti áður en sá frestur er úti verður framkominn framboðslisti sjálfkjörinn.

47. gr.

Auglýsing framboðslista.

Pegar niðurstaða liggur fyrir um gildi framboðslista við alþingiskosningar skal landskjörstjórn auglýsa þá í Stjórnartíðindum, á vef og í fjölmiðlum eigi síðar en 30 dögum fyrir kjördag. Yfirkjörstjórn sveitarfélags auglýsir framboðslista innan sama frests fyrir sveitarstjórnarkosningar. Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra setja frekari ákvæði í reglugerð um efni auglýsinga, birtingarhátt o.fl. Má í reglugerð kveða m.a. á um birtingu lögheimilis og kennitölu frambjóðenda.

Nú fer óbundin kosning fram til sveitarstjórnar, framboðsfrestur framlengist samkvæmt ákvæðum 3. mgr. 46. gr. eða maður skorast undan endurkjöri skv. 5. mgr. 49. gr. og skal þá yfirkjörstjórn sveitarfélags auglýsa það með sama hætti og framboð.

48. gr.

Úrskurður um kjörgengi.

Ekki er nauðsynlegt að kjörgengi frambjóðenda í alþingiskosningum sé sannað fyrir landskjörstjórn, en Alþingi úrskurðar um kjörgengi þeirra sem kosnir eru jafnframt því sem það úrskurðar um hvort nýkosnir þingmenn séu að öðru leyti löglega framboðnir og kosnir.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags úrskurðar um kjörgengi frambjóðenda í sveitarstjórnarkosningum. Úrskurði hennar má skjóta til úrskurðarnefndar kosningamála sem skal úrskurða eins fljótt og verða má og eigi síðar en sjö dögum frá því að kæra berst.

49. gr.

Sérákvæði um sveitarstjórnarkosningar.

Fulltrúar í sveitarstjórnnum skulu kjörnir í leynilegum almennum kosningum sem geta verið með tvennu móti:

- a. Bundnar hlutfallskosningar þar sem kosning er bundin við framboð á listum og fulltrúar á hverjum lista ná kjöri í hlutfalli við það atkvæðamagn sem listinn fær. Ákvæði 36. og 37. gr. og 39.–48. gr. gilda um tilhögun framboðs.
- b. Óbundnar kosningar þar sem kosning er ekki bundin við framboð en allir kjósendur eru í kjöri nema þeir sem löglega eru undanþegninir skyldu til að taka kjöri og hafa fyrir fram skorast undan því.

Í sveitarfélögum skal almennt kjósa bundinni hlutfallskosningu.

Nú kemur enginn framboðslisti fram áður en framboðsfrestur rennur út eða svo fá nöfn eru á framboðslistum að sveitarstjórn verður ekki fullskipuð í bundinni kosningu og skal þá kosning verða óbundin.

Þeim sem er kjörgengur, heill og hraustur og yngri en 65 ára er skylt að taka kjöri í sveitarstjórn.

Þeim sem setið hefur í sveitarstjórn eitt kjörtímabil eða lengur er ekki skylt að taka kjöri fyrr en liðinn er jafnlangur tími og hann átti þar samfellt sæti síðast, enda tilkynni hann yfirkjörstjórn sveitarfélags áður en framboðsfrestur rennur út að hann skorist undan endurkjöri.

VIII. KAFLI.

Framboð til forsetakjörs.

50. gr.

Tilkynning framboðs.

Framboðum til forsetakjörs skal skila í hendur landskjörstjórnar ásamt samþykki forsetaefnis og nægilegri tölu kosningarbærra meðmælenda, sbr. 5. gr. stjórnarskrárinnar, eigi síðar en kl. 12 á hádegi 36 dögum fyrir kjördag. Um söfnun, form og meðferð meðmæla gilda sömu reglur og við alþingis- og sveitarstjórnarkosningar, sbr. 2. mgr. 41. gr.

Landskjörstjórn úrskurðar um gildi framboðs til forsetakjörs. Ákvörðunum landskjörstjórnar má skjóta til úrskurðarnefndar kosningamála.

Landskjörstjórn auglýsir 30 dögum fyrir kjördag hverjir séu í kjöri.

51. gr.

Andlát forsetaefnis.

Nú deyr forsetaefni, áður en kosning fer fram, en eftir að framboðsfrestur er liðinn, og má þá annað forsetaefni gefa kost á sér í stað hins ef fullur helmingur meðmælenda hins látna er meðal meðmælenda hans. Annars úrskurðar landskjörstjórn um það hvort fresta þarf kosningu vegna andláts forsetaefnis og undirbúa kosningu að nýju.

IX. KAFLI.

Kynning vegna þjóðaratkvæðagreiðslu.

52. gr.

Kynning landskjörstjórnar.

Landskjörstjórn skal standa fyrir viðtækri kynningu á því málefni sem borið er undir þjóðaratkvæði skv. 2. mgr. 2. gr. Landskjörstjórn setur nánari reglur um fyrirkomulag kynningar.

Landskjörstjórn skal svo fljótt sem verða má og eigi síðar en viku fyrir þjóðaratkvæðagreiðslu skv. 26. gr. stjórnarskrárinnar auglýsa með tryggilegum hætti lög þau sem forseti synjaði staðfestingar svo að kjósendur geti kynnt sér efni þeirra. Þar skal jafnframt vakin athygli á því að frumvarpið til laganna og öll skjöl varðandi meðferð þess séu aðgengileg á áberandi stað á vef landskjörstjórnar.

X. KAFLI.

Umboðsmenn stjórn málasamtaka.

53. gr.

Réttindi og skyldur umboðsmanna við framlagningu framboðslista.

Hverjum framboðslista skal fylgja tilkynning oddvita listans til landskjörstjórnar eða yfirkjörstjórnar sveitarfélags um það hverjir tveir menn séu umboðsmenn listans, ásamt samþykki þeirra. Ef umboðsmenn listans eru ekki tilgreindir eða umboðsmenn forfallast eru frambjóðendur í aðalsætum hver um sig réttir umboðsmenn listans.

Umboðsmenn lista eiga rétt á að vera viðstaddir fundi landskjörstjórnar og yfirkjörstjórnar sveitarfélags um framboðslista eftir að framboðsfrestur rennur út, sbr. 44. gr. Umboðsmenn veita upplýsingar um listana sé þess óskað og þeir gæta réttar listans við skoðun landskjörstjórnar

og yfirkjörstjórnar sveitarfélags. Finnist gallar á framboðslista skal umboðsmönnum gefinn kostur á að leiðrétta þá áður en þeir koma til úrskurðar skv. 45. og 46. gr.

Yfirkjörstjórn kjördæmis og yfirkjörstjórn sveitarfélags útbúa sérstök skilríki fyrir umboðsmenn samkvæmt nánari fyrirmælum landskjörstjórnar. Skilríki þessi skulu umboðsmenn bera við athafnir sínar samkvæmt lögum þessum.

Umboðsmönnum er skylt að hlíta þeim fundarreglum sem kjörstjórn, yfirkjörstjórn kjördæmis, yfirkjörstjórn sveitarfélags og landskjörstjórn setja, þ.m.t. á kjörfundi og við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar. Um réttindi og skyldur umboðsmanna fer að öðru leyti eftir nánari ákvæðum þessa kafla.

Umboðsmenn lista eiga rétt á að tilnefna aðstoðarmenn sem koma fram fyrir hönd þeirra við framkvæmd kosninga. Tilnefningar skulu berast yfirkjörstjórn kjördæmis eða yfirkjörstjórn sveitarfélags tímanlega fyrir kjördag og skal yfirkjörstjórn útbúa sérstök skilríki fyrir aðstoðarmenn sem þeir skulu bera við athafnir sínar. Réttindi og skyldur aðstoðarmanna gagnvart kjörstjórnnum eru hinar sömu og umboðsmanna.

54. gr.

Réttindi umboðsmanna við ákvörðun um gildi framboðslista.

Umboðsmenn lista eiga rétt á að vera viðstaddir fundi landskjörstjórnar og yfirkjörstjórnar sveitarfélags um framboðslista, sbr. 45. og 46. gr.

Úrskurði landskjörstjórn eða yfirkjörstjórn sveitarfélags framboðslista ógildan skal umboðsmönnum lista, eins fljótt og verða má, afhent afrit úrskurðarins, ásamt afriti listans og vottorði um afhendingartíma.

Auk umboðsmanna lista eiga stjórnmalasamtök sem bjóða fram lista við alþingiskosningar rétt á að hafa tvo umboðsmenn viðstadda fundi landskjörstjórnar sem haldnir eru skv. 45. gr.

Umboðsmenn lista og umboðsmenn stjórnmalasamtaka mega skjóta ákvörðunum landskjörstjórnar og yfirkjörstjórnar sveitarfélaga til úrskurðarnefndar kosningamála innan 20 stunda frá uppkvaðningu, sbr. 2. mgr. 45. gr. og 2. mgr. 46. gr.

55. gr.

Réttindi umboðsmanna við atkvæðagreiðslu á kjörfundi og utan kjörfundar.

Umboðsmenn lista eiga rétt á að vera viðstaddir atkvæðagreiðslu á kjörfundi og að sitja við borð í kjörfundarstofunni og fá afhentar kosningaleiðbeiningar. Umboðsmenn lista eiga enn fremur rétt á að vera viðstaddir atkvæðagreiðslu utan kjörfundar, þó ekki ef atkvæðagreiðsla fer fram í heimahúsi. Umboðsmenn skulu hafa aðgang að kjörskrár í kjörfundarstofu og að skrár kjörstjóra sem þeir halda vegna atkvæðagreiðslu utan kjörfunda, sbr. 5. mgr. 77. gr. Umboðsmönnum er óheimilt að bera í kjörfundarstofu eða hafa á brott með sér gögn er varða kosninguna og óheimilt er að taka upp, mynda eða miðla með öðrum hætti upplýsingum um það sem fram fer í kjörfundarstofu. Sama gildir um kosningarathöfn utan kjörfundar.

56. gr.

Réttindi umboðsmanna við upphaf og lok kjörfundar.

Umboðsmenn lista eiga rétt á að vera viðstaddir þegar kjörstjórn gætir laga- og stjórnvaldsfyrirmæla við meðhöndlun atkvæðakassa og annarra kjörgagna áður en atkvæðagreiðsla hefst og þegar henni er slitið. Umboðsmönnum er heimilt að undirrita með kjörstjórn það sem hún ritar í gerðabókina vegna þessara starfa og setja innsigli sín á þá atkvæðakassa og kjörgögn sem kjörstjórn innsiglar samkvæmt lögum. Sama gildir um rétt umboðsmanna lista hvað varðar störf kjörstjóra.

57. gr.

Eftirlit umboðsmanna.

Telji umboðsmenn lista að kjörstjórn, kjörstjóri eða kjósendur hegði sér ekki samkvæmt lögum eða stjórnvaldsfyrirmælum við kosningarathöfnina mega þeir finna að því við kjörstjórnina eða kjörstjórnann. Telji þeir eitthvað ólöglegt við kosningarathöfnina og fá það ekki leiðrétt hjá kjörstjórn eða kjörstjóra eiga umboðsmenn rétt á að fá ágreiningsefnið bókað þegar í stað í gerðabók kjörstjórnar eða skrá kjörstjóra. Neiti kjörstjórn eða kjörstjóri að bóka eitthvað vegna kosningarathafnarinnar á umboðsmaður rétt á að bóka það sjálfur og undirrita.

58. gr.

Réttindi umboðsmanna við talningu atkvæða.

Umboðsmenn lista eiga rétt á að vera viðstaddir undirbúning talningar, svo sem þegar tekið er á móti atkvæðakössum og þeir opnaðir, þegar tekið er á móti öðrum kjörgögnum eða við flokkun atkvæða. Þá eiga umboðsmenn rétt á að vera viðstaddir talningu atkvæða og fylgjast með framkvæmd hennar og uppgjöri.

Séu umboðsmenn lista ekki viðstaddir talningu eða undirbúning hennar skal yfirkjörstjórn kjördæmis eða yfirkjörstjórn sveitarfélags kalla til fólk úr sama framboði, ef unnt er, til að gæta réttar listans.

59. gr.

Staða umboðsmanna við úthlutun þingsæta og staðfestingu kosningaúrslita.

Sérhver stjórnmálasamtök sem boðið hafa fram eiga rétt á að hafa tvo umboðsmenn viðstadda við öll störf landskjörstjórnar við úthlutun þingsæta skv. XVI. kafla.

Sérhver stjórnmálasamtök sem boðið hafa fram eiga rétt á að hafa tvo umboðsmenn viðstadda við öll störf yfirkjörstjórnar sveitarfélags við staðfestingu kosningaúrslita sveitarstjórnarkosninga skv. XVII. kafla.

60. gr.

Umboðsmenn við þjóðaratkvæðagreiðslur.

Landskjörstjórn skipar umboðsmenn í hverju kjördæmi sem hafa það hlutverk að gæta ólíkra sjónarmiða við þjóðaratkvæðagreiðslu, talningu atkvæða og úrlausn ágreiningsmála.

61. gr.

Umboðsmenn frambjóðenda í forsetakjöri.

Um umboðsmenn frambjóðenda í forsetakjöri gilda ákvæði 53.–59. gr. að breyttu breytanda.

XI. KAFLI.

Kjörgögn.

62. gr.

Kjörgögn við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

Landskjörstjórn lætur í té leiðbeiningar um tilhögun atkvæðagreiðslunnar. Hún lætur einnig í té leiðbeiningar um tilhögun atkvæðagreiðslunnar. Kjörgögn þessi skulu jafnan vera fyrir hendi hjá þeim er annast atkvæðagreiðslu utan kjörfundar. Sýslumenn annast afgreiðslu kjörgagna til kjörstjóra eða annarra trúnaðarmanna innan lands, sbr. 69. gr.

Kjörstjórar skulu varðveita kjörgögnin á öruggum stað.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra setja reglugerð þar sem kveðið er nánar á um gerð kjörgagna sem nota skal við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar, þ.m.t. um gerð og uppsetningu kjörseðla, stimpla, atkvæðakassa og önnur kjörgögn, sem og varðveislu þeirra.

63. gr.

Móttaka kjörgagna við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

Kjörstjóri eða annar trúnaðarmaður innan lands, sbr. 69. gr., sem veitir viðtöku utankjörfundarkjörgögnum, skal undirrita og afhenda hlutaðeigandi sýslumanni drengskaparyfirlýsingu um að kosning fari fram samkvæmt fyrirmælum laga þessara.

Sérstakur kjörstjóri skv. 71. gr., sem veitir viðtöku utankjörfundarkjörgögnum, skal og undirrita og afhenda því ráðuneyti er fer með málefni sendiráða, fastanefnda og ræðisskrifstofa Íslands erlendis eða hlutaðeigandi sendierindreka sams konar yfirlýsingu.

64. gr.

Kjörgögn við atkvæðagreiðslu á kjörfundi.

Landskjörstjórn lætur gera kjörseðla sem notaðir verða við atkvæðagreiðslu á kjörfundi við alþingiskosningar, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslu.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags lætur gera kjörseðla sem notaðir verða við atkvæðagreiðslu á kjörfundi við sveitarstjórnarkosningar.

Kjörseðlar skulu vera úr haldgóðum pappír sem prent eða skrift sést ekki í gegnum samkvæmt nánari reglum sem ráðuneytið setur að fengnum tillögum landskjörstjórnar.

65. gr.

Reglugerðarheimild.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra í reglugerð setja nánari ákvæði um gerð kjörseðla, umslög, atkvæðakassa, blindraspjöld, kosningaleiðbeiningar, gerðabækur og önnur kjörgögn.

66. gr.

Kjörgögn við þjóðaratkvæðagreiðslu.

Í þingsályktun skv. 2. mgr. 2. gr. skal, að fenginni umsögn landskjörstjórnar, kveðið á um orðalag og framsetningu þeirrar spurningar sem lögð er fyrir kjósendur.

Á kjörseðli skal skýrt koma fram spurning um hvort kjósandi samþykki þá tillögu sem borin er upp og gefnir tveir möguleikar á svari, „Já“ og „Nei“.

Alþingi getur ákveðið að spurningar og svarkostir á kjörseðli í atkvæðagreiðslu skv. 2. mgr. 2. gr. séu fleiri eða orðaðir með öðrum hætti.

Landskjörstjórn ákveður orðalag og framsetningu spurningar á kjörseðli í atkvæðagreiðslu skv. 3. mgr. 11. gr., 26. gr. og 2. mgr. 79. gr. stjórnarskrárinnar.

Ráðherra setur, að fenginni tillögu landskjörstjórnar, nánari reglur um útlit og frágang kjörseðla sem nota skal við þjóðaratkvæðagreiðslur.

XII. KAFLI.

Atkvæðagreiðsla utan kjörfundar.

67. gr.

Heimild til atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

Kjósandi, sem getur ekki sótt kjörfund á kjördegi, getur ákveðið að greiða atkvæði utan kjörfundar eftir þeim reglum sem settar eru í lögum þessum.

Kjósandi, sem greitt hefur atkvæði utan kjörfundar, getur greitt atkvæði á kjörfundi og kemur utankjörfundarseðill hans þá ekki til greina við kosninguna.

68. gr.

Upphaf og lok atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

Kosningu utan kjörfundar skal hefja svo fljótt sem kostur er eftir að framboðslistar hafa verið auglýstir, sbr. 47. gr., þó eigi síðar en 29 dögum fyrir kjördag.

Kosning utan kjörfundar skal a.m.k. standa fram til kl. 17 á kjördag en erlendis skal þó ljúka kosningunni daginn fyrir kjördag.

Atkvæðið telst greitt þann dag sem fylgibréfið er dagsett.

69. gr.

Atkvæðagreiðsla utan kjörfundar hér á landi.

Sýslumenn eru kjörstjórar, hver í sínu umdæmi. Sýslumenn ákveða hverjir skulu vera kjörstjórar og ráða aðra trúnaðarmenn til starfa í umboði þeirra. Sýslumenn skulu tilkynna landskjörstjórn hverju sinni hverjir eru kjörstjórar í umboði þeirra.

Atkvæðagreiðsla utan kjörfundar getur farið fram:

1. Á aðalskrifstofu sýslumanns, skrifstofu hans eða í útibúi. Sýslumaður getur ákveðið að atkvæðagreiðsla fari fram á sérstökum kjörstað utan aðalskrifstofu, svo og að atkvæðagreiðsla fari fram á öðrum stöðum í umdæmi hans. Sýslumaður getur ákveðið að kjörstaður sé hreyfanlegur, enda sé jafnræðis gætt við veitingu þeirrar þjónustu.
2. Í húsnaði á vegum sveitarfélags, enda skal sýslumaður að ósk sveitarstjórnar skipa kjörstjóra, sem getur verið starfsmaður sveitarfélags, til þess að annast atkvæðagreiðslu. Heimilt er að ósk sveitarfélags að slíkur kjörstaður sé hreyfanlegur, enda sé jafnræðis gætt við veitingu þeirrar þjónustu.
3. Á heilbrigðis- og öldrunarstofnunum, stofnunum fyrir fatlað fólk og í fangelsum fyrir kjósendur sem dveljast þar.
4. Í heimahúsi ef kjósandi getur ekki sótt kjörfund á kjördegi vegna sjúkdóms, fötlunar eða barnsburðar nema hann eigi kost á að

greiða atkvæði á stofnun skv. 3. tölul. Ósk um að greiða atkvæði í heimahúsi skal vera skrifleg og studd vottorði lögráða manns um hagi kjósandans og hafa borist hlutaðeigandi kjörstjóra eigi síðar en kl. 10 tveimur dögum fyrir kjördag.

Kjörstjóri auglýsir hvar og hvenær atkvæðagreiðsla getur farið fram og á þann hátt á hverjum stað sem venja er þar að birta opinberar auglýsingar. Skal haga framkvæmd og afgreiðslutíma þannig að kosning geti gengið sem greiðast fyrir sig. Atkvæðagreiðsla skv. 3. tölul. 2. mgr. skal fara fram sem næst kjördegi í samráði við fyrirsvarsmann viðkomandi stofnunar eða heimilis. Atkvæðagreiðsla skv. 4. tölul. 2. mgr. skal fara fram á þeim tíma sem kjörstjóri ákveður.

Kjörstjóri skal sjá til þess að á kjörstað og í næsta nágrenni hans fari hvorki fram óleyfilegur kosningaáróður eða kosningaspjöll né önnur starfsemi sem truflar eða hindrar framkvæmd kosninga.

Þjóðskrá Íslands ber að veita kjörstjórum aðgang að upplýsingum úr skrá og kerfum stofnunarinnar án endurgjalds svo að þeir geti sinnt hlutverki sínu.

Sé kjósandi haldinn alvarlegum smitsjúkdómi skal kjörstjóri skipuleggja atkvæðagreiðslu utan kjörfundar í samráði við sóttvarnaryfirvöld. Synja má um atkvæðagreiðslu telji sóttvarnaryfirvöld að henni verði ekki komið við án þess að tefla heilsu kjörstjóra eða almennings í hættu.

Ráðherra setur, að fengnum tillögum landskjörstjórnar, reglugerð um framkvæmd atkvæðagreiðslu skv. 3. og 4. tölul. 2. mgr. [og 6. mgr.]¹⁾ Slík atkvæðagreiðsla má þó ekki fara fram fyrr en 21 degi fyrir kjördag. Tilkynna skal umboðsmönnum lista, sbr. 55. gr., um hvenær atkvæðagreiðsla skv. 3. tölul. 2. mgr. fer fram.

¹⁾L. 18/2022, 5. gr.

70. gr.

Atkvæðagreiðsla utan kjörfundar erlendis.

Erlendis skal atkvæðagreiðsla utan kjörfundar fara fram í skrifstofu sendiráðs, í sendiráðisskrifstofu eða í skrifstofu kjöræðismanns samkvæmt nánari ákvörðun ráðherra sem fer með utanríkismál. Sami ráðherra getur og ákveðið að atkvæðagreiðsla fari fram á öðrum stöðum erlendis.

Ráðherra sem fer með utanríkismál auglýsir hvar og hvenær atkvæðagreiðsla getur farið fram erlendis og tilkynnir það jafnframt landskjörstjórn.

71. gr.

Kjörstjórar erlendis.

Kjörstjórar við atkvæðagreiðslu erlendis eru forstöðumenn sendiráða, sendiræðismenn, aðrir sendierindrekar eftir ákvörðun viðkomandi forstöðumanns, aðrir starfsmenn sendiráða og sendiræðisskrifstofa, kjörræðismenn og sérstakir kjörstjórar samkvæmt ákvörðun þess ráðherra sem fer með utanríkismál. Ráðherra sem fer með utanríkismál skal tilkynna landskjörstjórn hverju sinni hverjir eru kjörstjórar erlendis.

Þjóðskrá Íslands ber að veita kjörstjórum aðgang að upplýsingum úr skrám og kerfum stofnunarinnar án endurgjalds svo að þeir geti sinnt hlutverki sínu.

72. gr.

Hæfi kjörstjóra.

Kjörstjóri eða aðrir sem gegna störfum hans, sbr. 1. mgr. 69. gr. og 1. mgr. 71. gr., mega ekki vera í framboði.

Kjörstjóri skal víkja sæti ef í kjöri er maki hans, fyrrverandi maki, sambúðarmaki, fyrrverandi sambúðarmaki eða einstaklingur skyldur eða mægdur honum í beinan legg eða að öðrum lið til hliðar eða tengdur honum með sama hætti vegna ættleiðingar. Sama á við um einstakling sem gegnir störfum kjörstjóra í umboði hans.

Kjörstjóri sker úr um hæfi sitt og þeirra sem starfa í umboði hans. Ágreiningi um hæfi kjörstjóra eða annarra sem gegna störfum hans má skjóta til úrskurðarnefndar kosningamála skv. 22. gr.

Nú er kjörstjóri vanhæfur skv. 1. eða 2. mgr. og skipar þá ráðherra að fengnum tillögum landskjörstjórnar annan kjörstjóra. Hafi kjörstjóri starfað í umboði sýslumanns skal hann skipa annan kjörstjóra. Nú er kjörstjóri skv. 1. mgr. 71. gr. vanhæfur og skipar þá ráðherra sem fer með utanríkismál annan kjörstjóra.

Atkvæðagreiðsla utan kjörfundar má ekki fara fram á heimili frambjóðanda.

73. gr.

Atkvæði greitt utan kjörfundar.

Kosning utan kjörfundar er því aðeins gild að notuð séu hin fyrirskipuðu kjörgögn.

Kosningin fer þannig fram að kjósandi stimplar eða ritar á kjörseðil bókstaf eða heiti þess lista sem hann vill kjósa. Kjósandi getur gert breytingar í samræmi við 2. og 3. mgr. 85. gr., en þarf þá að rita nafn frambjóðanda áður en hann getur þess hvernig hann vill hafa röðina á listanum eða hafnar frambjóðanda með því að strika yfir nafn hans.

Þegar kosning til sveitarstjórna er óbundin ritar kjósandi sem greiðir atkvæði utan kjörfundar á kjörseðilinn fullt nafn og heimilisfang þeirra aðal- og varamanna sem hann kýs. Tilgreina skal varamenn í þeirri röð sem kjósandi kýs að þeir taki sæti.

Kjósandi sem greiðir atkvæði utan kjörfundar við forsetakjör stimplar eða ritar á kjörseðilinn fullt nafn þess frambjóðanda sem hann vill kjósa af þeim sem í kjöri eru. Ekki skal þó meta atkvæði ógilt þótt sleppt sé kenninafni eða ættarnafn sé eitt sett ef greinilegt er eftir sem áður við hvern er átt.

74. gr.

Kosningarathöfn utan kjörfundar.

Kjósandi sem greiða vill atkvæði utan kjörfundar skal gera kjörstjóra grein fyrir sér með því að framvísa persónuskilríkjum með nafni, kennitölu og mynd, svo sem vegabréfi, ökuskírteini eða nafnskírteini, eða á annan fullnægjandi hátt að mati kjörstjóra. Kjörstjóri skal merkja í kjörskrá hverjir greiða atkvæði hjá honum, sbr. 1. mgr. 77. gr.

Að lokinni skráningu fær kjósandi afhent kjörgögn. Skal hann síðan aðstoðarlaust og án þess að nokkur annar sjái rita atkvæði sitt á kjörseðilinn á þann hátt er segir í 2. mgr. 73. gr. Því næst skal kjósandi setja atkvæðið í kjörseðilsumslagið og líma það vandlega aftur. Skal kjósandi síðan árita og undirrita fylgibréfið í viðurvist kjörstjóra sem vottar atkvæðagreiðsluna með undirritun sinni á fylgibréfið og embættisstimpli, ef við á.

Kjósandi á rétt til aðstoðar við atkvæðagreiðsluna. Aðstoð skal veitt af kjörstjóra eða aðstoðarmanni sem fylgir kjósanda á kjörstað. Aðstoð skal því aðeins veita að kjósandi geti sjálfur skýrt þeim er aðstoðina veitir frá

Því hvernig hann vill greiða atkvæði. Aðstoðarmanni kjósanda er skylt að fara að fyrirmælum kjósanda og hann er bundinn þagnarskyldu um það sem honum og kjósanda fer á milli í kjörklefanum. Frambjóðandi, maki hans, börn, systkini og foreldrar mega ekki veita aðstoð við atkvæðagreiðslu. Aðstoðarmanni kjósanda er óheimilt að gerast aðstoðarmaður fleiri en þriggja kjósenda við sömu kosningu.

Við atkvæðagreiðslu skv. 3. mgr. eiga ákvæði 73.–77. gr. við um aðstoðarmann kjósenda.

Að lokum skal kjörseðilsumslagið ásamt fylgibréfinu lagt í sendiumslagið og því lokað vandlega. Umslagið skal síðan áritað til kjörstjórnarinnar í því sveitarfélagi þar sem kjósandinn telur sig vera á kjörskrá. Aftan á sendiumslagið skal rita kennitölu kjósandans. Í stað kennitölu má setja sérstakt merki sem geymir kennitölu kjósandans. Landskjörstjórn setur nánari reglur um útlit og notkun slíks merkis.

75. gr.

Kjörseðill ónýttist.

Nú ónýttist kjörseðill hjá kjósenda og má hann þá fá annan kjörseðil í stað hins. Kjörstjóri skal farga ónýta kjörseðlinum í viðurvist kjósenda.

76. gr.

Utankjörfundaratkvæði komið til skila.

Kjósandi, sem greiðir atkvæði hjá kjörstjóra í umdæmi þar sem hann er á kjörskrá og skilur þar eftir bréf með atkvæði sínu, skal sjálfur láta bréfið í venjulegan atkvæðakassa. Atkvæðakassinn skal innsiglaður af kjörstjóra ásamt hlutaðeigandi kjörstjórn og er umboðsmönnum lista heimilt að setja á hann innsigli sín.

Aðrir kjósendur skulu sjálfir annast sendingu atkvæðisbréfs síns til þess sveitarfélags þar sem þeir eru á kjörskrá. Kjörstjóra er þó skylt, ef kjósandi óskar þess, að koma bréfinu í póst og greiða almennt póstburðargjald undir sendinguna. Kjósandi ber að öðru leyti sjálfur kostnað af sendingu atkvæðisbréfsins.

Nægjanlegt er að koma bréfi með utankjörfundaratkvæði í einhverja kjördeild þess sveitarfélags þar sem kjósandinn er á kjörskrá.

77. gr.

Skráning utankjörfundaratkvæða.

Kjörstjóri skal merkja í kjörskrá við nöfn þeirra kjósenda sem greiða atkvæði hjá honum, sbr. 1. mgr. 74. gr. Kjörstjóri sem ekki hefur aðgang að rafrænni kjörskrá skal færa á sérstaka skrá nöfn þeirra kjósenda sem greiða atkvæði hjá honum, lögheimili kjósenda og kennitölu og hvern dag kosningarathöfnin fór fram.

Atkvæðisbréf, sem kjósandi skilur eftir hjá kjörstjóra, sbr. 1. mgr. 76. gr., skal kjörstjóri tölusetja og skrá í kjörskrána í áframhaldandi töluröð. Atkvæðisbréf, sem kjörstjóri veitir móttöku, skal hann skrá í kjörskrána og tölusetja með sama hætti og skal þess getið frá hvaða kjósenda það sé og hvenær og af hverjum það hafi verið afhent. Skulu bréf þessi varðveitt í atkvæðakassanum.

Kjósandi getur jafnan krafist þess af hverjum þeim er varðveittir bréf með atkvæði hans, sé það ekki varðveitt í innsigliðum atkvæðakassa, að hann afhendi sér það, allt þar til kjörstjórn hefur tekið það til meðferðar, sbr. 1. mgr. 93. gr.

Atkvæðakassa ásamt útprentun úr kjörskrá og eftir atvikum skrá skv. 2. másl. 1. mgr. sendir kjörstjóri síðan hlutaðeigandi kjörstjórn svo tímanlega að kassinn sé kominn henni í hendur eigi síðar en kjörfundi er slitið.

Umboðsmönnum lista er heimilt að kynna sér skrár og merkingar kjörstjóra í kjörskrá sem um getur í 1. og 2. mgr. hjá kjörstjóra. Óheimilt er að taka afrit og myndir og miðla upplýsingum úr skrám kjörstjóra.

Í reglugerð sem ráðherra setur að fengnum tillögum landskjörstjórnar má kveða nánar á um fyrirkomulag við skráningu kjörstjóra og um miðlun hennar til kjörstjórnar skv. 4. mgr.

XIII. KAFLI.

Kjörstaðir.

78. gr.

Ákvörðun kjörstaða.

Kjörstað fyrir hverja kjördeild ákveður sveitarstjórn. Á sama kjörstað mega vera fleiri en ein kjördeild.

Kjörstað skal auglýsa almenningi á undan kjörfundi með nægum fyrirvara.

79. gr.

Útbúnaður í kjördeild.

Í hverri kjördeild skal vera hæfilegur fjöldi kjörklefa sem skulu þannig búnir að þar megi greiða atkvæði án þess að aðrir geti séð hvernig kjósandi greiðir atkvæði.

Í kjörfundarstofu skal vera atkvæðakassi. Hann skal þannig búinn að ekki sé unnt að ná kjörseðli úr honum án þess að opna hann. Atkvæðakassar skulu innsiglaðir þannig að þess sjáist merki séu þeir opnaðir. Í upphafi kjörfundar skal kjörstjórn ganga úr skugga um að atkvæðakassar séu tómir og innsigla síðan með innsigli sem landskjörstjórn lætur í té. Landskjörstjórn setur nánari reglur um tilhögun í kjörfundarstofu, stærð og gerð atkvæðakassa og innsigli.

Yfirkjörstjórn skal gæta þess að jafnan séu til nægir atkvæðakassar til afnota á kjörstöðum.

XIV. KAFLI.

Atkvæðagreiðsla á kjörfundi.

80. gr.

Upphaf kjörfundar.

Kjörfund skal setja á kjörstað kl. 9 árdegis, en yfirkjörstjórn getur þó ákveðið að kjörfundur skuli hefjast síðar, þó eigi síðar en kl. 12 á hádegi. Fullskipuð kjörstjórn skal viðstödd er kjörfundur er settur. Sé hún ekki öll viðstödd taka varamenn sæti, en séu þeir ekki heldur viðstaddir boðar sá eða þeir sem við eru úr kjörstjórninni kjósendur til að taka sæti í kjörstjórninni og halda þeir sæti sínu uns hinir koma.

Upphaf kjörfundar skal auglýsa með hæfilegum fyrirvara og á þann hátt á hverjum stað sem venja er þar að birta opinberar auglýsingar.

81. gr.

Hlutverk kjörstjórna.

Kjörstjórn skal sjá til þess að á kjörstað og í næsta nágrenni hans fari hvorki fram óleyfilegur kosningaáróður eða kosningaspjöll né önnur starfsemi sem truflar eða hindrar framkvæmd kosninga.

Meðan á kosningarathöfninni stendur skal kjörstjórnin sitja við borð í kjörfundarstofunni. Aldrei má nema einn úr kjörstjórn ganga út í senn og felur hann öðrum úr kjörstjórninni verk sitt á meðan nema varamaður sé tiltækur.

Ráðherra skal, að fenginni tillögu landskjörstjórnar, setja reglugerð um móttöku og meðferð kjörstjórna á atkvæðum greiddum utan kjörfundar, atkvæðakassa, aðföng sem eiga að vera til staðar á kjörstað og í kjörklefa, verklag kjörstjórna við afstemmingu atkvæða og önnur atriði um atkvæðagreiðslu á kjörfundi.

82. gr.

Stjórn kjörfundar.

Kjósendur skulu greiða atkvæði í þeirri röð sem þeir gefa sig fram. Kjósandi skal vera einn í kjörklefanum, sbr. þó 89. gr. Þó getur kjörstjórn veitt kjósanda með ósjálfbjarga barn undanþágu frá þessu skilyrði enda liggur fyrir að annars gæti kjósandi ekki greitt atkvæði.

Kjörstjórn getur ákveðið, þrátt fyrir 55. gr., að í kjörfundarstofu séu ekki, auk þeirra sem starfa við framkvæmd kosninganna, aðrir en kjósendur sem ætla að greiða atkvæði. Kjörstjórnin getur auk þess takmarkað fjölda kjósenda í kjörfundarstofu ef þörf þykir til að halda uppi reglu.

83. gr.

Framvísun skilríkja.

Kjósandi skal gera kjörstjórn grein fyrir sér, svo sem með því að framvísa persónuskilríkjum með nafni, kennitölu og mynd, svo sem vegabréfi, ökuskírteini eða nafnskírteini, eða á annan fullnægjandi hátt að mati kjörstjórnar.

84. gr.

Merking í kjörskrá.

Kjörstjórn skal merkja við nafn kjósanda í kjörskrá áður en hann neytir kosningarréttar síns. Samtímis og merkt er við nafn kjósanda í kjörskrá skal annar kjörstjórnarmaður gæta að því að merkingin sé rétt. Eigi kjósandi rétt á að greiða atkvæði samkvæmt kjörskránni skal kjörstjórn eða fulltrúi hennar afhenda kjósanda kjörseðil. Þá er kjósandi hefur tekið við kjörseðlinum fer kjósandi með hann inn í kjörklefann, þar sem hann ritar atkvæði sitt á kjörseðilinn.

Nú er kjörskrá prentuð og skulu þá oddviti kjörstjórnar og annar meðkjörstjórnarmanna hafa fyrir sér hvor sitt eintak kjörskrárinnar. Skulu þeir báðir gera merki við nafn hvers kjósanda um leið og hann hefur neytt kosningarréttar síns.

85. gr.

Hvernig greiða skal atkvæði við listakosningar.

Kjósandi greiðir atkvæði á þann hátt að hann markar með skriffæri sem kjörstjórn leggur til X í fering fyrir framan bókstaf þess lista á kjörseðlinum sem hann vill kjósa.

Vilji kjósandi breyta nafnaröð á lista þeim er hann kýs setur hann tölustafinn 1 fyrir framan það nafn sem hann vill hafa efst, töluna 2 fyrir framan það nafn sem hann vill hafa annað í röðinni, töluna 3 fyrir framan það nafn sem hann vill hafa það þriðja o.s.frv., að svo miklu leyti sem hann vill breyta til.

Ef kjósandi vill hafna frambjóðanda á þeim lista sem hann kýs stríkar hann yfir nafn hans.

Kjósandi má ekki hagga neitt við listum sem hann kýs ekki, hvorki stríka yfir nöfn á þeim né breyta á þeim nafnaröð.

86. gr.

Hvernig greiða skal atkvæði við aðrar kosningar en listakosningar.

Kjósandi sem greiðir atkvæði á kjörfundi við forsetakjör markar með skriffæri sem kjörstjórn leggur til X í fering fyrir framan nafn þess frambjóðanda á kjörseðlinum sem hann vill kjósa af þeim sem í kjöri eru.

Kjósandi sem greiðir atkvæði á kjörfundi við þjóðaratkvæðagreiðslu markar með skriffæri sem kjörstjórn leggur til X í ferning fyrir framan þann svarkost á kjörseðlinum sem hann greiðir atkvæði sitt.

Atkvæðagreiðsla við óbundnar kosningar til sveitarstjórna fer fram með þeim hætti að kjósandi skrifar í kjörklefa á kjörseðilinn fullt nafn og heimilisfang aðalmanna á þann hluta kjörseðilsins sem ætlaður er fyrir kjör aðalmanna. Á þann hluta seðilsins sem ætlaður er fyrir kjör varamanna skal hann rita nöfn varamanna og heimilisföng þeirra í þeirri röð sem hann kýs að þeir taki sæti allt að þeirri tölu sem kjósa á.

87. gr.

Frágangur kjörseðils.

Kjósandi gætir þess, hvernig sem hann kýs, að gera engin merki á kjörseðilinn fram yfir það sem segir í lögum þessum.

Þegar kjósandi hefur gengið frá kjörseðlinum samkvæmt framansögðu brýtur hann kjörseðilinn í sama brot og hann var í þegar hann tók við honum og gengur út úr klefanum. [Kjósandi skal síðan leggja seðilinn í atkvæðakassann í viðurvist fulltrúa kjörstjórnar. Kjósandi skal gæta þess að enginn geti séð hvernig hann greiddi atkvæði.]¹⁾

¹⁾L. 18/2022, 6. gr.

88. gr.

Truflun á notkun rafrænnar kjörskrár.

Valdi bilun eða truflun því að ekki er unnt að nota rafræna kjörskrá skal kjósandi fá afhentan kjörseðil og sérstakt kjörseðilsumslag. Því næst skal hann rita atkvæði sitt aðstodarlaust á kjörseðilinn í kjörklefa án þess að nokkur annar sjái. Kjósandi setur svo kjörseðilinn í kjörseðilsumslagið. Áritar og undirritar kjósandi síðan sérstakt ytra umslag í viðurvist kjörstjórnar sem vottar atkvæðagreiðsluna. Á ytra umslagi skal koma fram að atkvæðið hafi verið greitt án aðgangs kjörstjórnar að rafrænni kjörskrá auk tímasetningar atkvæðagreiðslu og nafns og kennitölu kjósanda. Kjörseðilsumslag skal látið í ytra umslag sem kjósandi setur síðan í atkvæðakassa.

Landskjörstjórn skal sjá til þess að á hverjum kjörstað séu nauðsynleg kjörgögn til að unnt sé að efna til atkvæðagreiðslu samkvæmt þessu ákvæði.

89. gr.

Aðstoð við atkvæðagreiðslu.

Kjósandi á rétt til aðstoðar við atkvæðagreiðsluna. Aðstoð skal veitt af þeim úr kjörstjórninni sem kjósandi tilnefnir eða aðstoðarmanni sem fylgir kjósanda á kjörstað. Aðstoð skal því aðeins veita að kjósandi geti sjálfur skýrt þeim er aðstoðina veitir frá því hvernig hann vill greiða atkvæði.

Aðstoðarmanni kjósanda er skylt að fara að fyrirmælum kjósanda og hann er bundinn þagnarskyldu um það sem honum og kjósanda fer á milli í kjörklefanum.

Frambjóðandi, maki hans, börn, systkini og foreldrar mega ekki veita aðstoð við atkvæðagreiðslu.

Aðstoðarmanni kjósanda er óheimilt að gerast aðstoðarmaður fleiri en þriggja kjósenda við sömu kosningu.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra í reglugerð kveða nánar á um framkvæmd aðstoðar við atkvæðagreiðslu, svo sem um fræðslu kjörstjórna til aðstoðarmanna, hvernig skuli bóka um veitta aðstoð í gerðabók o.fl.

90. gr.

Ónýtur kjörseðill.

Láti kjósandi sjá hvað er á seðli hans eða ef hann hefur gert mistök við merkingu hans er seðillinn ónýtur og má ekki leggja hann í atkvæðakassann. Á kjósandi þá rétt á að fá nýjan kjörseðil og skal hann þá afhenda kjörstjórninni hinn fyrri seðil.

91. gr.

Kjörfundi slitið.

Kjörfundi má ekki slíta fyrir en átta klukkustundir eru liðnar frá því að hann hófst og ekki fyrr en hálf klukkustund er liðin frá því að kjósandi gaf sig síðast fram. Kjörfundi má þó slíta er allir sem á kjörskrá standa

hafa greitt atkvæði og eftir fimm klukkustundir ef öll kjörstjórnin og umboðsmenn eru sammála um það, enda sé þá hálf klukkustund liðin frá því að kjósandi gaf sig síðast fram.

Kjörfundu skal þó slíta eigi síðar en kl. 22 á kjördag. Þeir kjósendur sem hafa gefið sig fram fyrir þann tíma eiga þó rétt á að greiða atkvæði.

92. gr.

Móttaka og bráðabirgðarannsókn utankjörfundaratkvæða.

Berist kjörstjórn atkvæðakassi með atkvæðum greiddum utan kjörfundar, sbr. 77. gr., skal athuga hvort innsigli kassans séu heil og ósködduð. Kjörstjórnarmaður opnar atkvæðakassann í viðurvist umboðsmanna lista. Nú eru umboðsmenn ekki viðstaddir og skal yfirkjörstjórn þá boða fólk úr sama framboði, ef unnt er, til að gæta réttar fyrir hönd framboðsins. Telja skal bréfin og bera þau saman við skráningu kjörstjóra um atkvæðagreiðsluna, sbr. 1. og 2. mgr. 77. gr. Kjörstjórnin opnar síðan atkvæðisbréfin og kannar hvort taka skuli atkvæðið til greina, sbr. 94. gr. Ef taka skal atkvæðið til greina skal setja sérstakt merki til bráðabirgða við nafn kjóсандans í kjörskránni, en kjörseðilsumslagið óopnað ásamt fylgibréfinu skal lagt á ný í sendiumslagið og það lagt til hliðar og varðveitt meðan atkvæðagreiðslan fer fram. Ef ekki skal taka atkvæðið til greina skal ganga frá kjörseðilsumslaginu og fylgibréfinu og varðveita á sama hátt, en rita skal ástæðu þess að atkvæðið verður ekki tekið til greina á sendiumslagið.

Atkvæðisbréfa, sem kjörstjórn kunna að hafa borist eða berast meðan á atkvæðagreiðslu stendur, skal getið í gerðabók. Skal fara með þau atkvæði svo sem girir í 1. mgr.

Ef kjósandi er ekki á kjörskrá í kjördeildinni (sveitarfélaginu) skal kjörstjórnin kanna hvar kjósandi er á kjörskrá og ef unnt er koma atkvæðisbréfinu í rétta kjördeild en ella skal bréfið varðveitt þar til atkvæðagreiðslu lýkur.

Yfirkjörstjórn er heimilt að hefja flokkun atkvæðisbréfa skv. 1. mgr. tímanlega fyrir kjördag þannig að þau verði afhent í rétta kjördeild á kjördag.

93. gr.

Rannsókn utankjörfundaratkvæða að kjörfundi loknum.

Að atkvæðagreiðslu lokinni kannar kjörstjórnin á ný, í viðurvist umboðsmanna lista, þau utankjörfundaratkvæði sem kjörstjórninni hafa borist og ekki hafa verið aftur heimt, sbr. 77. gr.

Ef sá sem atkvæðið er frá stendur á kjörskrá og á rétt á að greiða atkvæði og hefur ekki greitt atkvæði á kjörfundi skal kjörstjórnin setja merki við nafn kjóсандans á kjörskránni og setja kjörseðilsumslagið óopnað í atkvæðakassann.

Ef atkvæðisbréf verður ekki tekið til greina, sbr. 94. gr., skal það áritað eins og segir í 1. mgr. 92. gr. Kjörstjórn skal skrá fjölda utankjörfundaratkvæða sem ekki verða tekin til greina.

Ef kjóсандi, sem sent hefur frá sér utankjörfundaratkvæði, er ekki á kjörskrá í kjördeildinni skal kjörstjórnin geta þess sérstaklega í gerðabókinni og senda slík atkvæðisbréf aðskilin til yfirkjörstjórnar.

94. gr.

Utankjörfundaratkvæði sem ekki verða tekin til greina.

Ekki skal taka til greina utankjörfundaratkvæði ef:

- a. sendandinn er ekki á kjörskrá,
- b. sendandinn hefur afsalað sér atkvæðisrétti í þeirri kjördeild, sbr. ákvæði til bráðabirgða II,
- c. sendandinn hefur látist fyrir kjördag,
- d. í sendiumslaginu er meira en eitt fylgibréf og eitt kjörseðilsumslag,
- e. sjáanlegt er að ekki hafi verið notuð hin fyrirskipuðu kjörgögn er landskjörstjórn hefur látið gera,
- f. ekki hefur verið farið eftir þeim reglum sem settar hafa verið um atkvæðagreiðslu utan kjörfundar,
- g. atkvæðið hefur ekki verið greitt á þeim tíma sem greinir í 68. gr. og 7. mgr. 69. gr.

Nú berast fleiri en eitt atkvæði greidd utan kjörfundar frá sama kjósenda sem geta komið til greina og skal þá aðeins hið síðastgreidda atkvæði koma til greina.

95. gr.

Ágreiningur um gildi utankjörfundaratkvæðis.

Nú verður ágreiningur innan kjörstjórnar eða milli kjörstjórnar og umboðsmanns lista um hvort utankjörfundaratkvæði sé gilt eða ógilt og skal þá bóka nákvæmlega í gerðabókina í hverju ágreiningurinn er fólgin og leggja kjörseðilsumslagið óopnað ásamt fylgibréfi aftur í sendiumslagið og senda það til úrskurðar yfirkjörstjórnar.

96. gr.

Gild utankjörfundaratkvæði.

Þau kjörseðilsumslög, sem enginn ágreiningur er um að gild séu, lætur kjörstjórn óopnuð í atkvæðakassann.

97. gr.

Frágangur eftir slit kjörfundar.

Eftir að kjörfundi er slitið skal kjörstjórn ganga frá kjörgögnum og hefja talningu atkvæða.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar skal ráðherra í reglugerð setja nánari reglur um frágang kjörgagna eftir slit atkvæðagreiðslu, frágangur og innsíglun kjörgagna ef senda á þau á annan stað til talningar og önnur atriði er snerta störf kjörstjórna að þessu leyti.

XV. KAFLI.

Talning atkvæða.

98. gr.

Talning í kjördæmum og sveitarfélögum.

Talning atkvæða í alþingiskosningum, forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslu fer fram á ábyrgð yfirkjörstjórnar kjördæmis. Yfirkjörstjórn kjördæmis getur ákveðið að auk talningar hjá henni geti talning farið fram hjá umdæmiskjörstjórn, á öðrum stað í kjördæminu. Talning atkvæða í sveitarstjórnarkosningum er á ábyrgð yfirkjörstjórnar sveitarfélags.

Yfirkjörstjórnir skv. 1. mgr. auglýsa með nægum fyrirvara á undan kosningum hvar og hvenær talning atkvæða fer fram.

Talningu atkvæða má ekki hefja fyrr en eftir kl. 22 að kvöldi kjördags, sbr. þó 2. mgr. 99. gr.

Sé kosningu frestað skv. 124. gr. má talning atkvæða aldrei fara fram fyrr en kosningu er hvarvetna lokið.

99. gr.

Atkvæðatalning.

Talning hefst svo fljótt sem verða má að loknum kjörfundi.

Heimilt er að hefja flokkun atkvæða og undirbúa talningu þeirra áður en kjörfundi lýkur. Flokkun atkvæða og undirbúningur talningar þeirra skal fara fram fyrir luktum dyrum þar sem talið er. Skal rýmið lokað og vaktað af hálfu yfirkjörstjórnar þar til kjörfundi er lokið.

Verði ágreiningur milli yfirkjörstjórnar og einhvers umboðsmanna um það hvort kjörseðill sé gildur eða ógildur sker yfirkjörstjórn úr. Við kosningar til Alþingis skulu ágreiningsseðlar sendir landskjörstjórn sem leggur þá fyrir Alþingi sem úrskurðar um gildi þeirra, sbr. 132. gr. Við þjóðaratkvæðagreiðslu og forsetakjör skulu ágreiningsseðlar sendir landskjörstjórn sem úrskurðar um gildi þeirra, sbr. 120. gr. Ágreiningsseðlum skal haldið aðgreindum frá gildum og ógildum kjörseðlum.

Ráðherra setur reglugerð, að fenginni tillögu landskjörstjórnar, m.a. um framkvæmd talningar við almennar kosningar, meðferð ágreiningsseðla, meðhöndlun kjörgagna og kjörskráa og um frágang að lokinni talningu, þ.m.t. um eyðingu kjörseðla og annarra gagna.

100. gr.

Talning fyrir opnum dyrum.

Talning atkvæða skal fara fram fyrir opnum dyrum svo að almenningi gefist kostur á að vera viðstaddur eftir því sem húsrúm leyfir.

Umboðsmenn skv. X. kafla eiga rétt á að vera viðstaddir talningu atkvæða og fylgjast með framkvæmd hennar og uppgjöri. Nú eru umboðsmenn ekki viðstaddir talningu og skal yfirkjörstjórn þá boða fólk úr sama framboði, ef unnt er, til að gæta réttar fyrir hönd framboðsins.

101. gr.

Talning atkvæða ef truflun verður á notkun rafrænnar kjörskrár.

Hafi orðið truflun á notkun rafrænnar kjörskrár á kjörfundi skal kjörstjórn kanna hvort kjósendur sem skilað hafa kjörseðilsumslagi skv. 88. gr. séu á rafrænni kjörskrá og merkja við nöfn þeirra þar. Hafi kjósandi ekki verið á skrá í kjördæmi þar sem hann kaus telst atkvæði hans ógilt.

Hafi kjósandi bæði greitt atkvæði á grundvelli rafrænnar kjörskrár og skv. 88. gr. telst síðarnefnda atkvæðið ógilt. Hið sama á við um síðari atkvæði sem kjósandi kann að hafa greitt skv. 88. gr. umfram hið fyrsta.

Atkvæði sem ógildast skv. 1. eða 2. mgr. skal yfirkjörstjórn geyma undir innsigli þar til úrskurðað hefur verið um gildi kosninganna. Að því búnu skal eyða atkvæðunum.

102. gr.

Mat á gildi atkvæðis við kosningar.

Atkvæði sem greitt er á kjörfundi við kosningar til Alþingis, sveitarstjórna eða við forsetakjör skal meta ógilt ef:

- a. kjörseðill er auður,
- b. kjósandi hefur ekki markað X í fering, sbr. 1. mgr. 85. gr. og 1. mgr. 86. gr.,
- c. ekki má með öruggum hætti sjá hvaða framboðslista eða frambjóðanda kjósandi hefur viljað greiða atkvæði sitt,
- d. ætla má að merki eða áletrun á kjörseðli sé sett af ásettu ráði til að gera seðilinn auðkennilegan,
- e. kjörseðill er ekki sá sem landskjörstjórn eða yfirkjörstjórn sveitarfélags hefur látið gera skv. XI. kafla.

103. gr.

Mat á gildi atkvæðis sem greitt er utan kjörfundar.

Atkvæði sem greitt er utan kjörfundar skal meta ógilt ef:

- a. kjörseðill er auður,
- b. ekki má með öruggum hætti sjá hvaða framboðslista eða frambjóðanda kjósandi hefur viljað greiða atkvæði sitt,
- c. ætla má að merki eða áletrun á kjörseðli sé sett af ásettu ráði til að gera seðilinn auðkennilegan,

- d. ...,¹⁾
- e. í umslagi með utankjörfundarseðli er annað og meira en einn kjörseðill,
- f. ekki eru við atkvæðagreiðsluna notuð þau kjörgögn sem landskjörstjórn hefur mælt fyrir um.

¹⁾L. 18/2022, 7. gr.

104. gr.

Mat á gildi atkvæðis við þjóðaratkvæðagreiðslu.

Atkvæði sem greitt er við þjóðaratkvæðagreiðslu, hvort sem atkvæði er greitt utan kjörfundar eða á kjörfundi, skal meta ógilt ef:

- a. kjörseðill er auður,
- b. ekki má með öruggum hætti sjá hvaða svarkosti kjósandi hefur viljað greiða atkvæði sitt, sbr. 2. mgr. 86. gr.,
- c. ætla má að merki eða áletrun á kjörseðli séu sett af ásettu ráði til að gera seðilinn auðkennilegan,
- d. kjörseðill er ekki sá sem landskjörstjórn hefur látið gera skv. XI. kafla.

Við mat á gildi atkvæðis þegar Alþingi hefur ákveðið að spurningar á kjörseðli séu fleiri eða orðaðar með öðrum hætti, sbr. 3. mgr. 66. gr., skal meta gildi hverrar spurningar sjálfstætt. Ekki skal meta atkvæði ógilt í heild sinni þótt kjósandi hafi ekki tjáð eða mistekist að tjá afstöðu sína til einstakra spurninga á kjörseðli, enda sé atkvæði að öðru leyti gilt.

Við mat á gildi atkvæðis sem greitt er utan kjörfundar í þjóðaratkvæðagreiðslu skal gætt skilyrða [e- og f-liðar 103. gr.]¹⁾

¹⁾L. 18/2022, 8. gr.

105. gr.

Gallar á atkvæði.

Atkvæði skal ekki meta ógilt, þó að gallað sé, ef greinilegt er hvernig það á að falla nema augljóslega komi í bága við einn eða fleiri staflíði 102.–104. gr. Þannig skal taka gilt atkvæði þó að ekki sé merkt í ferning við listabókstafinn en t.d. utan hans, þó að X sé ólöglegt, þó að hak sé sett í ferning í stað X o.s.frv.

Lista telst greitt atkvæði þó að láðst hafi að merkja við listabókstaf ef nafn eða nöfn á honum eru tölusettt eða X eða hak er sett við nafn, enda séu ekki aðrir gallar á.

Atkvæði greitt utan kjörfundar telst greitt lista þótt kjósandi hafi merkt við frambjóðanda sem er látinn, sbr. 43. gr.

Við óbundnar kosningar til sveitarstjórnar skal ekki meta atkvæði ógilt þótt sleppt sé fornafni, eftirnafni eða heimilisfangi ef greinilegt er eftir sem áður við hvern er átt.

Yfirkjörstjórn skráir í gerðabók sína fjölda atkvæðaseðla sem hún hefur úrskurðað ógilda og ástæður ógildingar.

Að fengnum tillögum landskjörstjórnar setur ráðherra reglugerð um mat á gildi atkvæðaseðla.

106. gr.

Lok talningar við alþingiskosningar.

Strax að lokinni talningu við kosningar til Alþingis senda yfirkjörstjórnir kjördæma landskjörstjórn skýrslu um niðurstöður talningarinnar. Landskjörstjórn tekur saman fjölda atkvæða sem hver framboðslisti hefur hlotið í hverju kjördæmi og reiknar atkvæðatölur lista og frambjóðenda, sbr. 112. gr.

107. gr.

Tilkynning um niðurstöðu talningar.

Við lok talningar skal yfirkjörstjórn sveitarfélags við sveitarstjórnarkosningar, yfirkjörstjórn kjördæmis við alþingiskosningar en landskjörstjórn við forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur tilkynna niðurstöðu talningar. Þess skal getið sérstaklega hve margir atkvæðaseðlar eru auðir og hve margir ógildir af öðrum ástæðum.

XVI. KAFLI.

Úthlutun þingsæta á Alþingi.

108. gr.

Úthlutunarfundur landskjörstjórnar.

Þegar landskjörstjórn hafa borist allar skýrslur um kosningaúrslit eftir almennar alþingiskosningar, sbr. 106. gr., úthlutar hún þingsætum, kjördæmissætum og jöfnunarsætum. Landskjörstjórn auglýsir með hæfilegum fyrirvara hvar og hvenær fundur er haldinn í þessu skyni svo að umboðsmönnum þeirra stjórnmálasamtaka sem boðið hafa fram, sbr. 59. gr., gefist kostur á að vera þar viðstaddir.

109. gr.

Úthlutun kjördæmissæta.

Til þess að finna hve margir frambjóðendur hafa náð kosningu í kjördæmi af hverjum lista skal fara þannig að:

1. Deila skal í atkvæðatölur listanna með tölunum 1, 2, 3, 4 o.s.frv. Útkomutölur eru skráðar fyrir hvern lista.
2. Fyrsta kjördæmissæti fær sá listi sem hæsta útkomutölu hefur. Sú tala er síðan felld niður. Annað kjördæmissæti fær sá listi sem nú hefur hæsta útkomutölu. Þessu skal fram haldið uns úthlutað hefur verið jafnmörgum kjördæmissætum og kjósa á, sbr. 2. mgr. 9. gr.
3. Nú eru tvær eða fleiri útkomutölur jafnháar þegar að þeim kemur skv. 2. tölul. og skal þá hluta um röð þeirra.

110. gr.

Úthlutun jöfnunarsæta.

Þau stjórnmálasamtök koma ein til álita við úthlutun jöfnunarsæta sem hlotið hafa a.m.k. fimm af hundraði af gildum atkvæðum á landinu öllu.

Til þess að finna hve mörg jöfnunarsæti koma í hlut stjórnmálasamtaka, sem fullnægja skilyrðum 1. mgr., og hvaða framboðslistar þeirra hafa hlotið jöfnunarsæti skal fyrst telja saman atkvæðatölur þeirra á landinu öllu og kjördæmissæti þeirra skv. 109. gr. Síðan skal fara þannig að fyrir þessi samtök:

1. Deila skal í atkvæðatölur samtakanna með tölu kjördæmissæta þeirra, fyrst að viðbættum 1, síðan 2, þá 3 o.s.frv. Útkomutölurnar nefnast landstölur samtakanna.
2. Taka skal saman skrá um þau tvö sæti hvers framboðslista sem næst komust því að fá úthlutun í kjördæmi skv. 109. gr. Við hvert þessara sæta skal skrá hlutfall útkomutölu sætisins skv. 1. tölul. 109. gr. af öllum gildum atkvæðum í kjördæminu.
3. Finna skal hæstu landstölu skv. 1. tölul. sem hefur ekki þegar verið felld niður. Hjá þeim stjórnmálasamtökum, sem eiga þá landstölu, skal finna hæstu hlutfallstölu lista skv. 2. tölul. og úthluta jöfnunarsæti til hans. Landstalan og hlutfallstalan skulu síðan báðar felldar niður.
4. Nú eru tvær eða fleiri lands- eða hlutfallstölar jafnháar þegar að þeim kemur skv. 3. tölul. og skal þá hluta um röð þeirra.
5. Þegar lokið hefur verið að úthluta jöfnunarsætum í hverju kjördæmi skv. 2. mgr. 9. gr. skulu hlutfallstölar allra lista í því kjördæmi felldar niður.
6. Hafi allar hlutfallstölar stjórnmálasamtaka verið felldar niður skal jafnframt fella niður allar landstölar þeirra.
7. Beita skal ákvæðum 3. tölul. svo oft sem þarf þar til lokið er úthlutun allra jöfnunarsæta, sbr. 2. mgr. 9. gr.

111. gr.

Jöfnunarmenn og varaþingmenn.

Frambjóðendur, sem hljóta jöfnunarsæti, teljast þingmenn þess kjördæmis þar sem þeir eru í framboði, í þeirri röð sem sætum er úthlutað eftir 110. gr.

Þegar listi í kjördæmi hefur hlotið þingmann eða þingmenn kjörna skv. 109. eða 110. gr. verða þeir varamenn sem ekki hlutu kosningu á listanum í þeirri röð sem þeir eru á listanum.

112. gr.

Atkvæðatala frambjóðenda.

Þeir frambjóðendur einir koma til álita sem þingmenn og varaþingmenn hvers framboðslista í kjördæmi sem skipa efstu sæti hans, tvöfalt fleiri en

komu í hlut listans samkvæmt kosningaúrslitum, sbr. 109. og 110. gr., þó aldrei færri en þrír. Þessi tala frambjóðenda kallast röðunartala listans.

Til þess að finna hverjir þessara frambjóðenda hafa náð kosningu skal landskjörstjórn reikna þeim frambjóðendum sem til álita koma skv. 1. mgr. atkvæðatölu. Frambjóðandi sem skipar 1. sæti á óbreyttum atkvæðaseðli eða er raðað í það sæti á breyttum seðli fær eitt atkvæði. Sá sem lendir með sama hætti í 2. sæti fær það brot úr atkvæði að í nefnara sé röðunartala en í teljara sú tala að frádregnum einum. Síðan lækkar teljarinn um einn við hvert sæti.

Sá frambjóðandi á hverjum lista, sem fær hæsta atkvæðatölu skv. 2. mgr., hlýtur 1. sæti listans. Sá frambjóðandi, sem fær næsthæsta atkvæðatölu, hlýtur 2. sætið og þannig koll af kolli uns lokið er úthlutun þingsæta og sæta varamanna. Nú fá tveir eða fleiri frambjóðendur jafnháa atkvæðatölu og skal þá hluta um röð þeirra á listanum.

Aðrir frambjóðendur en þeir sem koma til greina sem þingmenn og varaþingmenn skv. 1. mgr. halda þeim sætum sem þeir skipa á framboðslista án tillits til breytinga sem gerðar hafa verið á kjörseðlum.

113. gr.

Tilkynning úrslita og birting þeirra.

Þegar landskjörstjórn hefur úthlutað þingsætum skv. 109.–112. gr. skal hún tafarlaust tilkynna hinum kjörnu þingmönnum og varaþingmönnum úrslitin og að þeir hafi hlotið kosningu til setu á Alþingi.

Jafnskjótt og tilkynning skv. 1. mgr. hefur verið send skal landskjörstjórn tilkynna ráðuneytinu um úrslit kosninganna og senda nöfn hinna kjörnu þingmanna ásamt nöfnum varaþingmanna til birtingar í Stjórnartíðindum.

114. gr.

Ágreiningur um úrslit kosninga og úthlutun þingsæta.

Nú er ágreiningur milli umboðsmanna stjórnmalasamtaka sem þátt hafa tekið í alþingiskosningum og landskjörstjórnar um úrslit kosninga og úthlutun þingsæta og eiga þá umboðsmenn rétt á að fá bókaðan ágreining sinn í gerðabók landskjörstjórnar. Landskjörstjórn leggur fyrir Alþingi í þingbyrjun eftirrit af gerðabók sinni um úthlutun þingsæta, svo og gögn

þau sem ágreiningur kann að vera um ásamt rökstuddri umsögn sinni, sbr. 2. mgr. 132. gr.

115. gr.

Endurúthlutun í kjölfar uppkosninga.

Nú hefur Alþingi úrskurðað, eftir almennar alþingiskosningar, að kosning einhvers lista sé ógild og uppkosning hefur farið fram, sbr. 132. gr., og skal þá landskjörstjórn endurúthluta kjördæmissætum þar sem uppkosning hefur farið fram skv. 109. gr. og úthluta jöfnunarsætum að nýju skv. 110. gr. Fyrri úthlutun fellur þá úr gildi.

XVII. KAFLI.

Kosningaúrslit sveitarstjórnarkosninga.

116. gr.

Atkvæðatala framboðslista.

Við bundnar hlutfallskosningar skal telja öll atkvæði sem hver listi hefur hlotið og er þá fundin atkvæðatala hvers lista.

Til þess að finna hve margir frambjóðendur hafa náð kosningu af hverjum lista skal fara þannig að:

1. Deila skal í atkvæðatölur listanna með tölunum 1, 2, 3, 4 o.s.frv. Útkomutölur eru skráðar fyrir hvern lista.
2. Fyrsta fulltrúa fær sá listi kjörinn sem hæsta útkomutölu hefur. Sú tala er síðan felld niður. Annan fulltrúa fær sá listi sem nú hefur hæsta útkomutölu. Þessu skal fram haldið uns úthlutað hefur verið jafnmörgum fulltrúum og kjósa á.
3. Nú eru of fá nöfn á lista þegar til úthlutunar kemur skv. 2. tölul. og skal þá ganga fram hjá þeim lista við frekari úthlutun.
4. Nú eru tvær eða fleiri útkomutölur jafnháar þegar að þeim kemur skv. 2. tölul. og skal þá hluta um röð þeirra.

117. gr.

Atkvæðatala frambjóðenda.

Til þess að finna hverjir frambjóðendur hafa náð kosningu á hverjum lista skal kjörstjórn reikna frambjóðendum atkvæðatölu í samræmi við 112. gr.

Pegar kosið er bundinni hlutfallskosningu og listi fær einn eða fleiri aðalmenn kjörna verða þeir varamenn sem ekki hlutu kosningu á listanum.

118. gr.

Úrslit óbundinna kosninga.

Pegar kosning er óbundin eru þeir sem flest atkvæði fá sem aðalmenn réttkjörnir aðalmenn. Hafi tveir eða fleiri hlotið jafnmörg atkvæði og geta ekki báðir eða allir náð kjöri ræður hlutkesti.

Varamenn, þar sem kosning er óbundin, skulu vera jafnmargir og aðalmenn. Varamenn eru þeir sem hljóta atkvæðamagn þannig: 1. varamaður er sá sem flest atkvæði hlýtur samanlagt í 1. sæti á lista yfir varamenn að viðbættum þeim atkvæðum sem hann hlaut í sæti aðmanns. 2. varamaður er kosinn sá sem flest atkvæði hlýtur í 2. sæti lista varamanna að viðbættum þeim atkvæðum sem hann hlaut í sæti aðmanns og í 1. sæti á lista varamanna. Kosning annarra varamanna ákvarðast á sama hátt uns fyllt er í sæti þau sem kjósa skal í. Nú fá tveir menn jafnmörg atkvæði samanlagt í sæti varamanns og skal þá hlutkesti ráða hvor hlýtur sætið. Sá sem ekki hlýtur sætið tekur sæti næsta varamanns og færast þá þeir varamenn sem á eftir koma um set.

119. gr.

Tilkynning til nýrra sveitarstjórnarfulltrúa.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal tilkynna hinum kjörnu aðalfulltrúum og varamönnum um úrslit kosninganna og að þeir hafi hlotið kosningu til setu í sveitarstjórn. Jafnframt skal yfirkjörstjórn senda nýkjörinni sveitarstjórn greinargerð um úrslit kosninganna.

XVIII. KAFLI.

Úrslit forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslna.

120. gr.

Kosningaúrslitum lýst.

Að lokinni talningu atkvæða í forsetakjöri eða þjóðaratkvæðagreiðslu senda yfirkjörstjórnir kjördæma landskjörstjórn skýrslu um niðurstöðu talningarinnar ásamt þeim kjörseðlum sem ágreiningur hefur verið um innan yfirkjörstjórnar eða milli hennar og umboðsmanna.

Pegar landskjörstjórn hefur fengið í hendur gögn yfirkjörstjórna auglýsir hún með 14 daga fyrirvara hvar og hvenær hún kemur saman til fundar til að úrskurða um gildi ágreiningssæðla og lýsa úrslitum kosningarinnar til að forsetaefnum og umboðsmönnum, eftir því sem við á, gefist færi á að vera viðstaddir.

Að því loknu tilkynnir landskjörstjórn um niðurstöður forsetakjörs eða þjóðaratkvæðagreiðslu og auglýsir úrslit.

121. gr.

Kjörgengi forsetaefnis.

Nú er ágreiningur um kjörgengi forsetaefnis, og sker þá landskjörstjórn úr.

122. gr.

Einn frambjóðandi í forsetakjöri.

Nú hefur aðeins einn maður verið í kjöri til forsetaembættisins, og er hann þá réttkjörinn forseti Íslands án atkvæðagreiðslu, enda fullnægi hann kjörgengisskilyrðum. Gefur landskjörstjórn þá út tilkynningu þar um að liðnum framboðsfresti.

123. gr.

Skilyrði fyrir samþykkt tillögu í þjóðaratkvæðagreiðslu.

Til þess að spurning eða tillaga sem er borin upp í þjóðaratkvæðagreiðslu teljist samþykkt þarf hún að hafa hlotið meiri hluta gildra atkvæða í atkvæðagreiðslunni, sbr. 2. mgr. 104. gr. Hafi svarkostir á kjörseðli verið fleiri en einn skulu atkvæðahlutföll reiknuð út frá samtölu þeirra kjósenda sem taka afstöðu til hverrar spurningar fyrir sig.

Verði samþykkis synjað í þjóðaratkvæðagreiðslu skv. 26. gr. stjórnarskrárinnar skal landskjörstjórn auk þess birta sérstaka auglýsingu þess efnis í A-deild Stjórnartíðinda ekki seinna en tveimur dögum eftir að úrslit atkvæðagreiðslunnar liggja fyrir.

Niðurstaða atkvæðagreiðslu skv. 2. mgr. 2. gr. er ráðgefandi.

XIX. KAFLI.

Kosningum frestað og uppkosningar.

124. gr.

Frestun kosninga.

Nú ferst kosning fyrir í einhverri kjördeild á boðuðum kjördegi af óviðráðanlegum orsökum, og boðar yfirkjörstjórn þá til kjörfundar að nýju innan viku.

Yfirkjörstjórn getur frestað kosningu í kjördeild eftir að hún er hafin ef hún telur að óviðráðanlegar orsakir hindri að kosning geti fram haldið og allir kjörstjórnarmenn eru sammála um frestunina. Hafi kosningu verið frestað ber að boða til kjörfundar að nýju á sama hátt og segir í 1. mgr.

Um hinn síðari kjördag gilda ákvæði XIV. kafla, eftir því sem við á.

125. gr.

Uppkosning.

Nú er kosning úrskurðuð ógild, og skal þá boðað til nýrra kosninga og ákveða kjördag svo fljótt sem því verður við komið og eigi síðar en innan mánaðar.

Hafi þjóðaratkvæðagreiðsla skv. 2. mgr. 2. gr. verið ógilt skal Alþingi ákveða hvort hún verði endurtekin.

Að öðru leyti fer hin nýja kosning fram samkvæmt fyrirmælum laga þessara.

XX. KAFLI.

Hagskýrslugerð.

126. gr.

Skýrslur og upplýsingar til Hagstofu Íslands.

Þjóðskrá Íslands skal veita Hagstofu Íslands aðgang að kjörskrá, þ.m.t. rafrænni kjörskrá, til hagskýrslugerðar. Heimilt er að vinna upplýsingar um kosningar, aðstoð á kjörstað og kjörsókn eftir kyni, aldri, ríkisfangi, búsetu og öðrum þeim breytum sem varpað geta ljósi á kjörsókn og framkvæmd kosninga.

Hafi sveitarstjórn fengið undanþágu til notkunar prentaðrar kjörskrár skal yfirkjörstjórn sveitarfélags senda Hagstofu Íslands skýrslu um

kosninguna ritaða á eyðublöð sem stofnunin lætur í té og vinna sérstaklega þær upplýsingar sem Hagstofa Íslands þarfnast.

Við vinnslu upplýsinga skv. 1. og 2. mgr. skulu yfirkjörstjórnir og Hagstofa Íslands gæta ákvæða laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

XXI. KAFLI.
Kosningakæur.

127. gr.

Kæur vegna alþingiskosninga.

Alþingi sker úr hvort þingmenn séu löglega kosnir og hvort þingmaður hafi misst kjörgengi.

Nú kærir einhver kjósandi að þingmann er kosningu hlaut skorti einhver kjörgengisskilyrði eða að framboðslisti hafi verið ólöglega framboðinn eða kosinn svo að ógilda beri kosninguna, og skal hann þá innan sjö daga frá því að kosningaúrslit voru auglýst senda landskjörstjórn kæru. Landskjörstjórn tilkynnir umboðsmönnum framboðslistans þegar í stað um kærana og leggur hana fyrir Alþingi strax í þingbyrjun.

128. gr.

Kæur vegna sveitarstjórnarkosninga.

Kæur um ólögmati sveitarstjórnarkosninga, aðrar en refsikæur, skulu sendar úrskurðarnefnd kosningamála innan sjö daga frá því að lýst var úrslitum kosninga.

Nú kemur fram kæra innan kærufrests skv. 1. mgr. og úrskurðarnefnd kosningamála úrskurðar kosningu ógilda, og lætur þá fráfarandi sveitarstjórn ekki af störfum fyrr en kosning hefur farið fram að nýju og nefndin úrskurðað um kærur sem fram kunna að koma vegna þeirra.

Úrskurðarnefnd kosningamála skal úrskurða innan fjögurra vikna frá því að kæra berst, nema mál sé mjög umfangsmikið og skal þá úrskurða innan sex vikna.

129. gr.

Kætur vegna forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslna.

Kætur um ólögmati forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslna, aðrar en refsikætur, skulu sendar úrskurðarnefnd kosningamála til úrlausnar eigi síðar en sjö dögum fyrir fund skv. 120. gr.

Úrskurðarnefnd kosningamála skal úrskurða innan fjögurra vikna frá því að kæra berst, nema mál sé mjög umfangsmikið og skal þá úrskurða innan sex vikna.

130. gr.

Gallar sem leiða til ógildingar kosninga.

Gallar á framboði eða kosningu leiða ekki til ógildingar kosninga, nema líklegt sé að þeir hafi haft áhrif á úrslit kosninganna.

131. gr.

Réttur kjósanda.

Engum kjósanda, sem greitt hefur atkvæði við kosningar eða þjóðaratkvæðagreiðslu, er skylt að skýra frá því fyrir dómi í nokkru máli hvernig hann hefur greitt atkvæði.

XXII. KAFLI.

Úrskurður Alþingis um gildi kosninga.

132. gr.

Rannsókn alþingiskosninga og ógilding.

Alþingi úrskurðar um gildi alþingiskosninga, kjörgengi þingmanna og kosningu þeirra að eigin frumkvæði eða á grundvelli framkominnar kæru. Þá sker Alþingi enn fremur úr um gildi ágreiningsaðla.

Landskjörstjórn leggur fyrir Alþingi rökstudda umsögn um kætur út af gildi kosninga og um mat á kjörgengi nýkjörinna þingmanna og gildi ágreiningsaðla. Landskjörstjórn lætur Alþingi enn fremur í té öll þau gögn og upplýsingar sem það hefur þörf fyrir við umfjöllun sína samkvæmt þessari grein.

Alþingi ber að ógilda kosningu þingmanns:

- a. ef hann skortir kjörgengi,

- b. ef þeir gallar eru á framboði eða kosningu hans sem líklegt er að hafi haft áhrif á úrslit kosningarinnar,
- c. ef galla á framboði eða kosningu hans má rekja til verulegra misfella sem hann sjálfur, umboðsmenn hans eða meðmælendur eiga vísitandi sök á, þó að þær hafi ekki haft áhrif á úrslit kosninganna; varði misfellurnar listann í heild fer eins um alla þingmenn sem kosnir voru af listanum,
- d. ef hann hefur verið í kjöri á tveimur listum í kjördæmi eða kjördæmum við hinar sömu alþingiskosningar.

Nú hefur Alþingi úrskurðað kosningu heils lista í kjördæmi ógilda, og skal þá uppkosning fara þar fram.

XXIII. KAFLI.

Nýkjörin sveitarstjórn.

133. gr.

Ný sveitarstjórn tekur til starfa.

Nýkjörin sveitarstjórn tekur við störfum 15 dögum eftir kjördag og jafnskjótt lætur fráfarandi sveitarstjórn af störfum.

Fulltrúi í sveitarstjórn getur krafist frestunar á framkvæmd ákvarðana sveitarstjórnar sem teknar eru frá kjördegi og þar til nýkjörin sveitarstjórn tekur við störfum og skal þá leggja mál að nýju fyrir hana á fyrsta fundi hennar. Ef framkvæmd ákvörðunar þolir enga bið verður þessa úrræðis ekki neytt, enda sé heimild til afgreiðslu málsins í fjárhagsáætlun, lögum, almennum fyrirmælum stjórnvalda eða með leyfi ráðuneytis sem fer með sveitarstjórnarmál.

134. gr.

Ógilding sveitarstjórnarkosninga eftir að ný sveitarstjórn hefur tekið við.

Nú ógildir úrskurðarnefnd kosningamála kosningar eftir að nýkjörin sveitarstjórn hefur tekið við störfum og skal hún þá sitja þar til nýjar kosningar hafa farið fram og kærur sem fram kunna að koma vegna uppkosningar hafa verið úrskurðaðar.

Eftir að kjörtímabili fráfarandi sveitarstjórnar er lokið og þar til löglega kjörin sveitarstjórn tekur við störfum samkvæmt ákvæðum greinar þessarar getur starfandi sveitarstjórn ekki innt af hendi neinar greiðslur

eða gengist undir nokkrar skuldbindingar fyrir hönd sveitarfélagsins nema samkvæmt heimild í fjárhagsáætlun, lögum, almennum fyrirmælum stjórnvalda eða með leyfi ráðuneytis sem fer með sveitarstjórnarmál.

XXIV. KAFLI.

Refsiákvæði.

135. gr.

Meðferð annarra kæra en kosningakæra.

Kærum út af brotum á lögum þessum, að svo miklu leyti sem þau heyra ekki undir úrskurð sveitarstjórna, landskjörstjórna, kjörstjórna, Alþingis eða úrskurðarnefndar kosningamála, skal beina til héraðssaksóknara og fer um þau að hætti sakamála.

136. gr.

Minni háttar brot.

Það varðar sektum nema þyngri refsing liggja við eftir öðrum lögum:

- a. ef sveitarstjórn, kjörstjórn, utankjörfundarkjörstjóri eða embættismaður hagar fyrirskipaðri framkvæmd laga þessara vísvitandi á ólöglegan hátt eða vanrækir hana,
- b. ef maður býður sig fram til þingmennsku, til setu í sveitarstjórn eða til forseta Íslands vitandi að hann er ekki kjörgengur,
- c. ef maður býður sig fram á fleiri listum en einum,
- d. ef kjósandi ónýtir af ásettu ráði atkvæðaseðil sinn við kosningu á kjörfundi eða við kosningu utan kjörfundar,
- e. ef maður njósna um hvernig kjósandi kýs eða hefur kosið,
- f. ef maður vanrækir af ásettu ráði að koma til skila atkvæðisbréfi sem honum hefur verið trúað fyrir eða tefur vísvitandi fyrir sendingu atkvæða og kjörgagna,
- g. ef maður gefur ónákvæmar eða villandi upplýsingar um sig eða aðra, svo sem um nafn, aldur, búsetu í landinu, heimilisfang eða annað, sem leiðir eða leitt getur til þess að maður verði settur á kjörskrá sem ekki á rétt á að vera þar, eða maður er ekki settur á kjörskrá eða tekinn út af kjörskrá sem á rétt á að vera þar, eða maður verði látinn greiða atkvæði í stað annars manns er stendur á kjörskrá; hér undir heyrir sérstaklega ef maður telur sig til

- málamynda eiga lögheimili í kjördæmi, aðeins til þess að verða settur þar á kjörskrá, ef ekki liggur þyngri refsing við eftir öðrum ákvæðum laga þessara eða eftir öðrum lögum,
- h. ef maður gefur út villandi kosningaleiðbeiningar,
 - i. ef kjörstjórnarmaður eða utankjörfundarkjörstjóri njósna um hvernig kjósandi kys eða hefur kosið, eða gefur vísitandi villandi kosningaleiðbeiningar,
 - j. ef kjörstjórnarmaður eða utankjörfundarkjörstjóri eða aðstoðarmaður kjósanda sem aðstoð veitir segir frá því hvernig kjósandi sem hann hefur aðstoðað hefur greitt atkvæði,
 - k. ef kjörstjórnarmaður, utankjörfundarkjörstjóri eða sá sem tekið hefur að sér flutning kjörgagna tefur fyrir að þau komist til skila,
 - l. ef maður torveldar öðrum sókn á kjörfund eða atkvæðagreiðslu utan kjörfundar,
 - m. ef maður greiðir atkvæði á tveimur stöðum við sömu kosningar eða þjóðaratkvæðagreiðslu,
 - n. ef maður ber fé eða fríðindi á mann eða heitir manni fé eða fríðindum til að hafa áhrif á hvort hann greiðir atkvæði eða hvernig hann greiðir atkvæði, eða ef maður sviptir mann atvinnu eða hlunnindum eða ógnar manni með sviptingu atvinnu eða hlunninda í sama skyni,
 - o. ef maður tekur fé eða fríðindi fyrir að greiða atkvæði, láta vera að greiða atkvæði eða að greiða atkvæði á ákveðinn hátt,
 - p. ef aðstoðarmaður kjósanda skv. 74. eða 89. gr. aðstoðar fleiri en þrjá kjósendur við sömu kosningu.

137. gr.

Meiri háttar brot.

Það varðar fangelsi allt að fjórum árum:

- a. ef maður falsar stuðningsyfirlýsingu við framboðslista eða forsetaefni,
- b. ef maður beitir þvingunarráðstöfunum eða ofbeldi eða hótunum um ofbeldi til að raska kosningafrelsi manns, með því að neyða hann til að greiða atkvæði, með því að meina honum að greiða

- atkvæði eða neyða hann til að greiða atkvæði á annan veg en hann vill,
- c. ef maður vísvitandi rangfærir atkvæðagreiðslu, annaðhvort með því að glata atkvæði, breyta atkvæði, skemma eða glata atkvæðasendingu, búa til kjörseðla, er líkjast mjög þeim sem notaðir eru við kosningu, og hagnýtir þá sjálfur eða lætur þá frá sér til þess að aðrir geti hagnýtt þá, rugla úrslit talningar atkvæða eða á annan hátt.

XXV. KAFLI.

Ýmis ákvæði.

138. gr.

Eftirlit með framkvæmd kosninga.

Innlendir og erlendir kosningaeftirlitsmenn frá stofnunum eða samtökum geta fengið heimild landskjörstjórnar til þess að fylgjast með framkvæmd kosninga samkvæmt lögum þessum.

Hafi kosningaeftirlitsmenn heimild skv. 1. mgr. er sveitarstjórnur, kjörstjórnur, kjörstjórum, yfirkjörstjórnur og landskjörstjórn skylt að taka á móti þeim og auðvelda þeim allt eftirlitsstarf. Kosningaeftirlitsmönnum er skylt að hlíta fyrirmælum og fundarreglum sem kjörstjórn, yfirkjörstjórn og landskjörstjórn setja.

Landskjörstjórn lætur útbúa sérstök skilríki fyrir kosningaeftirlitsmenn sem þeir skulu bera við störf sín og sýna sé þess krafist.

139. gr.

Kostnaður.

Kostnaður við sveitarstjórnarkosningar, þ.m.t. kostnaður við kjörgögn og áhöld er landskjörstjórn lætur í té og vegna þeirra verkefna sem Þjóðskrá Íslands fer með, greiðist af sveitarfélögum nema annað sé tekið fram í lögum þessum.

Annar kostnaður við framkvæmd laga þessara greiðist úr ríkissjóði, þ.m.t. kostnaður vegna þeirra verkefna sem Þjóðskrá Íslands fer með við kosningar.

140. gr.

Gildissvið gagnvart öðrum réttarreglum.

Stjórnsýslulög og almennar óskráðar reglur stjórnsýsluréttar gilda þegar úrskurðarnefnd kosningamála, landskjörstjórn, yfirkjörstjórnir kjördæma, yfirkjörstjórnir sveitarfélaga og kjörstjórar taka ákvarðanir um rétt eða skyldu manna. Ákvæði 27.–29. gr. stjórnsýslulaga um kærufrest gilda þó ekki.

Upplýsingalög taka til starfsemi úrskurðarnefndar kosningamála, landskjörstjórnar, yfirkjörstjórna kjördæma, yfirkjörstjórna sveitarfélaga og kjörstjóra samkvæmt lögum þessum. Umboðsmaður Alþingis hefur eftirlit með stjórnsýslu þeirra á þann hátt sem nánar greinir í lögum um umboðsmann Alþingis.

141. gr.

Pagnarskylda.

Þeim sem sjá um framkvæmd kosninga er skylt að gæta þagmælsku um atriði sem þeir fá vitneskju um í störfum sínum og leynt skulu fara samkvæmt lögum þessum.

Kjörstjórnarmaður, kjörstjóri eða aðstoðarmaður kjósanda skal ekki segja frá því hvernig kjósandi sem hann hefur aðstoðað hefur greitt atkvæði.

XXVI. KAFLI.

Breytingar á lögum þessum.

142. gr.

Skilyrði fyrir breytingum.

Lögum þessum verður breytt eins og fyrir er mælt í stjórnarskránni.

Ákvæðum 7. gr. um kjördæmamörk og ákvæðum 109.–110. gr. um úthlutun þingsæta verður ekki breytt nema með samþykki 2/3 atkvæða á Alþingi, sbr. 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar.

XXVII. KAFLI.

Gildistaka o.fl.

143. gr.

Gildistaka o.fl.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2022.

[...]

Um alþingiskosningar sem fram fara við lok yfirstandandi kjörtímabils, svo og um frestun og uppkosningar vegna þeirra, kosningakæmur og úrskurð Alþingis um gildi kosninga, fer samkvæmt lögum um kosningar til Alþingis, nr. 24/2000.

Reglugerðir, reglur og önnur fyrirmæli sem sett eru samkvæmt lögum um kosningar til Alþingis og lögum um framkvæmd þjóðaratkvæðagreiðslna halda gildi sínu að svo miklu leyti sem þau fara ekki í bága við lög þessi.¹⁾

¹⁾*Sjá nú: Rgl. 713/2012. Rg. 848/2021. Leiðb. 954/2021. Augl. 960/2021.*

Rg. 1031/2021. Augl. 1108/2021.

144. gr.

Breyting á öðrum lögum. ...

ÁKVÆÐI TIL BRÁÐABIRGÐA.

I.

Á kjörskrá hvers sveitarfélags skal skv. 28. gr. taka þá sem uppfylla skilyrði 1. gr. laga um réttindi danskra ríkisborgara á Íslandi, nr. 18/1944, sbr. 1. gr. laga nr. 85/1946.

II.

Nú hefur sveitarfélag fengið undanþágu til notkunar prentaðrar kjörskrár og kjósandi sem ekki er á kjörskrá kemur þangað til að greiða atkvæði. Má kjörstjórn þá leyfa honum að greiða atkvæði ef annað tveggja kemur til:

1. Hann framvísar vottorði, undirrituðu af oddvita sveitarstjórnar eða framkvæmdastjóra sveitarfélags, um að hann afsali sér kosningarrétti þar sem hann er á kjörskrá, enda hafi kjörstjórn þess

kjörstaðar þar sem kjósandi hyggst neyta atkvæðisréttar borist tilkynning um hvaða kjósendum sveitarstjórn hefur gefið vottorð.

2. Hann undirritar beiðni á sérstakt eyðublað um að afsala sér kosningarrétti í þeirri kjördeild þar sem nafn hans er á kjörskrá og kjörstjórn á þeim kjörstað þar sem kjósandi óskar að neyta atkvæðisréttar staðfestir slíkt afsal með undirritun oddvita eða tveggja kjörstjórnarmanna.

Kjörstjórn er óheimilt að staðfesta vottorð eða beiðni um afsal kosningarréttar nema sannað verði, með þeim hætti sem kjörstjórn metur gilt, að nafn kjósenda standi á kjörskrá í annarri kjördeild í sama kjördæmi og hann hafi ekki kosið þar. Skrá skal athugasemd á kjörskrá, þar sem nafn kjósenda er, um hvar hann neytir kosningarréttar og geta þess í gerðabók. Afsalið skal færa í gerðabók undirkjörstjórnar þar sem kjósandinn neytir kosningarréttar og vottorðið skal fylgja í frumriti til yfirkjörstjórnar með gerðabók þeirrar kjördeildar þar sem það er lagt fram og notað.

III.

... ¹⁾

Þegar skipað er í fyrsta skipti í landskjörstjórn skv. 12. gr. skal formaður stjórnar skipaður aðalmaður til fimm ára og varamaður hans til jafnlangs tíma. Aðrir stjórnarmenn sem kosnir eru af Alþingi skulu skipaðir til eins árs og þriggja ára og varamenn þeirra til jafnlangs tíma. Hlutkesti skal ráða stjórnartíma hvors fulltrúa. Annar fulltrúi Sambands íslenskra sveitarfélaga skal skipaður til tveggja ára og hinn til fjögurra ára og varamenn þeirra til jafnlangs tíma. Hlutkesti skal ráða stjórnartíma hvors fulltrúa Sambandsins.

Við gildistöku laga þessara, 1. janúar 2022, fellur niður umboð þeirrar landskjörstjórnar sem kosin var samkvæmt lögum um kosningar til Alþingis, nr. 24/2000.

¹⁾L. 113/2021, 1. gr.

IV.

Þrátt fyrir ákvæði 143. gr. skal ráðherra skipa nefnd þriggja manna sem falið verði að vinna að undirbúningi framkvæmdar laganna. Forsætisnefnd Alþingis tilnefnir einn nefndarmann og skal hann vera formaður, Samband

Íslenskra sveitarfélaga einn og ráðherra einn án tilnefningar. Nefndin skal starfa þar til Alþingi hefur kosið fulltrúa í landskjörstjórn og ráðherra hefur skipað landskjörstjórn skv. 12. gr.] ¹⁾

¹⁾L. 113/2021, 2. gr.

[V.1]

Prátt fyrir ákvæði 143. gr. er [nefnd samkvæmt ákvæði til bráðabirgða IV] ²⁾ heimilt að:

- a. skipa framkvæmdastjóra skv. 1. mgr. 13. gr.,
- b. ákveða aðsetur skrifstofu landskjörstjórnar skv. 3. mgr. 13. gr.,
- c. standa að gerð þjónustusamnings við Þjóðskrá Íslands skv. 2. mgr. 21. gr.,
- d. undirbúa reglur og tillögur til ráðherra að reglugerðum samkvæmt nánari fyrirætlunum laganna,
- e. undirbúa aðrar ráðstafanir samkvæmt lögum þessum, eftir því sem tilefni er til.

¹⁾L. 113/2021, 2. gr.

²⁾L. 113/2021, 3. gr.

[VI.1]

Prátt fyrir ákvæði 143. gr. skal Þjóðskrá Íslands við samþykkt laganna hefja nauðsynlegan undirbúning við gerð og rekstur rafrænnar kjörskrár, sbr. 1. mgr. 21. gr. Enn fremur skal hún undirbúa útgáfu reglna og leiðbeininga sem henni er falið að setja samkvæmt lögum þessum.

Við framkvæmd sveitarstjórnarkosninga 2022 er sveitarstjórnnum ekki skylt að notast við rafræna kjörskrá, sbr. 34. gr. [Nefnd samkvæmt ákvæði til bráðabirgða IV] ²⁾ er heimilt, í þeim tilgangi að hefja innleiðingu á rafrænni kjörskrá, að óska eftir því við einstakar sveitarstjórnir að notuð verði rafræn kjörskrá við kosningarnar. Við þann undirbúning [skal nefnd samkvæmt ákvæði til bráðabirgða IV] ²⁾ hafa samráð við Þjóðskrá Íslands, Samband íslenskra sveitarfélaga og hlutaðeigandi sveitarstjórn. Önnur sveitarfélög, sem ekki koma að undirbúningi rafrænnar kjörskrár, skulu nota prentaða kjörskrá.

Að loknum kosningum til sveitarstjórna 2022 skal landskjörstjórn skila ráðherra skýrslu þar sem farið er yfir reynsluna af notkun rafrænnar

kjörskrár og gerðar tillögur um úrbætur eftir því sem þörf er talin á. Við undirbúning skýrslunnar skal landskjörstjórn leita umsagnar þeirra yfirkjörstjórna sveitarfélaga sem við á, auk Þjóðskrár Íslands. Ráðherra skal gera Alþingi og hlutaðeigandi þingnefnd grein fyrir skýrslu landskjörstjórnar.

¹⁾L. 113/2021, 2. gr.

²⁾L. 113/2021, 4. gr.

[VII.]1)

Prátt fyrir ákvæði 143. gr. skal ráðherra við samþykkt laganna skipa starfshóp sem falið verði að taka til skoðunar atkvæðagreiðslu utan kjörfundar. Starfshópurinn skal taka til skoðunar framkvæmd atkvæðagreiðslu utan kjörfundar hjá embættum sýslumanna og reynsluna af henni, einnig þar sem sveitarfélög hafa tekið að sér umsjón með atkvæðagreiðslu utan kjörfundar á landsbyggðinni. Starfshópurinn skal leggja mat á aðgengi og þörf fyrir þessa þjónustu eftir byggðarlögum í ljósi opnunartíma, vegalengda og fjölda kjósenda, meta hver væri best til þess fallinn að bera ábyrgð á utankjörfundaratkvæðagreiðslum og að veita þjónustuna. Einnig skal starfshópurinn kanna áhrif rafrænnar kjörskrár á framkvæmd atkvæðagreiðslna utan kjörfundar. Loks skal starfshópurinn skoða skiptingu kostnaðar við verkefnið milli sýslumanna og sveitarfélaga. Starfshópurinn skal skila ráðherra niðurstöðum sínum ásamt tillögum til úrbóta fyrir 1. september 2022.

¹⁾L. 113/2021, 2. gr.

[VIII.]1)

Dómsmálaráðherra skal í samráði við landskjörstjórn, Samband íslenskra sveitarfélaga og Alþingi láta vinna nánari greiningu á póstkosningu íslenskra ríkisborgara erlendis í almennum kosningum. Sérstaklega skal hugað að kosningaleynd og hvernig tryggja megi örugga framkvæmd slíkrar póstkosningar.

Ráðherra skal leggja niðurstöður vinnunnar fyrir Alþingi eigi síðar en við upphaf þings haustið 2022.

¹⁾L. 113/2021, 2. gr.

[IX.

Þrátt fyrir ákvæði 7. tölul. 2. mgr. 22. gr., 143. gr. og 3. tölul. 144. gr. skulu lög um kosningar til sveitarstjórna, nr. 5/1998, og lög um kosningar til Alþingis, nr. 24/2000, halda gildi sínu við atkvæðagreiðslur meðal íbúa sveitarfélaga á grundvelli 38. gr., 107. gr. og 119. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011, sem fara fram fyrir 14. maí 2022. Fer um framkvæmd þeirra atkvæðagreiðslna eftir lögum um kosningar til sveitarstjórna, nr. 5/1998, og lögum um kosningar til Alþingis, nr. 24/2000, eftir því sem við getur átt.]¹⁾

¹⁾L. 137/2021, 1. gr.

[X.

Við sveitarstjórnarkosningar 14. maí 2022 er heimilt, þrátt fyrir ákvæði 5. mgr. 74. gr., að senda atkvæðisbréf einnig til sýslumanns í því umdæmi þar sem kjósandi telur sig vera á kjörskrá. Einnig skal, þrátt fyrir ákvæði e-liðar 1. mgr. 94. gr., taka til greina atkvæði sem greitt er utan kjörfundar þótt notuð séu eldri kjörgögn þar sem á sendiumslagi kemur fram nafn og heimili kjósanda og/eða notað er fylgibréf sem inniheldur texta um að aðstoð megi veita vegna sjónleysis kjósanda eða að hönd hans sé ónothæf auk vottorðs réttindagæslumanns. Þá skal, þrátt fyrir ákvæði f-liðar 103. gr., ekki meta ógilt atkvæði sem greitt er utan kjörfundar þó að notuð séu eldri kjörgögn þar sem á sendiumslagi kemur fram nafn og heimili kjósanda og/eða notað er fylgibréf sem inniheldur texta um að aðstoð megi veita vegna sjónleysis kjósanda eða að hönd hans sé ónothæf auk vottorðs réttindagæslumanns.]¹⁾

¹⁾L. 18/2022, 9. gr.

[XI.

Landskjörstjórn skal gefa út tilkynningar skv. 1. mgr. 113. gr. til þeirra varaþingmanna sem ekki fengu útgefin kjörbréf eftir alþingiskosningar 25. september 2021 og senda nöfn hinna kjörnu þingmanna ásamt nöfnum varaþingmanna til birtingar í Stjórnartíðindum skv. 2. mgr. 113. gr.]¹⁾

¹⁾L. 18/2022, 9. gr.

[Lög um starfsemi stjórnmalasamtaka]¹⁾

Nr. 162 21. desember 2006

L. 109/2021, 13. gr.

Tóku gildi 1. janúar 2007 en ákvæði laganna um prófkjör tóku gildi 1. júní 2007.
Breytt með L. 99/2009 (tóku gildi 8. sept. 2009). L. 119/2010 (tóku gildi 1. okt. 2010). L. 162/2010 (tóku gildi 1. jan. 2011). L. 126/2011 (tóku gildi 30. sept. 2011). L. 139/2018 (tóku gildi 1. jan. 2019; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 15. gr.). L. 109/2021 (tóku gildi 15. júlí 2021 nema e–k-liður 3. gr. sem tóku gildi 1. jan. 2022). L. 117/2021 (tóku gildi 16. júlí 2021). L. 18/2022 (tóku gildi 18. mars 2022).

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **dómsmálaráðherra** eða **dómsmálaráðuneyti** sem fer með lög þessi.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

[Markmið laga þessara er að auka traust á stjórnmalastarfsemi, tryggja starfsskilyrði og sjálfstæði stjórnmalasamtaka og efla lýðræði og gagnsæi stjórnmalá. Markmið laganna er jafnframt að kveða á um almenn framlög til frambjóðenda í kjöri til embættis forseta Íslands, til Alþingis og til sveitarstjórna og opinber og almenn fjárframlög til stjórnmalasamtaka og stjórnmalastarfsemi og draga úr hættu á hagsmunaárekstrum og tryggja gagnsæi í fjármálum þeirra.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 1. gr.

2. gr.

Skilgreiningar.

Í lögum þessum hafa eftirfarandi orð og hugtök merkingu sem hér segir:

1. Stjórnmálasamtök: Flokkar eða samtök sem bjóða fram í kosningum til Alþingis eða sveitarstjórna.
- [2. Flokkseiningar: Einingar eða félög sem starfa undir merkjum og með leyfi stjórnmálasamtaka, svo sem sérsambönd, svæðisfélög og kjördæmisráð.]¹⁾
- [3.]¹⁾ Prófkjör: Kosningar sem stjórnmálasamtök halda til að velja fulltrúa á framboðslista við kosningar til Alþingis eða sveitarstjórna.
- [4.]¹⁾ [Frambjóðendur: Þátttakendur í persónukjöri í forsetakosningum, kosningum til Alþingis og kosningum til sveitarstjórna og þátttakendur í prófkjörum stjórnmálasamtaka.]²⁾
- [5.]¹⁾ Framlög: Framlög til starfsemi stjórnmálasamtaka eða frambjóðenda eða kosningabaráttu, hvort heldur eru bein fjárframlög eða önnur gæði sem metin verða til fjár, án tillits til þess hvaðan þau koma eða hvers eðlis þau eru. Til framlaga í þessum skilningi teljast allir afslættir af [vörum og þjónustu sem veittir eru af markaðsverði og standa öðrum viðskiptamönnum ekki til boða],³⁾ ívilnanir og eftirgjöf, þar með taldir afslættir af markaðsverði auglýsinga, eftirgjöf eftirstöðva skulda, óvenjuleg lánakjör o.s.frv., [sem og sala stjórnmálasamtaka á vörum og þjónustu á yfirverði].²⁾ Ef afsláttur hefur verið veittur af markaðsverði skal mismunur markaðsverðs og raunverðs tilgreindur sem framlag í reikningum. Önnur framlög, svo sem endurgjaldslauslán vinnuafis, aðstöðu eða búnaðar, skulu metin til peningaverðs á gangverði eða markaðsverði á hverjum tíma og tilgreind í reikningum á því verði.
- [6.]¹⁾ [Tengdir aðilar:
 - a. Lögáðilar þar sem svo háttar til að annar aðili er í raun undir stjórn hins þar sem sá síðarnefndi á meiri hluta hlutafjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í þeim fyrrnefnda, sbr. einnig 2. gr. laga um hlutafélög, nr. 2/1995, 2. gr. laga um einkahlutafélög,

nr. 138/1994, og 4. tölul. 2. gr. laga um ársreikninga, nr. 3/2006, um skilgreiningu á móðurfélagi og dótturfélagi.

b. Lögaðilar þar sem svo háttar til að einstaklingur á meiri hluta hlutafjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í báðum eða öllum lögaðilunum.] ³⁾

[7.]¹⁾ Endurskoðendur: Löggildir endurskoðendur samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur.

[8.]¹⁾ Þingflokkar: Samtök þingmanna sem uppfylla skilyrði þingskapa til að teljast þingflokkur.

¹⁾L. 109/2021, 2. gr.

²⁾L. 119/2010, 2. gr.

³⁾L. 139/2018, 2. gr.

[I. KAFLI A.

Félagsaðild og vinnsla persónuupplýsinga.]1)

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. a.

Félagar og félagatal.

Þeir sem sannanlega sækja um aðild að stjórnmalasamtökum teljast félagar í þeim þegar umsókn þeirra hefur verið samþykkt. Stjórnmalasamtök skulu varðveita sönnunargögn um aðildarumsókn þar til aðild fellur niður. Aðild að stjórnmalasamtökum fellur niður við úrsögn, brottvísun eða andlát.

Stjórnmalasamtökum er heimilt að halda félagatal með persónuupplýsingum um féлага sína í þeim tilgangi að leggja á félagsgjöld, staðfesta kjörgengi innan samtakanna, upplýsa um atriði í starfi þeirra og uppfæra skráningu féлага. Samtökin eru ábyrgðaraðili vinnslu persónuupplýsinga sem skráðar eru í félagatal og er heimilt að vinna með þær innan samtakanna í framangreindum tilgangi.

Í félagatal er heimilt að skrá nöfn, kennitölur, aldur og kyn féлага, dagsetningar upphafs og loka aðildar þeirra að samtökunum, greiðsluupplýsingar og tengiliðaupplýsingar sem þeir hafa veitt samtökunum. Heimilt er að uppfæra þær með upplýsingum úr skrár sem eru aðgengilegar opinberlega. Þá er heimilt að vinna í félagatali með upplýsingar um greiðslu félagsgjalda, störf féлага á vegum samtakanna,

aðild þeirra að flokkseiningum og opinberar upplýsingar um önnur félagsstörf þeirra.

Falli aðild að stjórnmalasamtökum niður skal innan tveggja ára eyða öllum upplýsingum um viðkomandi félaga úr félagatali.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. b.

Vinnsla persónuupplýsinga um almenning.

Um aðgang stjórnmalasamtaka að kjörskrá fer eftir [kosningalögum].¹⁾ Að öðru leyti er stjórnmalasamtökum heimilt að beina efni og auglýsingum í tengslum við stjórnmalabaráttu til almennings að gættum eftirtöldum skilyrðum:

1. Skilyrðum laga um skráningu einstaklinga um notkun úrtaks úr þjóðskrá til markaðssetningar.
2. Skilyrðum laga um fjarskipti um óumbeðin fjarskipti með notkun sjálfvirkra uppkallskerfa, símbréfa eða tölvupósts, þ.m.t. hvers konar rafrænna skilaboða.
3. Skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Þá er stjórnmalasamtökum að auki óheimilt að nýta persónusnið til að beina að einstaklingum efni og auglýsingum í tengslum við stjórnmalabaráttu sem fela í sér hvatningu um að nýta ekki kosningarréttinn. Skal þess að öðru leyti gætt að nýting persónusniðs samrýmist lýðræðislegum gildum.] ²⁾

¹⁾L. 18/2022, 10. gr.

²⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. c.

Eftirlit.

Persónuvernd annast eftirlit með framkvæmd ákvæða þessa kafla um vinnslu persónuupplýsinga.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[I. KAFLI B.

Gagnsæi í stjórnmalabaráttu.]1)

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. d.

Bann við nafnlausum áróðri.

Stjórnmalasamtökum, kjörnum fulltrúum þeirra og frambjóðendum, sem og frambjóðendum í persónukjöri, er óheimilt að fjármagna, birta eða taka þátt í birtingu efnis eða auglýsinga í tengslum við stjórnmalabaráttu nema fram komi við birtingu að efnið sé birt að tilstuðlan eða með þátttöku þeirra.

Frá þeim degi er kjördagur hefur formlega verið auglýstur vegna kosninga til Alþingis, til sveitarstjórna eða til embættis forseta Íslands, svo og vegna boðaðrar þjóðaratkvæðagreiðslu, skulu auglýsingar og annað kostað efni, sem ætlað er að hafa áhrif á úrslit kosninga, vera merkt auglýsanda eða ábyrgðarmanni.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[I. KAFLI C.

Skráning stjórnmalasamtaka.]1)

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. e.

Skráning stjórnmalasamtaka.

Ríkisskattstjóri skráir stjórnmalasamtök samkvæmt lögum þessum og starfrækir stjórnmalasamtakaskrá í því skyni.

Stjórnmalasamtakaskrá skal birt almenningi á vef Stjórnarráðs Íslands ásamt upplýsingum sem fylgja umsókn um skráningu skv. 1. mgr. 2. gr. g. Við birtingu á vef er heimilt að undanskilja birtingu kennitalna, sbr. 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. g.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. f.

Skilyrði skráningar.

Skilyrði fyrir skráningu í stjórnmalasamtakaskrá er að tilgangur samtaka sé að bjóða fram í kosningum til Alþingis eða sveitarstjórnar, samþykktir samtaka séu í samræmi við 2. gr. h og að önnur tilskilin gögn fylgi umsókn, sbr. 2. gr. g.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. g.

Umsókn um skráningu.

Samtök sem óska skráningar í stjórnmalasamtakaskrá skulu senda ríkisskattstjóra umsókn um skráningu. Með umsókn skulu fylgja upplýsingar um:

1. Heiti samtaka og heimilisfang.
2. Samþykktir samtaka.
3. Yfirlit yfir flokkseiningar og hlutverk þeirra.
4. Nöfn og kennitölur stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og annarra sem geta skuldbundið samtökin, auk takmarkana á þeim rétti ef einhverjar eru.

Meiri hluti stjórnar skal undirrita umsókn og lýsa því yfir að þær upplýsingar sem fram koma í umsókninni séu réttar og þeir sem þar eru tilgreindir hafi rétt til að skuldbinda samtökin að lögum.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. h.

Samþykktir.

Í samþykktum skráðra stjórnmalasamtaka, sbr. 2. tölul. 1. mgr. 2. gr. g, skal m.a. kveðið á um eftirtalin atriði:

1. Heiti samtakanna, heimilisfang og aðalstarfsstöð.
2. Tilgang.
3. Skipulag samtakanna.
4. Hlutverk stjórnar, fjölda stjórnarmanna, skipan þeirra og starfstíma.
5. Hverjir rita firma samtakanna.
6. Reglur um inngöngu í samtökin og úrsögn úr samtökunum.
7. Kjörtímabil endurskoðenda og endurskoðunarfyritækja, sbr. 2. mgr. 8. gr.
8. Hvernig skal staðið að breytingum á samþykktum.
9. Reglur um slit samtakanna.
10. Hvernig fara á með eignir samtakanna séu þau lögð niður eða þeim slitið.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. i.

Tilkynning um breytingu og afskráningu.

Breytingu á samþykktum skráðra stjórnmalasamtaka ber að tilkynna til stjórnmalasamtakaskrár innan þriggja mánaða frá breytingunni. Sama gildir ef breyting verður á hlutverki, fjölda og heiti flokkseininga.

Breytt samþykkt í heild sinni skal fylgja tilkynningu um breytingu á henni. Sömu reglur gilda um meðferð tilkynningar um breytingu og um tilkynningu þegar stjórnmalasamtök voru upphaflega skráð.

Þegar stjórnmalasamtökum er slitið eða þau óska ekki lengur eftir því að vera skráð í stjórnmalasamtakaskrá skulu þau senda stjórnmalasamtakaskrá tilkynningu þess efnis. Falla þá niður öll þau réttindi og þær skyldur sem af skráningu leiddi lögum samkvæmt.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[2. gr. j.

Eftirlitsúræði.

Ef skilyrði skráningar samkvæmt þessum kafla eru ekki lengur fyrir hendi eða stjórnmalasamtök vanrækja skyldur sínar samkvæmt lögum þessum skal ríkisskattstjóri veita stjórnmalasamtökunum skriflega viðvörðun og setja þeim frest til að bæta úr því sem áfátt er. Skal fresturinn ekki vera skemmri en einn mánuður. Ef ekki er bætt úr því innan frestsins getur ríkisskattstjóri ákveðið að fella skráningu stjórnmalasamtaka úr gildi.

Ákvörðun ríkisskattstjóra skv. 1. mgr. er kæránleg til ráðherra. Um meðferð kæru til ráðherra fer að öðru leyti samkvæmt ákvæðum stjórnsýslulaga.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

[I. KAFLI D.

Framboð stjórnmalasamtaka.]1)

[2. gr. k.

Listabókstafur og heiti stjórnmalasamtaka.

Að afloknum kosningum til Alþingis skal ráðuneytið taka saman skrá um listabókstafi og heiti stjórnmalasamtaka sem buðu fram lista við

kosningarnar. Skal skráin birt í B-deild Stjórnartíðinda eigi síðar en átta vikum eftir hverjar almennar alþingiskosningar.

Hyggist stjórnmalasamtök, sem ekki hafa skráðan listabókstaf skv. 1. mgr., bjóða fram lista við alþingiskosningar skulu þau sækja um úthlutun listabókstafs til ráðuneytisins eigi síðar en þremur sólarhringum áður en framboðsfrestur rennur út og óska eftir staðfestingu á heiti samtakanna. Umsókn skal fylgja yfirlýsing a.m.k. 300 kjósenda þar sem hver og einn mælir með heiti samtakanna og úthlutun listabókstafs. Yfirlýsingin skal dagsett og skal greina nafn meðmælenda, kennitölu og heimili. Ráðuneytið skal þegar tilkynna stjórnmalasamtökum, sem eru á skrá skv. 1. mgr., um beiðnina.

Yfirlýsingum kjósenda skv. 2. mgr. skal safna rafrænt eða á pappír. Ráðherra skal í reglugerð m.a. mæla fyrir um form og viðmót við söfnun yfirlýsinga, tegund rafrænnar auðkenningar meðmælenda, meðferð persónuupplýsinga og varðveislu og eyðingu upplýsinga. Þjóðskrá Íslands er heimilt að kanna hvort meðmælendi sé kosningarbær og samkeyra í því skyni meðmælendayfirlýsinguna við þjóðskrá að fullnægðum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

Ráðuneytið staðfestir heiti nýrra stjórnmalasamtaka og ákveður bókstaf þeirra að fengnum óskum og með hliðsjón af listabókstöfum annarra stjórnmalasamtaka, sbr. skrá skv. 1. mgr. Heiti nýrra stjórnmalasamtaka skal ekki vera þannig að ætla megi að villst verði á því og heiti samtaka sem þegar eru á skrá um listabókstafi skv. 1. mgr. Telji ráðuneytið að svo sé skal það tilkynnt samtökunum og þeim gefinn hæfilegur frestur til að bæta úr. Sama á við óski samtök sem þegar eru á skrá um listabókstafi að breyta heiti sínu. Þegar ákvörðun ráðuneytisins um heiti og listabókstaf liggur fyrir skal nýi listabókstafurinn og heiti stjórnmalasamtaka fært í skrá ráðuneytisins skv. 1. mgr. og uppfærð skrá birt í B-deild Stjórnartíðinda. Tilkynna skal landskjörstjórn og yfirkjörstjórn um skráð heiti stjórnmalasamtaka og nýja listabókstafi.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 3. gr.

II. KAFLI.

Framlög ríkis og sveitarfélaga til stjórnmalastarfsemi.

3. gr.

Framlög til stjórnmalasamtaka úr ríkissjóði.

[Stjórnmalasamtök sem fengið hafa a.m.k. einn mann kjörinn á Alþingi í næstliðnum alþingiskosningum eiga rétt á 12 millj. kr. grunnrekstrarframlagi úr ríkissjóði á ári hverju. Ný stjórnmalasamtök sem fá mann kjörinn á Alþingi eiga rétt á greiðslu styrks fyrir kosningarárið hlutfallslega miðað við kjördag.

Árlega skal úthluta fé úr ríkissjóði til starfsemi stjórnmalasamtaka sem fengið hafa a.m.k. einn mann kjörinn á Alþingi eða hlotið hafa a.m.k. 2,5% atkvæða í næstliðnum alþingiskosningum samkvæmt ákvörðun í fjárlögum hverju sinni. Árleg heildarfjárveiting til stjórnmalasamtaka skal koma til endurskoðunar við afgreiðslu fjárlaga ár hvert með hliðsjón af breytingum á vísitölum verðlags og launa. Heildarfjárhæðinni skal úthlutað til stjórnmalasamtaka í hlutfalli við atkvæðamagn fyrir 25. janúar ár hvert.] ¹⁾

[[Stjórnmalasamtök sem bjóða fram í þremur kjördæmum eða fleiri í kosningum til Alþingis geta að loknum kosningum sótt um sérstakan fjárstyrk úr ríkissjóði til að mæta útlögðum kostnaði við kosningabaráttu, að hámarki 750.000 kr. fyrir hvert kjördæmi sem boðið er fram í.] ¹⁾ Umsókn um fjárstyrk vegna kosningabaráttu skal beint til [ráðuneytisins] ²⁾ og skulu umsóknir berast eigi síðar en þremur mánuðum eftir að kosningar fóru fram. Umsókn skal fylgja afrit reikninga fyrir kostnaði sem fjárstyrk er ætlað að mæta. [Ráðuneytið] ³⁾ getur sett nánari reglur um form umsókna og fylgigagna sem og um það hvaða kostnaður geti talist kostnaður við kosningabaráttu.

... ⁴⁾ ⁵⁾

¹⁾L. 139/2018, 3. gr.

²⁾L. 126/2011, 444. gr.

³⁾L. 162/2010, 188. gr.

⁴⁾L. 109/2021, 4. gr.

⁵⁾L. 119/2010, 3. gr.

4. gr.

Framlög til þingflokka úr ríkissjóði.

Árlega skal úthluta fé úr ríkissjóði til starfsemi þingflokka á Alþingi samkvæmt ákvörðun á fjárlögum hverju sinni. Greiða skal jafna fjárhæð fyrir hvern þingmann og nefnist hún eining. Að auki skal greiða eina einingu fyrir hvern þingflokk. Því til viðbótar skal úthluta fjárhæð sem svarar tólf einingum til þingflokka þeirra stjórnmásamtaka sem eiga ekki aðild að ríkisstjórn og skiptast þær einingar hlutfallslega milli þeirra. Forsætisnefnd Alþingis getur sett nánari reglur um greiðslur samkvæmt þessari grein.

5. gr.

Framlög til stjórnmásamtaka frá sveitarfélögum.

[Sveitarfélögum er skylt að veita stjórnmásamtökum sem fengið hafa a.m.k. einn mann kjörinn í sveitarstjórn eða hlotið a.m.k. 5% atkvæða í næstliðnum sveitarstjórnarkosningum árleg fjárframlög til starfsemi sinnar. Ákvörðun um slík framlög tekur sveitarstjórn samhliða samþykkt fjárhagsáætlunar ár hvert. Fjárhæðinni skal úthlutað ár hvert í hlutfalli við atkvæðamagn. ... ¹⁾ ²⁾

[Stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga [setur] ²⁾ viðmiðunarreglur til að stuðla að samræmdri framkvæmd á greiðslum framlaga frá sveitarfélögum til stjórnmásamtaka samkvæmt þessari grein. [Reglurnar skal taka til endurskoðunar árlega.] ²⁾ Á því ári sem sveitarstjórnarkosningar eru skal úthlutun framlaga fara fram á þann hátt að stjórnmásamtök fái framlög fyrir síðari hluta þess árs í samræmi við kjörfylgi í nýafstöðnum kosningum.] ³⁾

¹⁾L. 109/2021, 5. gr.

²⁾L. 139/2018, 4. gr.

³⁾L. 119/2010, 4. gr.

[5. gr. a.

Skilyrði úthlutunar.

Skilyrði úthlutunar á fé úr ríkissjóði og frá sveitarstjórnnum er að viðkomandi stjórnmásamtök séu skráð skv. I. kafla C, hafi áður uppfyllt

upplýsingaskyldu sína við ríkisendurskoðanda skv. 8. og 9. gr. og að ríkisendurskoðandi hafi birt ársreikning þeirra.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 6. gr.

III. KAFLI.

Almenn framlög til stjórnmalastarfsemi.

6. gr.

Móttaka framlaga.

Stjórnmalasamtökum og frambjóðendum er heimilt að taka á móti framlögum til starfsemi sinnar eða til kosningabaráttu með þeim takmörkunum sem leiðir af 2.–5. mgr. þessarar greinar og ákvæðum 7. gr.

Óheimilt er að veita viðtöku framlögum frá óþekktum gefendum. [Berist stjórnmalasamtökum eða frambjóðanda framlag frá óþekktum gefanda skal skila framlaginu í ríkissjóð enda hafi ekki gefist tækifæri til að hafna móttöku þess.] ¹⁾

Óheimilt er að veita viðtöku framlögum frá fyrirtækjum að meiri hluta í eigu, eða undir stjórn, ríkis eða sveitarfélaga.

Óheimilt er að veita viðtöku framlögum frá opinberum aðilum sem ekki rúmast innan ákvæða II. kafla.

Óheimilt er að veita viðtöku framlögum frá erlendum ríkisborgurum, fyrirtækjum eða öðrum aðilum sem skráðir eru í öðrum löndum. Bann þetta tekur þó ekki til framlaga frá erlendum ríkisborgurum sem njóta kosningaréttar hér á landi skv. 3. mgr. 2. gr. laga nr. 5/1998, um kosningar til sveitarstjórna.

¹⁾L. 119/2010, 5. gr.

7. gr.

[Hámarksframlög og kostnaður vegna kosningabaráttu.]1)

[Stjórnmalasamtökum er óheimilt að taka á móti hærri framlögum frá lögaðilum en sem nemur 550.000 kr. á ári. Stjórnmalafélögum innan samstæðu stjórnmalasamtaka er þó heimilt að taka á móti framlögum frá lögaðilum umfram þá fjárhæð, samtals að hámarki 100.000 kr. Frambjóðendum er óheimilt að taka á móti hærri framlögum frá lögaðilum en sem nemur 400.000 kr. á ári. Undanþegnir hámarki framlaga eru afslættir af vörum og þjónustu sem veittir eru af markaðsverði og standa

öðrum viðskiptamönnum almennt til boða og slíkir afslættir séu sérgreindir í reikningum. Lögadilar sem inna af hendi framlög til stjórnmalasamtaka eða frambjóðenda skulu ségreina heildarfjárhæð slíkra framlaga í ársreikningum sínum. Telja skal saman framlög tengdra aðila.] ¹⁾

[Stofnframlög, þ.e. framlög frá lögráða einstaklingum og lögadilum sem eru veitt í beinum tengslum við stofnun stjórnmalasamtaka, mega að hámarki nema sem svarar til tvöföldu hámarksframlagi [skv. 1. málsl. 1. mgr.] ¹⁾ ²⁾

[Stjórnmalasamtökum er heimilt að taka á móti framlögum frá lögráða einstaklingum sem nemur allt að 550.000 kr. á ári. Stjórnmalafélögum innan samstæðu stjórnmalasamtaka er þó heimilt að taka á móti framlögum frá einstaklingum umfram þetta, samtals að hámarki 100.000 kr. Frambjóðendum er heimilt að taka á móti framlögum frá lögráða einstaklingum sem nemur allt að 400.000 kr. á ári.] ¹⁾

Heildarkostnaður frambjóðenda [af kosningabaráttu í kosningum til Alþingis eða sveitarstjórna] ²⁾ má ekki vera hærri en sem nemur [2 millj. kr.], ¹⁾ að viðbættu álagi sem hér segir:

Á kjörsvæði með fleiri en 50.000 íbúa, 18 ára og eldri, [140 kr.] ¹⁾ fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 40.000–49.999 íbúa, 18 ára og eldri, [185 kr.] ¹⁾ fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 20.000–39.999 íbúa, 18 ára og eldri, [230 kr.] ¹⁾ fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 10.000–19.999 íbúa, 18 ára og eldri, [275 kr.] ¹⁾ fyrir hvern.

Á kjörsvæði með færri en 10.000 íbúa, 18 ára og eldri, [320 kr.] ¹⁾ fyrir hvern.

[Heildarkostnaður frambjóðanda í forsetakosningum af kosningabaráttu má ekki vera hærri en sem nemur tvöfaldri þeirri fjárhæð sem tiltekin er í 4. mgr. á hvern íbúa á kjörskrá fyrir landið allt.] ²⁾

¹⁾L. 139/2018, 5. gr.

²⁾L. 119/2010, 6. gr.

IV. KAFLI.

Reikningsskil og upplýsingaskylda stjórnmalasamtaka.

8. gr.

Reikningsskil stjórnmalasamtaka.

Stjórnmalasamtök skulu halda samstæðureikning fyrir allar einingar sem undir þau falla, svo sem sérsambönd, kjördæmisráð, eignarhaldsfélög og tengdar sjálfseignarstofnanir. Heimilt er að halda flokkseiningum utan samstæðureikningsskila ef tekjur þeirra eru undir [550.000 kr.] ¹⁾ á ári. Við gerð ársreikninga skal farið að efnisreglum laga um ársreikninga eins og við á. [Í ársreikningi skulu tekjur sundurliðaðar eftir uppruna þannig að greint sé á milli ríkisframlags, framlaga frá sveitarfélögum, framlaga frá lögaðilum, félagsgjalda og framlaga frá einstaklingum. Meðal meginflokka gjalda skal tilgreina kostnað vegna alþingiskosninga og sveitarstjórnarkosninga, eftir atvikum. Í skýringum skal kostnaður vegna alþingiskosninga og sveitarstjórnarkosninga sundurliðaður samkvæmt nánari leiðbeiningum ríkisendurskoðanda. Greina skal sérstaklega alla móttekna afslætti frá markaðsverði sem almennt standa öðrum viðskiptamönnum ekki til boða, virði framlaga sem veitt eru í öðrum gæðum en fjárframlögum sem og sölu á þjónustu, vöru eða eignum á yfirverði. Ríkisendurskoðandi gefur út frekari leiðbeiningar um reikningsskil stjórnmalasamtaka.] ¹⁾

Stjórnmalasamtök skulu fela endurskoðendum að endurskoða reikninga sína. Endurskoðendur skulu starfa eftir leiðbeiningum [ríkisendurskoðanda] ²⁾ og sannreyna að samstæðureikningurinn sé saminn í samræmi við ákvæði laga þessara og almennar reikningsskilareglur og staðfesta það álit með áritun á reikninginn. [Ríkisendurskoðandi] ²⁾ getur hvenær sem er kallað eftir öllum gögnum til að staðreyna [reikninga og] ³⁾ að framlög einstaklinga og lögaðila séu innan þeirra marka sem greinir í III. kafla.

¹⁾L. 139/2018, 6. gr.

²⁾L. 139/2018, 7. gr.

³⁾L. 119/2010, 7. gr.

9. gr.

Upplýsingaskylda um reikninga stjórnmalasamtaka.

[Stjórnmalasamtök skulu fyrir 1. nóvember ár hvert skila ríkisendurskoðanda reikningum sínum fyrir síðastliðið ár, sbr. 8. gr., árituðum af endurskoðendum. Ríkisendurskoðandi skal í kjölfarið, eins fljótt og unnt er, birta ársreikning stjórnmalasamtaka. Auk þess skal ríkisendurskoðandi birta nöfn allra lögaðila sem veita framlög til stjórnmalastarfsemi sem og fjárhæð þeirra. Einnig skal birta nöfn einstaklinga sem veitt hafa framlög sem eru metin á meira en 300.000 kr.] ¹⁾

¹⁾L. 139/2018, 8. gr.

V. KAFLI.

Reikningsskil og upplýsingaskylda í persónukjöri.

10. gr.

Reikningsskil frambjóðenda í persónukjöri.

[Frambjóðendur skulu gera uppgjör fyrir kosningabaráttu sína þar sem greint er frá öllum framlögum og útgjöldum vegna hennar í samræmi við almennar reikningsskilareglur og skal uppgjorið áritað af endurskoðanda eða bókhaldsfróðum skoðunarmanni. [Tekjur skulu sundurliðaðar eftir uppruna þannig að greint sé á milli ríkisframlags, framlaga frá sveitarfélögum, framlaga frá lögaðilum, félagsgjalda og framlaga frá einstaklingum og einnig greint frá helstu stærðum í efnahagsreikningi. Greina skal sérstaklega alla móttekna afslætti frá markaðsverði sem almennt standa öðrum viðskiptamönnum ekki til boða, virði framlaga sem veitt eru í öðrum gæðum en fjárframlögum sem og sölu á þjónustu, vöru eða eignum á yfirverði.] ¹⁾ Miða skal uppgjörstímabil við það tímamark þegar kosningabarátta frambjóðanda hefst. Þegar um prófkjör er að ræða skal miða uppgjörstímabil við það tímamark þegar prófkjör er auglýst nema kosningabarátta frambjóðanda hafi hafist fyrr. Þegar um forsetakjör er að ræða skal miða uppgjörstímabil við það tímamark þegar framboði er skilað til [landskjörstjórnar] ²⁾ nema kosningabarátta frambjóðanda hafi hafist fyrr. Miða skal lok uppgjörstímabils við það tímamark þegar reikningum er skilað til [ríkisendurskoðanda] ³⁾ skv.

11. gr. [Ríkisendurskoðandi] ³⁾ gefur út leiðbeiningar um uppgjör fyrir kosningabaráttu og um upplýsingaskyldu um uppgjörið.

[Ríkisendurskoðandi] ³⁾ getur hvenær sem er kallað eftir öllum gögnum til að staðreyna að kostnaður við kosningabaráttu og framlög einstaklinga og lögaðila til frambjóðanda séu innan þeirra marka sem greinir í III. kafla.

Frambjóðendur eru undanþegnir uppgjörsskyldu ef heildartekjur eða heildarkostnaður við kosningabaráttu er ekki umfram [550.000 kr.] ¹⁾ ⁴⁾

¹⁾L. 139/2018, 9. gr.

²⁾L. 18/2022, 11. gr.

³⁾L. 139/2018, 7. gr.

⁴⁾L. 119/2010, 9. gr.

11. gr.

Upplýsingaskylda um reikninga yfir kosningabaráttu.

[Frambjóðendur skulu skila [ríkisendurskoðanda] ¹⁾ árituðum reikningum sínum eigi síðar en þremur mánuðum frá því að kosning fór fram. [Ríkisendurskoðandi] ¹⁾ skal í kjölfarið, eins fljótt og unnt er, birta [áritaðan reikning frambjóðanda]. ²⁾ ... ²⁾ Birta skal nöfn allra lögaðila sem veita framlög til kosningabaráttu frambjóðandans sem og fjárhæð þeirra. Einnig skal birta nöfn einstaklinga sem veitt hafa framlög sem eru metin á meira en [300.000 kr.] ²⁾ til kosningabaráttu frambjóðandans.

Ef uppgjör vegna kosningabaráttu sýnir jákvæða eða neikvæða fjárhagsstöðu skal frambjóðandi árlega skila nýju uppgjöri til [ríkisendurskoðanda] ¹⁾ eða allt þar til umframfjármunum hefur verið ráðstafað eða skuld verið greidd.] ³⁾

¹⁾L. 139/2018, 7. gr.

²⁾L. 139/2018, 10. gr.

³⁾L. 119/2010, 10. gr.

VI. KAFLI.

[Viðurlög og gildistaka.]1)

¹⁾L. 109/2021, 9. gr.

[12. gr. ... 1)] 2)

¹L. 109/2021, 7. gr.

²L. 139/2018, 11. gr.

[13. gr.]1) Viðurlög.

[Hver sem tekur við framlögum, eða jafnvirði þeirra, sem óheimilt er að veita viðtöku skv. 6. gr. eða hærri framlögum en heimilt er skv. 7. gr. skal sæta sektum eða fangelsi allt að tveimur árum.

Hver sem skilar ekki upplýsingum eða skýrslum samkvæmt ákvæðum laga þessara til [ríkisendurskoðanda] ²⁾ innan tilgreindra tímamarka skal sæta sektum. Sama gildir séu veittar upplýsingar ekki í samræmi við settar reglur.

[Stjórnmalasamtök, kjörnir fulltrúar þeirra og frambjóðendur, sem og frambjóðendur í persónukjöri, sem taka þátt í að fjármagna eða birta efni eða auglýsingar í tengslum við stjórnmalabaráttu án þess að fram komi við birtingu að efnið sé birt að tilstuðlan eða með þátttöku þeirra, sbr. [1. mgr. 2. gr. d], ³⁾ skulu sæta sektum.] ⁴⁾

[Hver sem af ásetningi kostar nafnlausan áróður frá þeim degi er kjördagur hefur formlega verið auglýstur vegna kosninga til Alþingis, til sveitarstjórna eða til embættis forseta Íslands, svo og vegna boðaðrar þjóðaratkvæðagreiðslu, sbr. 2. mgr. 2. gr. d, skal sæta sektum.] ³⁾

Gera skal lögaðilum sekt fyrir brot á [1.–4. mgr.] ³⁾

[Refsa skal fyrir brot á 1.–3. mgr. séu þau framin af ásetningi eða gáleysi.] ³⁾

Tilraun og hlutdeild í brotum samkvæmt þessari grein er refsiverð eftir því sem segir í III. kafla almennra hegningarlaga.

Heimilt er að gera upptæk til ríkissjóðs framlög sem tekið er við án heimilda eða umfram heimildir samkvæmt lögum þessum eftir því sem segir í VII. kafla A almennra hegningarlaga.] ⁵⁾

¹L. 139/2018, 11. gr.

²L. 139/2018, 7. gr.

³L. 109/2021, 8. gr.

⁴L. 139/2018, 12. gr.

⁵L. 119/2010, 11. gr.

[14. gr.] Gildistaka og brottfall lagaákvæða.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2007. Ákvæði laganna um prófkjör taka þó ekki gildi fyrr en 1. júní 2007.

...

¹⁾L. 139/2018, 11. gr.

VII. KAFLI.

...

Ákvæði til bráðabirgða.

I.

[Þrátt fyrir ákvæði 2. gr. a skulu þeir félagar í stjórnmalasamtökum sem fengu aðild að þeim fyrir gildistöku ákvæðisins halda félagsaðild sinni og vera skráðir í félagatal þar til aðild fellur niður við úrsögn, brottvísun eða andlát.] ¹⁾

¹⁾L. 109/2021, 10. gr.

[II. ... 1) 2)

¹⁾L. 117/2021, 1. gr.

²⁾L. 99/2009, 1. gr.

[III.

[Frá 1. janúar 2022 er flokkum eða samtökum sem falla undir gildissvið laga þessara og skráð eru í fyrirtækjaskrá við gildistöku þeirra heimilt að breyta skráningu sinni í stjórnmalasamtök. Jafnframt skal þá skrá þau í stjórnmalasamtakaskrá og skila þeim gögnum sem mælt er fyrir um í 2. gr. g.] ¹⁾ ²⁾

¹⁾L. 117/2021, 2. gr.

²⁾L. 109/2021, 12. gr.

[IV.

Þrátt fyrir 5. gr. a er ekki skilyrði fyrir úthlutun á fé úr ríkissjóði til stjórnmalasamtaka skv. 1. og 2. mgr. 3. gr. eða frá sveitarstjórnnum skv. 5. gr. vegna ársins 2021 að viðkomandi stjórnmalasamtök hafi uppfyllt skilyrði I. kafla C um skráningu stjórnmalasamtaka.] ¹⁾

¹⁾L. 117/2021, 3. gr.

Reglugerð um framboð og meðmæli við sveitarstjórnarkosningar.

Nr. 330/2022 18. mars 2022

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Tilgangur og gildissvið.

Tilgangur reglugerðar þessarar er að setja reglur um gerð og form framboðslista í sveitarstjórnarkosningum og söfnun upplýsinga um frambjóðendur, meðferð þeirra, eftirlit með þeim og eyðingu. Einnig að setja reglur um form meðmæla fyrir framboðslista, söfnun þeirra, meðferð, eftirlit og eyðingu meðmæla með framboðum til sveitarstjórnarkosninga og um yfirferð stuðningsyfirlýsinga, notkun meðmælendakerfis, söfnun og meðferð persónuupplýsinga og um varðveislu og eyðingu. Loks er tilgangur reglugerðar þessarar að kveða á um auglýsingu framboða við sveitarstjórnarkosningar.

II. KAFLI

Gerð og form framboðslista, skil þeirra o.fl.

2. gr.

Auglýsing um móttöku framboðslista.

Þegar kosningar eiga að fara fram skal yfirkjörstjórn sveitarfélags auglýsa tímanlega hvar og hvenær hún tekur við framboðum. Auglýsinguna skal birta á vef sveitarfélagsins og víðar telji yfirkjörstjórn ástæðu til.

3. gr.

Tilkynning um framboð.

Framboði skal skilað til yfirkjörstjórnar viðkomandi sveitarfélags á þeim stað og tíma sem auglýstur er, sbr. 2. gr. og eigi síðar en kl. 12 á hádegi 36 dögum fyrir kjördag.

Sá sem skilar framboði skal undirrita tilkynninguna eigin hendi á pappír eða með fullgildri rafrænni undirskrift. Sé tilkynning undirrituð með rafrænum hætti skal hún send sem viðhengi í tölvupósti til viðkomandi yfirkjörstjórnar. Senda skal rafræna skjalið en ekki mynd af því.

Yfirkjörstjórn staðfestir móttöku tilkynninga hvort sem þeim er skilað á pappír eða með rafrænum hætti.

Á framboðslista skulu vera a.m.k. jafnmörg nöfn frambjóðenda og kjósa á í hvert skipti, en aldrei fleiri en tvöföld sú tala. Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal nema burt af framboðslista öftustu nöfn sem eru fram yfir hámarkstölu.

Landskjörstjórn birtir sýnishorn af tilkynningu um framboð.

4. gr.

Upplýsingar um frambjóðendur.

Á framboðslista skal tilgreina skýrlega nafn frambjóðanda, lögheimili, kennitölu og stöðu eða starfsheiti hans.

Nöfn frambjóðenda skulu rituð að lágmarki með einu eiginnafni og kenninafni eins og þau birtast í þjóðskrá. Óski frambjóðandi eftir annarri ritun nafns á framboðslistann er honum það heimilt, enda séu þau nöfn skráð í þjóðskrá. Frambjóðanda er þó heimilt að rita eiginnafn eða eiginnöfn sín á annan veg en skráð er í þjóðskrá ef hann er kunnur af þeirri notkun eiginnafns eða eiginnafna.

Hafi frambjóðandi fleiri en eitt eiginnafn, millinafn eða kenninafn er honum heimilt að stytta þau með því að nota upphafsstaf eða styttri rithátt, svo framarlega sem uppfyllt sé skilyrði 1. málslíðar 2. mgr.

Staða eða starfsheiti frambjóðanda skal vera á íslensku.

5. gr.

Yfirlýsing frambjóðanda.

Tilkynningu um framboð skal fylgja yfirlýsing allra þeirra sem eru á listanum um að þeir hafi heimilað að setja nöfn sín á listann, undirrituð eigin hendi á pappír eða á rafrænu skjali með fullgildri rafrænni undirskrift. Ef yfirlýsingin er send með rafrænum hætti skal hún send sem viðhengi í tölvupósti. Senda skal rafræna skjalið en ekki mynd af því. Æskilegt er að sem flestar rafrænar undirritanir séu á sama skjalinu.

Landskjörstjórn birtir sýnishorn af yfirlýsingu skv. 1. mgr.

Frambjóðandi getur afturkallað samþykki sitt til framboðs á framboðslista fram til þess að frestur til að skila framboðum rennur út. Samþykkinu, þ.e. yfirlýsingu frambjóðanda, skal þá eytt.

6. gr.

Umboðsmenn.

Tilkynningu um framboð skal jafnframt fylgja tilkynning frá þeim stjórnmalasamtökum sem bjóða fram listann um það hverjir tveir menn séu umboðsmenn hans ásamt tengiliðaupplýsingum þeirra.

7. gr.

Staðfesting á skráðu heiti og listabókstaf.

Stjórnmalasamtök sem eru skráð í stjórnmalasamtakaskrá sem ríkisskattstjóri starfrækir, sbr. 2. gr. e. laga um starfsemi stjórnmalataka og birt er á vef Stjórnarráðs Íslands skulu skila staðfestingu á skráningu.

Í tilkynningu um framboð skal koma fram heiti framboðslistans og upplýsingar um listabókstaf. Séu stjórnmalasamtökin á skrá ráðuneytisins, sbr. auglýsingu skv. 2. gr. k. laga um starfsemi stjórnmalasamtaka, er framboðslistinn merktur með hliðsjón af skránni. Sé framboðslistinn ekki á fyrrgreindri skrá ráðuneytisins merkir yfirkjörstjórn sveitarfélags listana í stafrófsröð eftir því sem þeir hafa borist henni eða eftir samkomulagi við umboðsmenn listanna.

8. gr.

Meðferð upplýsinga um framboð.

Yfirkjörstjórn skal að afloknum kosningum sjá til þess að meðferð gagna og upplýsinga um framboð sé í samræmi við lög um opinber skjalasöfn og fullnægi skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

III. KAFLI

Meðmæli með framboðslistum.

9. gr.

Meðmæli með framboðslista.

Framboðslista, sem skilað er til yfirkjörstjórnar, skal fylgja yfirlýsing um fyrir hvaða framboð listinn er boðinn fram og stuðning við listann frá kjósendum í hlutaðeigandi sveitarfélagi.

Ekki er gerð krafa um meðmælendur í sveitarfélögum með 100 íbúa eða færri. Hámarkstala meðmælenda skal vera tvöföld tilskilin lágmarkstala. Lágmarksfjöldi meðmælenda skal vera sem hér segir:

- a. í sveitarfélagi með 101–500 íbúa 10 meðmælendur,
- b. í sveitarfélagi með 501–2.000 íbúa 20 meðmælendur,
- c. í sveitarfélagi með 2.001–10.000 íbúa 40 meðmælendur,
- d. í sveitarfélagi með 10.001–50.000 íbúa 80 meðmælendur,
- e. í sveitarfélagi með 50.001 og fleiri íbúa 160 meðmælendur.

Hver kjósandi getur einungis mælt með einum framboðslista.

Frambjóðendur á lista geta ekki verið meðmælendur hans. Fulltrúar í kjörstjórnnum geta ekki verið meðmælendur framboðslista.

10. gr.

Form meðmælendalista.

Meðmælum skal safna á eyðublöðum þar sem fram koma upplýsingar um kjördag, heiti framboðslista sem lýst er stuðningi við, nafn sveitarfélags og nafn meðmælenda, kennitala hans og lögheimili. Eyðublöðin skulu vera þannig úr garði gerð að mögulegt sé að auðkenna þau, t.d. með hlaupandi blaðsíðunúmeri. Að hámarki skulu vera undirskriftir 20 meðmælenda á hverri blaðsíðu.

Landskjörstjórn birtir sýnishorn af meðmælendalista við framboðslista.

11. gr.

Söfnun meðmæla.

Sá sem lýst hefur yfir stuðningi við framboðslista getur afturkallað samþykki sitt meðan á söfnun stendur þar til framboð hefur verið afhent yfirkjörstjórn, en eftir það er ekki mögulegt að afturkalla meðmæli. Meðmæli sem safnað er til stuðnings framboði má ekki nota í öðrum tilgangi.

12. gr.

Lok meðmælasöfnunar.

Heimilt er að safna meðmælum með framboðslistum fram að þeim tíma sem yfirkjörstjórnir taka við framboðum, sbr. 2. gr. Finni yfirkjörstjórn galla á meðmælum, s.s. að tilskildum fjölda sé ekki náð, skal umboðsmanni framboðslistans gefinn kostur á að bæta úr og veittur frestur í því skyni eftir því sem tími og atvik leyfa.

13. gr.

Skráning í meðmælendakerfi.

Yfirkjörstjórnir geta gert að skilyrði fyrir móttöku framboðslista að nöfn meðmælenda hafi verið skráð í meðmælendakerfi sem Þjóðskrá Íslands sér um.

Yfirkjörstjórnir skulu hafa aðgang að meðmælendakerfi Þjóðskrár Íslands í þeim tilgangi að kanna lögmæti meðmælendalista. Þá er Þjóðskrá Íslands heimilt að veita framboðum aðgang að meðmælendakerfinu í þeim tilgangi að skrá upplýsingar um meðmælendur viðkomandi framboðs í þar til gert viðmót kerfisins.

Þjóðskrá Íslands er heimilt að gefa út leiðbeiningar til handa yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga og framboðum um notkun meðmælendakerfis stofnunarinnar.

14. gr.

Heimild til að sannreyna upplýsingar.

Heimilt er að samkeyra upplýsingar úr meðmælendalistum við kjörskrá að fullnægðum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu

persónuupplýsinga. Tilgangur þess er að ganga úr skugga um að meðmælandi sé á kjörskrá.

15. gr.

Miðlun meðmælendalista og upplýsinga úr þeim.

Framboðum og öðrum sem aðgang hafa að meðmælum er óheimilt að miðla upplýsingum úr þeim til annarra en þeirra sem þær eiga að fá samkvæmt kosningalögum.

16. gr.

Meðferð persónuupplýsinga.

Við vinnslu upplýsinga við yfirferð meðmælendalista skal gera viðeigandi tæknilegar og skipulagslegar ráðstafanir til að tryggja viðunandi öryggi persónuupplýsinga með hliðsjón af lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

17. gr.

Varðveisla og eyðing gagna.

Yfirkjörstjórnir skulu að loknum kosningum til sveitarstjórna og eigi síðar en ári eftir að söfnun meðmæla lauk, sjá til þess að stuðningsyfirlýsingum með framboðum verði eytt nema fram komi kæra eða dómsmál höfðað þar sem þær kunna að hafa gildi. Skal eyðing þá ekki fara fram fyrr en niðurstaða er fengin.

IV. KAFLI

Auglýsing framboða.

18. gr.

Auglýsing framboðslista við sveitarstjórnarkosningar.

Þegar niðurstaða yfirkjörstjórnar sveitarfélags liggur fyrir um gildi framboða við sveitarstjórnarkosningar skal hún auglýsa framboðslistana á vef sveitarfélagsins og á vef landskjörstjórnar 30 dögum fyrir kjördag.

Á framboðslistum sem yfirkjörstjórn auglýsir skulu eftirfarandi upplýsingar koma fram:

- a. Heiti stjórn málasamtaka sem bjóða fram listann og listabókstafur þeirra.

- b. Nöfn frambjóðenda, sbr. 4. gr., hvers lista í réttri röð.
- c. Kennitala frambjóðenda.
- d. Lögheimili frambjóðenda, eins og það er skráð í þjóðskrá og birt í kjörskrá. Lögheimili skal rita í þágufalli. Ekki skal tilgreina póstnúmer.
- e. Staða eða starfsheiti frambjóðenda, sbr. 4. mgr. 4. gr.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags er heimilt að auglýsa framboðslista við sveitarstjórnarkosningar víðar, svo sem í staðarblöðum, dagblöðum eða öðrum fjölmiðlum.

Nú fer fram óbundin kosning til sveitarstjórnar, framboðsfrestur er framlengdur samkvæmt ákvæðum 3. mgr. 46. gr. kosningalaga eða maður skorast undan endurkjöri skv. 5. mgr. 49. gr. sömu laga og skal þá yfirkjörstjórn sveitarfélags auglýsa það með sama hætti og framboð skv. 1. mgr.

V. KAFLI

Lokaákvæði.

19. gr.

Lagastöð og gildistaka.

Reglugerð þessi er sett skv. 1. og 2. mgr. 41. gr. og 1. mgr. 47. gr. kosningalaga nr. ¹¹²/2021 og tekur þegar gildi.

Reglugerð um aðgang að og birtingu upplýsinga úr kjörskrá.

Nr. 387/2022 31. mars 2022

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir um birtingu upplýsinga úr kjörskrá og framlagningu hennar í sveitarstjórnarkosningum og um heimildir stjórnmalasamtaka til nýtingar kjörskrárgagna og meðferð þeirra á kjörskrá.

II. KAFLI

Aðgangur að upplýsingum úr kjörskrá.

2. gr.

Uppfletting í kjörskrá.

Þegar Þjóðskrá Íslands hefur auglýst gerð kjörskrár í samræmi við 1. mgr. 30. gr. kosningalaga skal opnað fyrir uppflettingu í henni á vef Þjóðskrár Íslands og á vef landskjörstjórnar. Með innslætti kennitölu kjósenda í kjörskrá skulu birtast upplýsingar um nafn, lögheimili, sveitarfélag og kjörstað kjósenda. Að loknum kjördegi skal loka fyrir uppflettingu í kjörskrá.

3. gr.

Framlagning kjörskrár.

Kjörskrá sveitarfélags skal aðgengileg almenningi til skoðunar á skrifstofu sveitarstjórnar eða öðrum hentugum stað, sem sveitarstjórn ákveður, eigi síðar en 21 degi fyrir kjördag. Sveitarstjórn skal auglýsa

hvar kjörskrá liggur frammi á þann hátt á hverjum stað þar sem venja er að birta opinberar auglýsingar. Eftir að kjörskrá hefur verið lögð fram skal hún liggja frammi á almennum skrifstofutíma til kjördags.

III. KAFLI

Aðgangur stjórnmalasamtaka að kjörskrá.

4. gr.

Aðgangur stjórnmalasamtaka að kjörskrá.

Þegar auglýst hefur verið að gerð kjörskrár sé lokið, sbr. 30. gr. kosningalaga, geta stjórnmalasamtök sem bjóða fram lista við sveitarstjórnarkosningar óskað eftir aðgangi að kjörskrá hjá Þjóðskrá Íslands. Aðgangur að kjörskrá skal veittur án endurgjalds.

Þjóðskrá Íslands skal veita aðgang að kjörskrá með öruggum hætti og eins og framast er unnt á því skráarformi sem óskað er. Skal fulltrúi stjórnmalasamtaka staðfesta móttöku gagnanna hjá Þjóðskrá Íslands.

5. gr.

Heimil not kjörskrár.

Heimilt er að nýta aðganginn í þágu eftirlits með framkvæmd kosninga, til að sannreyna hverjir séu kjósendur og koma upplýsingum á framfæri við þá í aðdraganda kosninga, þó að gættum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og annarra laga sem við eiga.

6. gr.

Óheimil not kjörskrárgagna.

Óheimilt er að birta kjörskrána opinberlega, í heild eða að hluta, og að miðla henni.

Aðgangur stjórnmalasamtaka að kjörskrá heimilar ekki merkingar við kjósendur í kjörskrá á kjördegi.

Óheimilt er að samkeyra kjörskrá við skrá sem hefur að geyma viðkvæmar persónuupplýsingar nema að gættum ákvæðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

7. gr.

Eyðing gagna.

Afritum af kjörskrá og öðrum skráum eða afritum sem framboð hafa í sínum vörslum, í hvaða formi sem er, skal eytt með varanlegum hætti við fyrsta mögulega tækifæri eftir að notkun þeirra lýkur en þó eigi síðar en 21 degi eftir kjördag.

Stjórnmalasamtök skulu tilkynna Þjóðskrá Íslands um eyðingu gagna skv. 2. mgr. þegar hún hefur farið fram.

IV. KAFLI

Önnur ákvæði.

8. gr.

Meðferð og vinnsla persónuupplýsinga.

Við vinnslu og meðferð persónuupplýsinga skal gera viðeigandi tæknilegar og skipulagslegar ráðstafanir til að tryggja viðunandi öryggi persónuupplýsinga með hliðsjón af lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

9. gr.

Lagastöð og gildistaka.

Reglugerð þessi er sett skv. 3. mgr. 30. gr. og 2. mgr. 31. gr. kosningalaga nr. 112/2021, að fengnum tillögum landskjörstjórnar, og tekur þegar gildi. Við gildistöku reglugerðar þessarar fellur úr gildi reglugerð nr. ¹⁰³¹/2021 um aðgang stjórnmalasamtaka að kjörskrá.

Reglugerð um kjörgögn, atkvæðakassa o.fl. við kosningar.

Nr. 388/2022 31. mars 2022

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

Markmið reglugerðar þessarar er að kveða á um gerð, afhendingu, móttöku og varðveislu kjörgagna og atkvæðakassa í almennum kosningum til að tryggja samræmda og örugga framkvæmd kosninga.

2. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir um kjörgögn og atkvæðakassa í kosningum til Alþingis, sveitarstjórna, í forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslum, auk afhendingar kjörgagna fyrir kjörfund og frágang kjörgagna eftir að kjörfundi hefur verið slitið.

3. gr.

Orðskýringar.

Atkvæðaflát: Ílát úr haldgöðu efni sem hægt er að loka eða umslag úr haldgöðum pappír af þeirri stærð að í það komist ónotaðir kjörseðlar eftir að kjörfundi hefur verið slitið.

Atkvæðaumslög: Umslög úr haldgöðum pappír fyrir utankjörfundar- atkvæði sem vafi er um hvort taka eigi til greina, óvistuð atkvæði, ónýta kjörseðla og önnur umslög sem landskjörstjórn ákveður, af þeirri stærð að atkvæðisbréf og kjörseðlar komist í viðkomandi umslag.

Blindraspjald: Spjald jafnstórt kjörseðli á kjörfundi með upphleyptum valkostum á blindralettri, með glugga framan við hvern valkost og vasa á bakhlið þannig að kjósandi geti í gegnum gluggann sett kross framan við þann lista, frambjóðanda eða svarkost sem hann velur.

Kjörfundargögn: Kjörseðlar við atkvæðagreiðslu á kjörfundi, kjörskrá, atkvæðalát og atkvæðaumslög.

Óvistuð atkvæði: Utankjörfundaratkvæði sem berst fyrir lok kjörfundar í aðra kjördeild en kjósandi tilheyrir.

Stimplar við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar: Stimplar með listabókstöfum framboðslista við kosningar til Alþingis og sveitarstjórna og stimplar með nöfnum forsetaefna við forsetakjör.

Umdæmiskjörstjórn: Kjörstjórn skipuð af yfirkjörstjórn kjördæmis við alþingiskosningar, forsetakjör eða þjóðaratkvæðagreiðslu til að taka á móti atkvæðakössum og annast talningu atkvæða fyrir afmarkaðan hluta kjördæmisins á öðrum stað en aðsetri yfirkjörstjórnar.

Utankjörfundargögn: Kjörseðill við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar, kjörseðilsumslag, fylgibréf og sendiumslag.

Önnur kjörgögn: Kosningaleiðbeiningar, þar með talin kosningalög og reglugerðir í handhægu broti, blindraspjöld, tilkynningar um framboðslista eða forsetaefni og tilkynning um þá sem beðist hafa undan endurkjöri í óbundinni kosningu.

4. gr.

Ábyrgð og verkefni landskjörstjórnar.

Landskjörstjórn ber ábyrgð á því að útbúa og afhenda þau kjörgögn sem kveðið er á um í reglugerð þessari að undanskildum þeim kjörgögnum sem yfirkjörstjórn sveitarfélags skal útbúa við kosningar til sveitarstjórnar skv. 20. gr. reglugerðar þessarar.

5. gr.

Ábyrgð og verkefni yfirkjörstjórnar kjördæma.

Yfirkjörstjórn kjördæmis ber ábyrgð á móttöku, varðveislu og dreifingu kjörfundargagna og annarra kjörgagna til yfirkjörstjórnar sveitarfélaga fyrir upphaf kjörfundar.

Ákveði yfirkjörstjórn að í kjördæmi skuli vera umdæmiskjörstjórn, sbr. 3. mgr. 16. gr. kosningalaga, ber hún ábyrgð og fer með verkefni yfirkjörstjórnar samkvæmt reglugerð þessari innan síns umdæmis.

6. gr.

Ábyrgð og verkefni yfirkjörstjórnna sveitarfélaga.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber ábyrgð á varðveislu og afhendingu kjörfundargagna og annarra kjörgagna til hverfiskjörstjórnna eða undirkjörstjórnna í viðkomandi sveitarfélagi. Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber ábyrgð á afhendingu kjörfundargagna til yfirkjörstjórnar kjördæmis eftir slit kjörfundar við kosningar til Alþingis, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber ábyrgð á því að útbúin séu kjörfundargögn við sveitarstjórnarkosningar í viðkomandi sveitarfélagi skv. 20. gr. reglugerðar þessarar.

7. gr.

Ábyrgð og verkefni hverfis- og undirkjörstjórnna sveitarfélaga.

Hverfiskjörstjórn ber ábyrgð á afhendingu kjörfundargagna og annarra kjörgagna til undirkjörstjórnna. Hverfiskjörstjórn ber ábyrgð á móttöku kjörgagna frá undirkjörstjórnnum eftir slit kjörfundar og afhendingu þeirra til yfirkjörstjórnar.

Undirkjörstjórn ber ábyrgð á móttöku og varðveislu kjörfundargagna, utankjörfundaratkvæða og annarra kjörgagna meðan á kjörfundi stendur og frágangi kjörgagna eftir að kjörfundi hefur verið slitid.

II. KAFLI

Utankjörfundargögn.

8. gr.

Gerð og afhending utankjörfundargagna.

Landskjörstjórn lætur útbúa utankjörfundargögn sem skulu jafnan vera fyrir hendi hjá kjörstjórn.

Landskjörstjórn ber ábyrgð á því að til staðar sé nægilegt magn utankjörfundargagna til notkunar við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar á hverjum tíma.

Landskjörstjórn skal láta sýslumönnum í té utankjörfundargögn en sýslumenn skulu annast afgreiðslu þeirra til kjörstjóra og annarra trúnaðarmanna innanlands, sbr. 69. gr. kosningalaga.

Landskjörstjórn skal láta utanríkisráðuneytinu í té utankjörfundargögn sem skal afhenda þau til kjörstjóra erlendis, sbr. 70. gr. kosningalaga.

Landskjörstjórn skal láta sýslumönnum og öðrum kjörstjórum innanlands í té stimpla við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

9. gr.

Kjörseðill við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

Kjörseðill við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar skal vera af stærðinni A5, brotinn í miðju þannig að báðar framhliðar falli saman.

Kjörseðillinn skal vera úr haldgóðum pappír sem prent eða skrift sést ekki í gegnum a.m.k. 160 g/m² að þyngd í tveimur litum.

Efst fyrir miðju á efri framhlið kjörseðilsins skal standa með skýru letri: **KJÖRSEÐILL**.

Par fyrir neðan skal vera rammi í ljósari lit en aðrir hlutar framhliðar kjörseðilsins.

Bakhlíð kjörseðils skal vera greinilega auðkennd svo sem með áprentuðu mynstri.

10. gr.

Kjörseðilsumslag (innra umslag).

Kjörseðilsumslag (innra umslag) skal vera af stærðinni C6 úr haldgóðum pappír sem skal vera a.m.k. 100 g/m² að þyngd og í þeim gæðum að ekki sé unnt að lesa það sem á kjörseðil er ritað.

Á umslagið skal vera ritað ofarlega með skýru letri: **Kjörseðilsumslag**.

Á umslaginu skal landskjörstjórn útbúa stuttar og skýrar leiðbeiningar um það hvernig skuli fylla kjörseðil út við kosningar.

Umslagi skal vera unnt að loka með sjálflímandi rönd sem skal vera hulin borða.

11. gr.

Fylgibréf.

Fylgibréf skal útbúið á þann veg að á það megi auðveldlega skrifa þær upplýsingar sem kveðið er á um í ákvæðum kosningalaga og reglugerð þessari eða reglum sem ráðherra setur. Fylgibréf skal að minnsta kosti innihalda:

Reiti fyrir fullt nafn kjósenda, kennitölu, lögheimili og sveitarfélag kjósenda.

Yfirlýsingu um að kjósandi hafi án aðstoðar og án þess að nokkur annar hafi séð, ritað eða stimplað atkvæði á kjörseðil, sett atkvæði í umslag og límt umslag aftur.

1. Reiti fyrir undirritun kjósenda, stað og dagsetningu.
2. Reit þar sem merkt skal við í hvaða kosningum atkvæði er greitt.
3. Yfirlýsingu kjörstjóra um að atkvæðagreiðsla hafi átt sér stað án þess að nokkur annar hafi séð.
4. Reiti þar sem hægt er að merkja við að atkvæðagreiðsla hafi farið fram með aðstoð og tilgreint hvort hún hafi verið veitt af kjörstjóra eða aðstoðarmanni kjósenda.
5. Yfirlýsingu um að kjósandi hafi gert grein fyrir sér á fullnægjandi hátt.
6. Reiti fyrir undirritun kjörstjóra, stöðu, dagsetningu og embættisstimpil þar sem kjörstjóri vottar atkvæðagreiðsluna.

Á fylgibréfi skulu vera stuttar og skýrar leiðbeiningar um atkvæðagreiðslu, frágang kjörgagna og vottorð kjörstjóra sem landskjörstjórn ákveður.

Landskjörstjórn getur ákveðið að prentaðar upplýsingar á fylgibréfi séu jafnframt þýddar á ensku eða önnur erlend tungumál.

Kjörstjórum er heimilt að nota skráningarkerfi Þjóðskrár Íslands fyrir atkvæðagreiðslu utan kjörfundar (utankjörfundarkerfi) til sjálfvirkar útfyllingar fylgibréfs með innslætti kennitölu kjósenda.

12. gr.

Sendiumslag (ytra umslag).

Sendiumslag (ytra umslag) skal vera af stærðinni C5, úr haldgóðum pappír a.m.k. 100 g/m² að þyngd. Á framhlið umslagsins skal vera

forprentaður texti með áritun til kjörstjórnar í því sveitarfélagi þar sem kjósandi telur sig vera á kjörskrá auk póstnúmers. Á bakhlið umslagsins skal vera reitur fyrir kennitölu. Heimilt er að prenta á bakhlið sendiumslags sérstakt merki sem geymir kennitölu kjósandans (strikamerki). Umslagi skal vera unnt að loka með sjálffímandi rönd sem skal vera hulin borða.

13. gr.

Kjörseðlar við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar við þjóðaratkvæðagreiðslur.

Með reglum ráðherra á grundvelli tillögu landskjörstjórnar samkvæmt 66. gr. kosningalaga, má kveða nánar á um útlit og frágang kjörseðla við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar við þjóðaratkvæðagreiðslur.

III. KAFLI

Kjörfundargögn við kosningar til Alþingis, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslu.

14. gr.

Gerð kjörfundargagna.

Landskjörstjórn sér um gerð og prentun kjörfundargagna með nægum fyrirvara og skulu kjörseðlar að jafnaði vera fullgerðir eigi síðar en sjö dögum fyrir kjördag.

Miða skal fjölda prentaðra kjörseðla að lágmarki við áætlaðan fjölda kjósenda á kjörskrá á kjördag að viðbættu 1%.

15. gr.

Gerð kjörseðla.

Kjörseðlar skulu vera úr haldgóðum pappír sem prent eða skrift sést ekki í gegnum, a.m.k. 160 g/m² að þyngd, sem skal brjóta saman í prentsmiðju með þeim hætti að óprentaða hliðin snúi út.

Landskjörstjórn skal skipta um lit á kjörseðlum við hverjar kosningar til Alþingis og við forsetakjör.

16. gr.

Kjörseðlar við kosningar til Alþingis.

Kjörseðla við kosningar til Alþingis skal útbúa þannig:

Í fyrirsögn efst á kjörseðli skal tilgreina með skýru letri að um sé að ræða kosningar til Alþingis, dagsetningu þeirra og ártal en þar fyrir neðan skal vera þverstrík sem nær yfir allan kjörseðilinn.

Prenta skal framboðslistana með skýru letri hvern við annars hlið, í röð eftir bókstöfum þeirra, og skal ætla hverjum lista að jafnaði um 6 cm breidd en lengd skal miðuð við tölu frambjóðenda á framboðslistum.

Ef fjöldi framboðslista, eða frambjóðenda á hverjum lista, er með þeim hætti að uppsetning og umfang kjörseðils valdi erfiðleikum við atkvæðagreiðslu eða meðhöndlun seðilsins getur landskjörstjórn ákveðið að prenta framboðslista í láréttum röðum. Þess skal gætt að í röðunum sé sem jafnastur fjöldi lista.

Fyrir framan bókstaf hvers lista, sem skal vera stór og greinilegur og standa yfir miðjum listanum, skal vera ferningur.

Þess skal getið um hvern lista fyrir hvaða stjórn málasamtök hann er í kjöri á þann hátt að prenta með skýru letri neðan við listabókstafinn en ofan við nöfnin á listanum: **Listi** ... (nafn stjórn málasamtakanna).

Niður undan bókstafnum skulu vera nöfn frambjóðenda listans í rétttri röð. Listarnir skulu aðgreindir með langstríkum og skal að jafnaði 0,5 cm breitt bil vera fyrir framan nöfnin á hverjum lista.

17. gr.

Kjörseðlar við forsetakjör.

Kjörseðla við forsetakjör skal útbúa þannig:

Í fyrirsögn efst á kjörseðli skal tilgreina með skýru letri að um sé að ræða forsetakjör, dagsetningu þess og ártal en þar fyrir neðan skal vera þverstrík sem nær yfir allan kjörseðilinn.

Prenta skal nöfn forsetaefna með skýru letri í lóðréttri stafrófsröð, inndregin og jöfnuð vinstra megin sem skulu vera aðgreind með þverstríkum yfir allan kjörseðilinn.

Á spássú vinstra megin fyrir framan nafn hvers forsetaefnis skal vera ferningur.

18. gr.

Kjörseðlar við þjóðaratkvæðagreiðslu.

Um frágang og útlit kjörseðla við þjóðaratkvæðagreiðslu skal kveðið á í reglum sem ráðherra setur.

19. gr.

Blindraspjöld.

Landskjörstjórn skal útvega yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga blindraspjöld þannig að eitt blindraspjald að lágmarki sé tiltækt í hverri kjördeild.

IV. KAFLI

Kjörfundargögn við sveitarstjórnarkosningar.

20. gr.

Gerð kjörfundargagna.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags sér um gerð og prentun kjörfundargagna að undanskildum þeim gögnum sem landskjörstjórn lætur í té samkvæmt 3. mgr. og skulu kjörseðlar að jafnaði vera fullgerðir eigi síðar en sjö dögum fyrir kjördag.

Miða skal fjölda prentaðra kjörseðla að lágmarki við áætlaðan fjölda kjósenda á kjörskrá á kjördag að viðbættu 1%.

Landskjörstjórn skal útbúa og láta yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga í té atkvæðaflát og atkvæðauslög auk annarra kjörgagna með nægum fyrirvara fyrir kjördag.

21. gr.

Gerð kjörseðla.

Kjörseðlar skulu vera úr haldgóðum pappír sem prent eða skrift sést ekki í gegnum, a.m.k. 160 g/m² að þyngd, og þá skal brjóta saman í prentsmiðju með þeim hætti að óprentaða hliðin snúi út.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal skipta um lit á kjörseðlum við hverjar sveitarstjórnarkosningar.

22. gr.

Kjörseðlar við listakosningu í sveitarfélagi.

Kjörseðla við listakosningu í sveitarfélagi skal útbúa þannig:

Í fyrrisögn efst á kjörseðli skal tilgreina með skýru letri að um sé að ræða kosningar til sveitarstjórnar í viðkomandi sveitarfélagi, dagsetningu þeirra og ártal en þar fyrir neðan skal vera þverstrík sem nær yfir allan kjörseðilinn.

Prenta skal framboðslistana með skýru letri hvern við annars hlið, í stafrófsröð eftir bókstöfum þeirra, og skal ætla hverjum lista að jafnaði um 6 cm breidd en lengd skal miðuð við fulla tölu frambjóðenda á framboðslistum.

Ef fjöldi framboðslista, eða fjöldi frambjóðenda á hverjum lista, er með þeim hætti að uppsetning og umfang kjörseðils valdi erfiðleikum við atkvæðagreiðslu eða meðhöndlun seðilsins má yfirkjörstjórn sveitarfélags ákveða að prenta listana í láréttum röðum. Þess skal gætt að í röðunum sé sem jafnastur fjöldi lista.

Fyrir framan bókstaf hvers lista, sem skal vera stór og greinilegur og standa yfir miðjum listanum, skal vera feringur.

Niður undan bókstafnum skulu vera nöfn frambjóðenda listans í réttri röð. Listarnir skulu aðgreindir með langstríkum og skal að jafnaði um 0,5 cm breitt bil vera fyrir framan nöfnin á hverjum lista.

Þess skal getið um hvern lista fyrir hvaða stjórnmalasamtök hann er í kjöri á þann hátt að prenta með skýru letri neðan við listabókstafinn en ofan við nöfnin á listanum: **Listi** ... (nafn stjórnmalasamtakanna).

23. gr.

Kjörseðlar við óbundnar kosningar í sveitarfélagi.

Ef um óbundnar kosningar er að ræða skal kjörseðill vera tvískiptur. Efri hluti kjörseðils skal ætlaður fyrir nöfn og heimilisföng aðalmanna en neðri hluti hans fyrir nöfn og heimilisföng varamanna. Á neðri hluta kjörseðils skal vera töluröð miðuð við fjölda þeirra sem kjósa á.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags getur ákveðið að efst á kjörseðli við óbundna kosningu skuli vera fyrrisögn þar sem tilgreint er að um sveitarstjórnarkosningar sé að ræða í viðkomandi sveitarfélagi, dagsetningu þeirra og ártal.

24. gr.

Blindraspjöld.

Við listakosningu í sveitarfélagi skal yfirkjörstjórn sveitarfélagsins láta útbúa blindraspjöld þannig að lágmarki sé eitt blindraspjald tiltækt í hverri kjördeild í sveitarfélaginu.

V. KAFLI

Önnur kjörgögn.

25. gr.

Kosningaleiðbeiningar.

Landskjörstjórn skal útbúa kosningaleiðbeiningar fyrir hverjar kosningar sem skulu m.a. hafa að geyma upplýsingar um það hvernig kjósandi skuli gera grein fyrir sér, kosningarrétt, hvernig greiða skuli atkvæði, aðstoð við atkvæðagreiðslu og skyldur og ábyrgð þess sem veitir kjósanda aðstoð. Landskjörstjórn gefur út í handhægu broti helstu lög og reglugerðir sem kosningaframkvæmd varða og afhenda yfirkjörstjórnnum kjördæma og sveitarfélaga í nægilegu upplagi fyrir allar kjörstjórnir sem starfa í viðkomandi umdæmi, starfsmenn þeirra og umboðsmenn.

Kosningaleiðbeiningar skulu vera til staðar þar sem atkvæðagreiðsla utan kjörfundar fer fram. Ef slík atkvæðagreiðsla fer fram á þeim stöðum sem tilgreindir eru í 1.-2. tölul. 1. mgr. 69. gr. og 70. gr. kosningalaga skulu slíkar kosningaleiðbeiningar að jafnaði festar upp á áberandi stað.

Kosningaleiðbeiningar skulu festar upp á áberandi stað í kjörfundarstofu og á kjörstað.

26. gr.

Upplýsingar um framboð eða forsetaefni.

Þegar framboðslistar hafa verið auglýstir samkvæmt 47. gr. kosningalaga, eða þegar landskjörstjórn hefur auglýst hvaða forsetaefni eru í kjöri samkvæmt 3. mgr. 50. gr. kosningalaga, skal landskjörstjórn láta sýslumönnum og utanríkisráðuneyti þegar í té upplýsingar um þá framboðslista eða þau forsetaefni sem eru í kjöri.

Landskjörstjórn skal útbúa og láta yfirkjörstjórnnum kjördæma í té upplýsingar um framboðslista við kosningar til Alþingis í hverju kjördæmi eða forsetaefni með nægum fyrirvara fyrir kjördag.

Við sveitarstjórnarkosningar þar sem fram fer listakosning útbýr yfirkjörstjórn lista yfir þá sem eru í framboði í viðkomandi sveitarfélagi.

Upplýsingar um framboðslista eða forsetaefni skulu vera til staðar þar sem atkvæðagreiðsla utan kjörfundar fer fram. Ef slík atkvæðagreiðsla fer fram á þeim stöðum sem tilgreindir eru í 1.-2. tölul. 1. mgr. 69. gr. og 70. gr. kosningalaga skulu slíkar kosningaleiðbeiningar að jafnaði festar upp á áberandi stað.

Upplýsingar um framboðslista eða forsetaefni skal hengja upp á áberandi stað á kjörstað.

VI. KAFLI

Atkvæðakassar.

27. gr.

Gerð atkvæðakassa.

Landskjörstjórn lætur yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga í té atkvæðakassa samkvæmt beiðni.

Atkvæðakassi skal vera úr haldgóðum krossvið, eða sambærilegu efni, með loki á hjörum af hæfilegri stærð og þannig búinn að unnt sé að læsa honum. Lok skal vera úr sama efni, með nægjanlega langri rifu þannig að unnt sé að koma atkvæðaseðli þar ofan í. Rifa skal formuð með þeim hætti að ekki sé unnt að ná seðli upp úr kassanum. Landskjörstjórn ákveður stærð atkvæðakassa.

Tryggja skal að ekki sé unnt að koma pappír á milli loks og kassa á atkvæðakössum. Atkvæðakassar sem teknir eru í notkun eftir gildistöku reglugerðar þessarar skulu hafa innfelldan ramma þannig að ekki sé unnt að koma pappír milli loks og kassa.

28. gr.

Ábyrgð yfirkjörstjórnar sveitarfélags.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber ábyrgð á því að til staðar sé nægilegur fjöldi atkvæðakassa fyrir kosningar í sveitarfélaginu hverju sinni.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber ábyrgð á því að útvega sýslumanni í umdæmi viðkomandi yfirkjörstjórnar, samkvæmt 1. mgr. 76. gr. kosningalaga, nægilegan fjölda atkvæðakassa við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar, samkvæmt nánara samkomulagi við viðkomandi kjörstjóra.

29. gr.

Varðveisla atkvæðakassa milli kosninga.

Sveitarfélag skal geyma atkvæðakassa milli kosninga með trygghum hætti.

VII. KAFLI

Aðföng í kjörklefa.

30. gr.

Í hverjum kjörklefa skal vera borð sem skrifa má við. Á borðinu skulu vera skriffæri sem kjörstjórn lætur í té.

VIII. KAFLI

Afhending kjörfundargagna og annarra kjörgagna fyrir upphaf kjörfundar og frágangur kjörgagna að loknum kjörfundi.

31. gr.

Alþingiskosningar, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur.

Landskjörstjórn skal með örugghum hætti senda yfirkjörstjórnnum kjördæma kjörfundargögn og önnur kjörgögn með nægum fyrirvara fyrir kjördag.

Við það skal að jafnaði miða að yfirkjörstjórn kjördæmis séu að lágmarki afhentir kjörseðlar miðað við áætlaðan fjölda kjósenda á kjörskrá á kjördag að viðbættu 1%. Yfirkjörstjórn kjördæmis skal með örugghum hætti senda yfirkjörstjórnnum sveitarfélags umdæmisins kjörfundargögn og önnur kjörgögn með nægum fyrirvara fyrir kjördag samkvæmt því sem yfirkjörstjórn umdæmisins ákveður.

Við það skal að jafnaði miða að yfirkjörstjórn sveitarfélags séu að lágmarki afhentir kjörseðlar miðað við áætlaðan fjölda kjósenda á kjörskrá á kjördag að viðbættu 1%.

32. gr.

Afhending yfirkjörstjórna sveitarfélaga.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal afhenda hverri undirkjörstjórn með örugghum hætti kjörfundargögn og önnur kjörgögn. Yfirkjörstjórn ákveður og ber ábyrgð á því að hverri undirkjörstjórn sé sendur nægilegur fjöldi kjörseðla fyrir atkvæðagreiðslu í viðkomandi kjördeild.

Hafi hverfiskjörstjórnir verið kjörnar er yfirkjörstjórn sveitarfélags heimilt að afhenda í einu lagi kjörfundargögn, önnur kjörgögn og blindraspjöld fyrir viðkomandi kjördeild og skulu þá hverfiskjörstjórnir annast afgreiðslu og afhendingu til undirkjörstjórna á viðkomandi kjörstað.

33. gr.

Varðveisla kjörseðla.

Ónotaðir kjörseðlar skulu sendir í vönduðum umbúðum sem skulu innsiglaðar af þeirri kjörstjórn sem sendir þá.

Séu ónotaðir kjörseðlar afhentir í órofinni vörslu þ.e. afhentir af fulltrúa einnar kjörstjórnar í hendur fulltrúa annarrar kjörstjórnar, er heimilt að afhenda kjörseðla í órofum umbúðum frá prentsmiðjum eða innsigliðum umbúðum.

Yfirkjörstjórnir kjördæma og yfirkjörstjórnir sveitarfélaga skulu varðveita ónotaða seðla, sem þær móttaka og ekki hafa verið afhentir kjörstjórnnum, með tryggilegum hætti, svo sem í innsigliðu íláti eða fyrir luktum dyrum sem jafnframt skulu innsiglaðar.

Yfirkjörstjórn skal gera grein fyrir ónotuðum kjörseðlum sem ekki eru afhentir til undirkjörstjórna í uppgjöri við talningu atkvæða.

34. gr.

Frágangur kjörgagna að loknum kjörfundi.

Pegar kjörfundi hefur verið slitið skal hver undirkjörstjórn ganga frá kjörgögnum til afhendingar yfirkjörstjórnar sem annast talningu atkvæða.

Pegar öll kjörseðilsumslög, sem enginn ágreiningur er um að séu gild, hafa verið sett óopnuð í atkvæðakassann samkvæmt 96. gr. kosningalaga, skal rauf kassans innsiglið. Umboðsmönnum framboða er heimilt að setja eigin innsigli á atkvæðakassa og atkvæðarauf.

Undirkjörstjórn skal ganga frá kjörseðlum þeim sem hafa ónýt í þar til gert atkvæðauslag, sem skal innsiglað, og í annað umslag þeim utankjörfundaratkvæðum sem ágreiningur er um hvort taka skuli til greina sem skal einnig innsiglað.

Hafi undirkjörstjórn borist óvistuð atkvæði fyrir lok atkvæðagreiðslu skulu þau sett í þar til gert atkvæðauslag sem skal innsiglað.

Undirkjörstjórn skal setja ónotaða kjörseðla í þar til gert atkvæðailát sem skal innsiglað.

Að því loknu skal gerðabók undirkjörstjórnar undirrituð.

Undirkjörstjórn skal að því loknu ganga frá atkvæðaumslögum, gerðabók, auk allra eintaka af kjörskrá, ef kjörskrá er ekki rafræn, með tryggum hætti svo sem í einu umslagi sem skal lokað eða samkvæmt nánari fyrirmælum sem yfirkjörstjórn setur um frágang kjörgagna.

Þá skal undirkjörstjórn, eða hverfiskjörstjórn, ganga frá skýrslum eða öðrum upplýsingum samkvæmt fyrirmælum yfirkjörstjórnar sem þarf vegna talningar atkvæða.

35. gr.

Afhending kjörgagna að loknum kjörfundi.

Undirkjörstjórn skal afhenda kjörgögn samkvæmt 34. gr. með þeim hætti sem hverfiskjörstjórn, sé hún til staðar, eða yfirkjörstjórn sveitarfélags ákveður.

Hverfiskjörstjórn ber ábyrgð á að afhenda kjörgögn til yfirkjörstjórnar sveitarfélags.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber samkvæmt 34. gr. ábyrgð á, við aðrar kosningar en sveitarstjórnarkosningar, að afhenda kjörgögn úr öllum kjördeildum sveitarfélags, auk ónotaðra seðla í vörslum yfirkjörstjórnar (ef við á), til yfirkjörstjórnar kjördæmis við talningu.

36. gr.

Varsla kjörfundargagna.

Kjörfundargögn skulu aldrei vera í vörslum færri en tveggja kjörstjórnarfulltrúa eða annarra tveggja einstaklinga sem kjörstjórn ákveður eða hafa að öðru leyti aðkomu að meðhöndlun kjörgagna starfs síns vegna.

IX. KAFLI
Lokaákvæði.

37. gr.

Lagastoð og gildistaka.

Reglugerð þessi er sett skv. 3. mgr. 62. gr., 65. gr., 3. mgr. 81. gr. og 2. mgr. 97. gr. kosningalaga nr. 112/2021, að fengnum tillögum landskjörstjórnar, og tekur þegar gildi.

Reglugerð um framkvæmd utankjörfundar- atkvæðagreiðslu á stofnunum og í heimahúsum.

Nr. 430/2022 6. apríl 2022

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Tilgangur reglugerðar þessarar er að setja reglur um atkvæðagreiðslu utan kjörfundar á stofnunum og í heimahúsum til að tryggja samræmda og örugga framkvæmd kosninga.

2. gr.

Reglugerð þessi gildir um framkvæmd utankjörfundaratkvæðagreiðslu við sveitarstjórnarkosningar á heilbrigðis- og öldrunarstofnunum, stofnunum fyrir fatlað fólk og í fangelsum, hér eftir einnig nefndar stofnanir, og í heimahúsi ef kjósandi getur ekki sótt kjörfund á kjördegi vegna sjúkdóms, fötlunar eða barnsburðar.

II. KAFLI

Atkvæðagreiðsla á heilbrigðis- og öldrunarstofnunum, stofnunum fyrir fatlað fólk og í fangelsum.

3. gr.

Rétt til að greiða atkvæði utan kjörfundar á heilbrigðis- og öldrunarstofnunum, stofnunum fyrir fatlað fólk og í fangelsum hafa eingöngu þeir kjósendur sem dveljast þar og eru þar til meðferðar eða eru vistmenn þar eða heimilismenn. Aðrir hafa ekki rétt til að greiða þar atkvæði.

4. gr.

Atkvæðagreiðsla á heilbrigðis- og öldrunarstofnunum, stofnunum fyrir fatlað fólk og í fangelsum skal fara fram sem næst kjördegi í samráði við fyrirsvarsmann viðkomandi stofnunar. Hún má ekki fara fram fyrr en 21 degi fyrir kjördag.

Kjörstjóra ber að kanna í samráði við fyrirsvarsmann hlutaðeigandi stofnunar og að fengnum upplýsingum um þá sem eru þar til meðferðar eða eru þar vistmenn eða heimilismenn, hvort ástæða sé til að láta atkvæðagreiðslu fara þar fram og þá hvenær.

Ákvörðun um þetta efni skal tekin eigi síðar en sjö dögum fyrir kjördag og skal þá birta auglýsingu innan hlutaðeigandi stofnunar um það hvar atkvæðagreiðsla fer fram og á hvaða tíma. Jafnframt skal kjörstjóri tilkynna umboðsmönnum framboðslista um atkvæðagreiðsluna fyrir fram og birta auglýsinguna á vef landskjörstjórnar.

Atkvæðagreiðslan skal hefjast og henni ljúka á þeim tíma sem kjörstjóri ákveður, að höfðu samráði við fyrirsvarsmann stofnunar. Miða skal við að atkvæðagreiðsla fari fram í eitt skipti á hverri stofnun og þess gætt að öllum sem þess óska og rétt hafa gefist hæfilegt ráðrúm til að nýta sér auglýstan tíma. Atkvæðagreiðsla á sjúkrahúsi skal fara fram sem næst kjördegi.

5. gr.

Hlutaðeigandi stofnun skal láta í té hentuga aðstöðu, svo og eftir atvikum aðstoðarfólk, þannig að atkvæðagreiðsla geti gengið sem greiðast fyrir sig og með fyrirskipuðum hætti. Kjósanda ber að koma á fund kjörstjóra þar sem atkvæðagreiðslan fer fram, og því aðeins má atkvæðagreiðsla fara fram á sjúkrastofu eða í herbergjum heimilismanna dvalarheimila og fatlaðs fólks eða vistmanna, að verulegir annmarkar séu á að flytja kjósanda á fund kjörstjóra.

III. KAFLI

Atkvæðagreiðsla í heimahúsum.

6. gr.

Kjósanda, sem ekki getur sótt kjörfund á kjördegi vegna sjúkdóms, fötlunar eða barnsburðar, er heimilt að greiða atkvæði í heimahúsi, nema hann eigi þess kost að greiða atkvæði á stofnun skv. II. kafla.

7. gr.

Ósk um að greiða atkvæði í heimahúsi skal vera skrifleg á þar til gerðu umsóknareyðublaði, sem landskjörstjórn birtir á vef sínum. Umsóknin skal studd vottorði lögráða manns um hagi kjósandans. Skal umsóknin hafa borist kjörstjóra eigi síðar en kl. 10 tveimur dögum fyrir kjördag.

Atkvæðagreiðslan skal fara fram á þeim tíma sem kjörstjóri ákveður.

IV. KAFLI

Kosningaathöfnin og skil atkvæða.

8. gr.

Um kosningaathöfnina sjálfa, m.a. um heimild kjósanda til aðstoðar, gilda að öllu leyti sömu reglur og um atkvæðagreiðslu utan kjörfundar almennt, sbr. XII. kafla kosningalaga.

Kjósandi, sem greiðir atkvæði hjá kjörstjóra á stofnun eða í heimahúsi, í umdæmi þar sem hann er á kjörskrá og skilur þar eftir umslag með atkvæði sínu, skal sjálfur láta atkvæðisbréf sitt í atkvæðakassa. Atkvæðakassinn skal innsiglaður af kjörstjóra og er umboðsmönnum lista heimilt að setja á hann innsigli sitt. Innsigli umboðsmanna skulu ekki skarast við innsigli kjörstjóra. Að lokinni atkvæðagreiðslu á stofnun eða í heimahúsi er kjörstjóra heimilt að rjúfa innsigli atkvæðakassans og setja atkvæðisbréf í atkvæðakassa viðkomandi sveitarfélags. Heimilt er umboðsmönnum að vera viðstaddir þessa flokkun atkvæðisbréfa.

Aðrir kjósendur skulu sjálfir annast sendingu atkvæðisbréfs síns til þess sveitarfélags þar sem þeir eru á kjörskrá. Kjörstjóra er þó skylt, ef kjósandi óskar þess, að koma bréfinu í póst og greiða almennt póstburðargjald undir sendinguna. Kjósandi ber að öðru leyti sjálfur kostnað af sendingu atkvæðisbréfsins.

V. KAFLI

Lokaákvæði.

9. gr.

Reglugerð þessi er sett skv. 7. mgr. 69. gr. kosningalaga nr. 112/2021, að fengnum tillögum landskjörstjórnar og tekur þegar gildi.

Jafnframt falla úr gildi leiðbeiningar um framkvæmd utankjörfundaratkvæðagreiðslu sjúkra o.fl., frá 24. ágúst 2021 nr. 954/2021.

Reglugerð um talningu atkvæða.

Nr. 431/2022 8. apríl 2022

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

Markmið reglugerðar þessarar er að tryggja að atkvæði í kosningum séu talin með nákvæmum, öruggum og rekjanlegum hætti í samræmi við ákvæði kosningalaga.

2. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir um talningu atkvæða í kosningum til Alþingis og sveitarstjórna, forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslum.

3. gr.

Ábyrgð yfirkjörstjórna.

Talning atkvæða í alþingiskosningum, forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslu fer fram á ábyrgð yfirkjörstjórnar kjördæmis. Yfirkjörstjórn kjördæmis getur ákveðið að auk talningar hjá henni geti talning farið fram hjá umdæmiskjörstjórn, á öðrum stað í kjördæminu, til að auðvelda og flýta fyrir talningu í stórum kjördæmum. Ákvæði reglugerðar þessarar gilda að breyttu breytanda um talningu atkvæða á vegum umdæmiskjörstjórnar.

Talning atkvæða í sveitarstjórnarkosningum fer fram á ábyrgð yfirkjörstjórnar sveitarfélags.

Í framangreindu felst að yfirkjörstjórn kjördæmis og yfirkjörstjórn sveitarfélags skulu tryggja að atkvæði í kosningum séu talin af nákvæmni í samræmi við ákvæði kosningalaga og reglugerðar þessarar, þ.m.t. að talning sé unnin af starfsfólki sem hefur fengið fræðslu og þjálfun,

á stað þar sem hægt er að tryggja öryggi og hnökralausa framkvæmd talningar, að nauðsynleg aðföng séu til staðar, talning sé unnin með fagleg vinnubrögð að leiðarljósi, framvinda talningar og ákvarðanir sem tengdar eru henni séu skráðar í gerðabók og mögulegt sé að sannreyna niðurstöður og vinnubrögð talningar eftir á.

4. gr.

Orðskýringar.

Ágreiningsatkvæði: Vafaatkvæði sem yfirkjörstjórn hefur tekið til úrskurðar og ágreiningur er á milli yfirkjörstjórnar og umboðsmanna um hvort teljist gilt eða ógilt.

Breyttur atkvæðaseðill: Atkvæðaseðill þar sem kjósandi hefur breytt nafnaröð á þeim framboðslista sem hann kys eða hafnað frambjóðanda með því að strika yfir nafn hans á listanum.

Óbundnar kosningar: Kosning sem ekki er bundin við framboð en allir kjósendur eru í kjöri nema þeir sem löglega eru undanþegnir skyldu til að taka kjöri og hafa fyrir fram skorast undan því.

Umdæmiskjörstjórn: Kjörstjórn skipuð af yfirkjörstjórn kjördæmis við alþingiskosningar, forsetakjör eða þjóðaratkvæðagreiðslu til að taka á móti atkvæðakössum og annast talningu atkvæða fyrir afmarkaðan hluta kjördæmisins á öðrum stað en aðsetri yfirkjörstjórnar.

Vafaatkvæði: Atkvæði með öðrum merkingum en greinilegri merkingu við framboðslista, frambjóðanda eða svarkost. Vafaatkvæði skal taka til hliðar við talningu og eru tekin til úrskurðar yfirkjörstjórnar að viðstöddum umboðsmönnum.

II. KAFLI

Aðdragandi atkvæðatalningar.

5. gr.

Auglýsing talningar.

Yfirkjörstjórn skal auglýsa a.m.k. sjö dögum fyrir kjördag hvar og hvenær talning atkvæða í kosningum fari fram. Auglýsingin skal birt á vef landskjörstjórnar og í þeim dagblöðum sem gefin eru út á landsvísu og koma út að lágmarki fjórum sinnum í viku.

Yfirkjörstjórn skal með sama fyrirvara tilkynna umboðsmönnum framboðslista, t.d. með tölvupósti, um hvar og hvenær flokkun og undirbúningur talningar fari fram, sbr. 10. gr., og atkvæðatalning, sbr. 11. gr.

Yfirkjörstjórn skal bóka auglýsingu talningar og tilkynningu til umboðsmanna skv. 1. og 2. mgr. í gerðabók.

6. gr.

Talningarstaður og aðföng.

Yfirkjörstjórn skal velja hentugt húsnæði fyrir talningu atkvæða þar sem er gott aðgengi, nægt rými fyrir alla verkþætti talningar með aðstöðu fyrir yfirkjörstjórn, starfsfólk, umboðsmenn, kosningaeftirlitsmenn, fjölmiðla og almenning sem vill fylgjast með atkvæðatalningu. Húsnæðið skal vera þannig búið að hægt sé að loka, læsa og innsigla talningarsal.

Yfirkjörstjórn skal tryggja að nauðsynleg aðföng séu til staðar áður en talning hefst, þ.m.t. nægur fjöldi borða og stóla, ílát til blöndunar atkvæða fyrir talningu, ílát til geymslu atkvæða eftir talningu og skrifstofuvörur.

7. gr.

Starfsfólk.

Yfirkjörstjórn skal ráða starfsfólk til talningar atkvæða. Yfirkjörstjórn er heimilt að fela sveitarstjórn að ráða starfsfólk í atkvæðatalningu.

Yfirkjörstjórn skal tryggja að starfsfólk hafi fengið fræðslu og þjálfun í talningu atkvæða. Áður en flokkun og undirbúningur talningar atkvæða hefst skal yfirkjörstjórn halda upplýsingafund með starfsfólki þar sem farið er yfir fyrirkomulag talningar, verkefni starfsfólks, þær reglur sem gilda á talningarstað, hlutverk umboðsmanna og annað það sem yfirkjörstjórn telur rétt að upplýsa starfsfólk talningar um.

Starfsfólk talningar skal undirrita yfirlýsingu um að halda trúnað um persónuupplýsingar sem það kann að verða áskynja um í störfum sínum.

Yfirkjörstjórn skal tilnefna talningarstjóra. Talningarstjóri skal hafa yfirumsjón með talningarferlinu og vera tengiliður yfirkjörstjórnar við starfsfólk talningar.

8. gr.

Upplýsingafundur með umboðsmönnum.

Áður en flokkun og undirbúningur talningar atkvæða hefst skal yfirkjörstjórn halda upplýsingafund með umboðsmönnum þar sem farið er yfir hlutverk yfirkjörstjórnar og hlutverk umboðsmanna, þær reglur sem gilda á talningarstað, heimildir umboðsmanna til að kanna frágang atkvæðakassa og innsigli, gera athugasemdir við framkvæmd talningar og ágreining um úrskurð yfirkjörstjórnar um vafaatkvæði og annað það sem yfirkjörstjórn telur rétt að upplýsa umboðsmenn um.

Yfirkjörstjórn skal tilnefna einn úr sínum röðum til að vera tengiliður við umboðsmenn á talningarstað.

9. gr.

Kosningaeftirlit.

Yfirkjörstjórn er skylt að taka á móti kosningaeftirlitsmönnum á talningarstað sem hafa fengið heimild landskjörstjórnar til þess að fylgjast með framkvæmd kosninga skv. 138. gr. kosningalaga.

Kosningaeftirlitsmenn skulu bera skilríki sem landskjörstjórn hefur látið þeim í té við störf sín og sýna sé þess krafist.

Yfirkjörstjórn skal veita kosningaeftirlitsmönnum þær upplýsingar sem óskað er eftir og auðvelda þeim allt eftirlitsstarf.

Kosningaeftirlitsmönnum er skylt að hlíta fyrirmælum og fundarreglum yfirkjörstjórnar.

III. KAFLI

Framkvæmd talningar.

10. gr.

Flokkun og undirbúningur talningar fyrir luktum dyrum.

Heimilt er að hefja flokkun atkvæða og undirbúa talningu þeirra áður en kjörfundi lýkur.

Flokkun atkvæða og undirbúningur talningar þeirra skal fara fram fyrir luktum dyrum og bygðum gluggum á talningarstað. Skal rýmið lokað, innsiglað og vaktað af hálfu yfirkjörstjórnar þar til kjörfundi er lokið.

Öllum þeim sem starfa við framkvæmd flokkunar og undirbúning talningar og umboðsmönnum lista er óheimilt að hafa með sér inn í talningarsal síma, tölvu eða annað fjarskiptatæki. Sama á við um hvers konar myndavélar og hljóðupptökutæki. Neiti einhver að afhenda slík tæki er viðkomandi óheimilt að vera viðstaddur flokkun og undirbúning talningar. Sama á við ef rökstuddur grunur er um að viðkomandi aðili hafi slíkt tæki í fórum sínum.

Talningarstjóra er heimilt að nota tölvu við afstemmingu og til að halda utan um talninguna. Yfirkjörstjórn skal ganga úr skugga um að tölvan sé ekki tengd neti eða öðrum fjarskiptabúnaði.

11. gr.

Talning fyrir opnum dyrum.

Talning atkvæða hefst svo fljótt sem verða má að kjörfundi loknum og fyrir opnum dyrum. Skal almenningi veittur kostur á að vera viðstaddur talningu atkvæða, eftir því sem húsrúm leyfir, á skilgreindu áhorfendasvæði á talningarstað. Viðstöddum ber að hlíta fyrirmælum yfirkjörstjórnar og starfsfólks hennar á talningarstað.

Yfirkjörstjórn er heimilt að vísa hverjum þeim af talningarstað sem beitir eða hótar að beita ofbeldi, kemur fram með ógnandi eða ósæmandi hegðun eða hvers konar háttsemi, sem veldur röskun eða truflun á flokkun eða talningu atkvæða.

12. gr.

Móttaka atkvæðakassa og kjörgagna.

Um móttöku atkvæðakassa og kjörgagna frá kjördeildum skal bókað í gerðabók. Skrá skal hverjir afhenda gögn og skulu viðkomandi staðfesta afhendinguna með undirritun sinni.

Gengið skal úr skugga um að atkvæðakassar séu heilir og innsigli ósködduð. Umboðsmönnum er heimilt að skoða frágang atkvæðakassa og innsigli.

Hafi yfirkjörstjórn eða umdæmiskjörstjórn verið viðstödd á kjörstað og talning atkvæða fer fram samstundis og á sama stað má kjörstjórn afhenda yfirkjörstjórn eða umdæmiskjörstjórn atkvæðakassa að viðstöddum

umboðsmönnum án þess að innsigla atkvæðakassa til viðbótar þeim innsiglium sem greinir í 79. gr. kosningalaga.

13. gr.

Afstemming atkvæðakassa.

Atkvæði úr hverjum atkvæðakassa skulu talin og fjöldi þeirra stemmdur af við fjölda kjósenda sem greitt hafa atkvæði samkvæmt upplýsingum úr gerðabókum undirkjörstjórnar og skráðar athugasemdir undirkjörstjórnar. Einnig skal fjöldi atkvæða úr hverjum atkvæðakassa stemmdur af við fjölda afhentra atkvæðaseðla, ónotaðra atkvæðaseðla sem skilað er og þeirra atkvæðaseðla sem hafa ónýst. Bóka skal um afstemmingu atkvæðakassa í gerðabók yfirkjörstjórnar.

Komi fram misræmi í fjölda atkvæða í kassa við upplýsingar og gerðabækur undirkjörstjórnar skulu atkvæði endurtalin. Ef a.m.k. tvær sjálfstæðar viðbótartalningar atkvæða staðfesta fjölda atkvæða í atkvæðakassa er yfirkjörstjórn heimilt að setja atkvæði í flokkun og talningu. Skal yfirkjörstjórn, eftir atvikum í samvinnu við undirkjörstjórn, leita skýringa á misræmi og bóka hana ef talin er þörf á.

14. gr.

Blöndun atkvæðaseðla.

Eftir afstemmingu atkvæðakassa skulu þeir tæmdir í hæfilega stórt, tómmt ílát og skal þess gætt að atkvæðaseðlar frá einstökum kjörstöðum og kjördeildum blandist vel saman.

15. gr.

Flokkun atkvæða.

Eftir blöndun atkvæðaseðla skulu þeir teknir úr ílátinu og flokkaðir af starfsfólki.

Við alþingiskosningar og sveitarstjórnarkosningar skal flokka atkvæðaseðla eftir listabókstövum sem við er merkt á hverjum seðli. Halda skal breyttum atkvæðaseðlum hvers lista fyrir sig aðgreindum. Einnig skal halda auðum atkvæðum, ógildum atkvæðum og vafaatkvæðum aðgreindum.

Við forsetakjör skal flokka atkvæðaseðla eftir frambjóðendum. Halda skal auðum atkvæðum, ógildum atkvæðum og vafaatkvæðum aðgreindum.

Við þjóðaratkvæðagreiðslur skal flokka atkvæðaseðla eftir svarkostum. Halda skal auðum atkvæðum, ógildum atkvæðum og vafaatkvæðum aðgreindum.

Atkvæði skulu að minnsta kosti flokkuð í tveimur umferðum. Tryggja skal að starfsfólk sem flokkar atkvæði í fyrri umferð komi ekki að flokkun sömu atkvæða í síðari umferð.

Að lokinni flokkun atkvæða skal talningarstjóri ásamt aðstoðarmanni flytja flokkuð atkvæði eftir merkingu framboðslista, frambjóðenda eða svarkosta á fráleggsborð. Breyttir atkvæðaseðlar hvers framboðslista eru lagðir sér með viðkomandi lista. Gæta skal þess að atkvæði mismunandi aðila geti ekki blandast saman eftir flokkun og skilið sé á milli framboðslista, frambjóðenda og svarkosta.

16. gr.

Talning atkvæða.

Pegar talning hefst hverju sinni skulu atkvæðaseðlar taldir í hæfilega bunka og settir í teygju með miða þar sem fjöldi atkvæða er tilgreindur. Atkvæðaseðlar sem ekki ná viðmiði heils bunka skulu settir í teygju og merktir með miða þar sem fjöldi atkvæða er tilgreindur. Atkvæðaseðlar skulu því næst endurtaldir af öðrum starfsmanni. Báðir talningarmenn skulu árita miða sem settir eru á bunkann með upphafsstöfum sínum þannig að ljóst sé að bunkinn hafi verið talinn tvívegis af sitthvorum talningarmanninum. Miðar skulu merktir í áframhaldandi töluröð og skráðir undir því númeri í skrá yfirkjörstjórnar þannig að hægt sé að rekja hvern bunka fyrir sig.

Að lokinni talningu skal bunkum með atkvæðaseðlum komið fyrir á borði fyrir talin atkvæði þar sem þeir eru skráðir og fjöldi þeirra lagður saman. Fjöldi talinna atkvæða skal stemmdur við fjölda atkvæða sem komu til talningar hverju sinni.

Niðurstöðu talningar skal skrá í talningarblað sem landskjörstjórn lætur yfirkjörstjórnnum í té. Þá skal yfirkjörstjórn skrá hvern atkvæðabunka

og niðurstöður talningar í tölvuskra sem heldur utan um heildarfjölda talinna atkvæða.

17. gr.

Meðferð utankjörfundaratkvæða.

Yfirkjörstjórn tekur til úrskurðar atkvæðasendingar utan kjörfundar sem hún hefur móttengið á grundvelli 95. gr. kosningalaga. Umboðsmönnum er heimilt að vera viðstaddir úrskurði yfirkjörstjórnar.

Bóka skal í gerðabók hversu margar atkvæðasendingar utan kjörfundar eru teknar til greina, hversu margar eru ekki teknar til greina og af hvaða ástæðu, sbr. 94. gr. kosningalaga. Landskjörstjórn skal útbúa eyðublað fyrir yfirkjörstjórnir að nota í þessum tilgangi.

Atkvæðasending utan kjörfundar sem yfirkjörstjórn hefur úrskurðað að skuli tekin til greina skal send til talningar þar sem atkvæðið er tekið úr kjörseðilsumslagi og farið með samkvæmt ákvæðum 14.-16. gr.

18. gr.

Flokkun og talning atkvæða við óbundnar kosningar.

Um móttöku atkvæðakassa og afstemmingu við óbundnar kosningar skal fara skv. 12. og 13. gr.

Flokkun og talning atkvæða við óbundnar kosningar fer þannig fram að talin eru atkvæði sem hver kjósandi fær. Nöfn á atkvæðaseðli skulu lesin upp og samtímis gætir annar starfsmaður þess að rétt sé lesið. Að minnsta kosti tveir starfsmenn skulu skrá hverjir hafa hlotið atkvæði. Atkvæði greitt einstaklingi sem hefur tilkynnt að hann skorist undan endurkjöri skal teljast ógilt atkvæði en atkvæði á sama atkvæðaseðli greitt öðrum einstaklingi verða ekki ógild af þeirri ástæðu.

Um úrslit óbundinna kosninga er fjallað í 118. gr. kosningalaga.

19. gr.

Vafaatkvæði og ágreiningsatkvæði.

Yfirkjörstjórn úrskurðar um gildi vafaatkvæða sem berast úr talningu með vísan til 102.-105. gr. kosningalaga í viðurvist umboðsmanna. Úrskurða skal um vafaatkvæði jafnóðum og þau koma fyrir en eigi síðar en við lok hverrar talningar fyrir sig. Yfirkjörstjórn getur ákveðið að fyrstu

úrskurðir hennar um vafaatkvæði skapi fordæmi fyrir starfsfólk talningar um hvernig flokka beri atkvæði.

Nú kemur yfirkjörstjórn, eftir atvikum umdæmiskjörstjórn, og umboðsmönnum lista saman um að einhver kjörseðill sé ógildur og skal hann þá talinn ógildur.

Verði ágreiningur um gildi kjörseðils skal úrskurða hann jafnóðum og hann kemur fyrir. Verði ágreiningur innan yfirkjörstjórnar um gildi kjörseðils skal afl atkvæða ráða úrslitum og atkvæðið talið í samræmi við úrskurðinn. Leyst skal úr ágreiningi milli yfirkjörstjórna og umboðsmanna um það hvort kjörseðill sé gildur eða ógildur á svofelldan hátt:

- a. *Við alþingiskosningar* skulu ágreiningsseðlar sendir landskjörstjórn sem leggur þá fyrir Alþingi sem úrskurðar um gildi þeirra. Verði ágreiningur innan umdæmiskjörstjórnar eða á milli umdæmiskjörstjórnar og einhvers umboðsmanns um það hvort kjörseðill er gildur eða ógildur skal umdæmiskjörstjórnin senda hann til yfirkjörstjórnar sem úrskurðar um gildi hans.
- b. *Við sveitarstjórnarkosningar* sker yfirkjörstjórn úr.
- c. *Við forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslu* skulu ágreiningsseðlar, ásamt atkvæðaseðlum sem ágreiningur hefur orðið um innan yfirkjörstjórnar, sendir landskjörstjórn sem úrskurðar um gildi þeirra.

Ágreiningsseðlar skulu lagðir í tvö sérstök umslög. Í annað skal leggja þá atkvæðaseðla sem yfirkjörstjórn hefur úrskurðað gilda og í hitt þá atkvæðaseðla sem hún hefur úrskurðað ógilda. Með ágreiningsseðlunum skal fylgja skýring á úrskurði yfirkjörstjórnar með vísan til 102.-105. gr. kosningalaga og upplýsingar um þann ágreining sem umboðsmaður gerði um atkvæðaseðilinn. Landskjörstjórn skal útbúa eyðublað fyrir yfirkjörstjórnir að nota í þessum tilgangi. Að talningu lokinni skal umslögum með ágreiningsseðlum lokað með innsigli yfirkjörstjórnar og eiga umboðsmenn lista rétt á að setja einnig fyrir þau sín innsigli.

Ágreiningsseðlum skal haldið aðgreindum frá gildum og ógildum kjörseðlum.

Bóka skal í gerðabók hve margir kjörseðlar, sem teknir eru til úrskurðar, eru gildir og hvaða framboðslista, frambjóðanda eða svarkosti

atkvæðið teljist greitt. Einnig skal bóka í gerðabók hve margir kjörseðlar teljist ógildir og af hvaða ástæðu.

Landskjörstjórn skal útvega yfirkjörstjórnnum leiðbeiningar um mat á vafaatkvæðum í kosningum.

20. gr.

Hlé gert á talningu.

Sé hlé gert á fundi yfirkjörstjórnar eða fundi hennar frestað á meðan talning stendur yfir skal innsigla notaða og ónotaða kjörseðla ásamt öðrum kjörgögnum.

21. gr.

Niðurstöður talningar kunngerðar.

Þegar atkvæði hafa verið talin saman undir eftirliti umboðsmanna og kosningaeftirlitsmanna, ef við á, færir yfirkjörstjórn niðurstöðu kosninganna í gerðabók og kunngerir hana þeim sem viðstaddir eru og landskjörstjórn. Skal þess getið sérstaklega hve margir atkvæðaseðlar eru auðir og hve margir ógildir og hver kjörsókn var.

Yfirkjörstjórn getur ákveðið að tilkynna um niðurstöður talningar eftir því sem henni vindur fram. Bóka skal uppgefnar millitölur talningar í gerðabók.

IV. KAFLI

Umboðsmenn.

22. gr.

Viðvera umboðsmanna.

Umboðsmönnum er heimilt að vera viðstaddir flokkun og undirbúning talningar áður en kjörfundi lýkur. Umboðsmönnum er jafnframt heimilt að vera viðstaddir flokkun og talningu atkvæða eftir að kjörfundi lýkur.

Umboðsmenn skulu við framkvæmd eftirlits við flokkun og talningu atkvæða fara að fyrirmælum yfirkjörstjórnar, þ.m.t. að vera á tilgreindum svæðum á talningarstað og bera sérstök skilríki eða önnur auðkenni sem yfirkjörstjórn hefur látið þeim í té.

Umboðsmönnum er óheimilt að eiga við atkvæði á talningarstað, koma við þau eða eiga bein samskipti við starfsfólk sem vinnur að flokkun og talningu, nema yfirkjörstjórn heimili annað. Umboðsmenn lista, undir

umsjón tengiliðs skv. 8. gr., skulu hafa aðgang að því að sannreyna rétta flokkun atkvæða með þeim hætti sem yfirkjörstjórn ákveður.

Umboðsmönnum er óheimilt að stöðva, tefja eða spilla framkvæmd flokkunar og talningar.

Allar athugasemdir sem umboðsmenn gera við framkvæmd flokkunar og talningar skulu þeir gera við yfirkjörstjórn.

Séu umboðsmenn framboðslista ekki viðstaddir talningu eða undirbúning hennar skal yfirkjörstjórn kalla til fólk úr sama framboði, ef unnt er, til að gæta réttar listans.

23. gr.

Bókanir umboðsmanna.

Telji umboðsmaður eitthvað ólöglegt við talningu atkvæða og fær það ekki leiðrétt hjá yfirkjörstjórn á umboðsmaður rétt á að fá ágreiningsefnið bókað þegar í stað í gerðabók, sbr. 57. gr. kosningalaga.

Umboðsmaður skal afhenda yfirkjörstjórn skriflega bókun þar sem glögglega er greint frá því ágreiningsefni sem færa skal í gerðabók. Yfirkjörstjórn getur þó ákveðið að bóka styttri munnlega athugasemd umboðsmanns eða heimilað umboðsmanni sjálfum að bóka ágreiningsefnið í gerðabók.

Neiti yfirkjörstjórn að bóka eitthvað vegna talningarinnar á umboðsmaður rétt á að bóka það sjálfur og undirrita, sbr. 57. gr. kosningalaga.

Allar bókanir umboðsmanna skulu vera á íslensku.

24. gr.

Brottvísun umboðsmanns af talningarstað.

Fylgi umboðsmaður ekki lögum og reglugerðum, fundarreglum eða öðrum fyrirmælum yfirkjörstjórnar, eða viðhefur hegðun eða háttsemi, sem veldur röskun eða truflun á framkvæmd kosninganna, eða flokkun og talningu atkvæða, skal yfirkjörstjórn áminna umboðsmanninn. Skal um slíka áminningu og grundvöll hennar bókað í gerðabók.

Láti umboðsmaður ekki af háttsemi skv. 1. mgr., sinni ekki áminningu, beiti eða hótí ofbeldi, sýni af sér ógnandi hegðun, eða viðhafi aðra háttsemi sem veldur stórfelldri röskun eða truflun á flokkun og talningu atkvæða, er

yfirkjörstjórn heimilt að vísa umboðsmanni af talningarstað sé kjörfundi lokið. Skal um slíka brottvísun og grundvöll hennar bókað í gerðabók.

Við brottvísun samkvæmt 2. mgr. skal yfirkjörstjórn upplýsa aðra umboðsmenn listans eða oddvita framboðslistans um brottvísun, og mælast til þess að framboðslistinn skipi nýjan umboðsmann í stað þess sem vísað hefur verið brott.

V. KAFLI

Kosningaskýrslur.

25. gr.

Kosningaskýrsla alþingiskosninga.

Að lokinni talningu atkvæða skal yfirkjörstjórn kjördæmis skila skýrslu til landskjörstjórnar með upplýsingum um atkvæðafjölda hvers framboðslista, fjölda greiddra atkvæða og fjölda ógildra og aðra seðla. Landskjörstjórn lætur yfirkjörstjórnnum í té rafrænt eyðublað fyrir skýrslugerðina.

Að fengnum fyrri hluta kosningaskýrslna úr öllum kjördæmum, sbr. 1. mgr., færir landskjörstjórn röðunartölur hvers framboðslista inn á eyðublaðið og sendir yfirkjörstjórnnum. Því næst skráir yfirkjörstjórn fjölda breyttra atkvæðaseðla og breytingar á þeim inn í skýrsluna og sendir landskjörstjórn að jafnaði daginn eftir kjördag.

Að fengnum seinni hluta kosningaskýrslna úr öllum kjördæmum, sbr. 2. mgr., skal landskjörstjórn útbúa skýrslu um niðurstöður kosninganna, úthlutun þingsæta við alþingiskosningarnar, næmisgreiningu og yfirlit yfir þingmenn og varaþingmenn eftir kjördæmum. Landskjörstjórn skal einnig útbúa skýrslu um úrslit kosninganna í hverju kjördæmi fyrir sig. Skýrslurnar skulu lagðar fyrir landskjörstjórn til samþykktar á úthlutunarfundi skv. 108. gr. kosningalaga og að því loknu birtar á vef landskjörstjórnar.

26. gr.

Kosningaskýrsla sveitarstjórnarkosninga.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags skal reikna út kosningaúrslit skv. 116.-118. gr. kosningalaga.

Yfirkjörstjórn skal senda nýkjörinni sveitarstjórn og landskjörstjórn greinargerð um úrslit kosninganna. Landskjörstjórn lætur yfirkjörstjórnnum í té eyðublað fyrir skýrslugerðina.

27. gr.

Kosningaskýrsla forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslna.

Að lokinni talningu atkvæða skal yfirkjörstjórn kjördæmis senda landskjörstjórn skýrslu um niðurstöðu talningar ásamt ágreiningsseðlum.

Landskjörstjórn gefur út skýrslu um niðurstöður forsetakjörs og þjóðaratkvæðagreiðslu þegar kosningaúrslitum hefur verið lýst skv. 120. gr. kosningalaga.

VI. KAFLI

Frágangur að lokinni talningu.

28. gr.

Trygg varðveisla kjörgagna.

Eftir að niðurstöður talningar hafa verið kunngjörðar skal gengið frá notuðum og ónotuðum atkvæðaseðlum og kjörskráum í hæfileg ílát og þau innsigliuð. Gildum og ógildum kjörseðlum skal haldið aðgreindum.

Ílátum með innsigliuðum atkvæðaseðlum og kjörskráum skal komið fyrir í öruggri innsiglaðri geymslu og skrá yfirlýsingu þar um í gerðabók.

29. gr.

Eyðing kjörgagna.

Atkvæðaseðla og kjörskrár skal geyma þar til kærufrestur kosninga er liðinn eða fullnaðarúrskurður um gildi þeirra hefur verið uppkveðinn enda sé þeirra eigi þörf vegna kæru sem beint hefur verið til lögreglustjóra.

Eigi síðar en ári eftir kjördag skal yfirkjörstjórn eyða hinum innsigliuðu atkvæðaseðlum og kjörskráum enda sé þá ágreiningsmálum um gildi eða framkvæmd kosninganna lokið, og skrá yfirlýsingu þar um í gerðabók.

VII. KAFLI
Lokaákvæði.
30. gr.

Lagastoð og gildistaka.

Reglugerð þessi er sett skv. 3. mgr. 81. gr., 4. mgr. 99. gr. og 6. mgr. 105. gr. kosningalaga nr. 112/2021, að fengnum tillögum landskjörstjórnar, og tekur þegar gildi.

Reglugerð um aðstoð við atkvæðagreiðslu.

Nr. 432/2022 11. apríl 2022

I. KAFLI Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

Markmið reglugerðar þessarar eru:

að tryggja lipra og samræmda framkvæmd þegar kjósenda er veitt aðstoð við atkvæðagreiðslu,

að tryggja að þeim kjósendum sem óska aðstoðar til þess að nýta sér lýðræðislegan kosningarrétt sinn sé sýnd virðing og nærgætni,

að tryggja leynilegar og frjálsar kosningar.

2. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir þegar kjósenda er veitt aðstoð við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar eða á kjörfundi í kosningum til Alþingis og sveitarstjórna, forsetakjöri og þjóðaratkvæðagreiðslum.

II. KAFLI

Almennt um framkvæmd aðstoðar við atkvæðagreiðslu.

3. gr.

Réttur til aðstoðar við atkvæðagreiðslu.

Hver kjósendi hefur rétt til þess að njóta aðstoðar við atkvæðagreiðslu í kosningum samkvæmt ákvæðum kosningalaga og reglugerðar þessarar.

Kjósendi skal aldrei þurfa að upplýsa eða greina frá því hvers vegna hann óskar aðstoðar og er kjörstjóra, kjörstjórn eða öðrum þeim sem

starfa við framkvæmd kosninga óheimilt að biðja kjósenda að skýra frá því hvers vegna hann óskar slíkrar aðstoðar.

4. gr.

Skilyrði fyrir því að aðstoð sé veitt.

Aðstoð skal því aðeins veita að kjósendi geti sjálfur skýrt þeim er aðstoðina veitir frá því hvernig hann vill greiða atkvæði. Ef kjósendi er ófær um að skýra frá vilja sínum skal honum ekki veitt aðstoð við atkvæðagreiðslu.

5. gr.

Framkvæmd aðstoðar.

Sá sem veitir aðstoð við atkvæðagreiðslu skal veita hana í samræmi við þarfir og aðstæður kjóсандans.

Við alla framkvæmd aðstoðar við atkvæðagreiðslu skal kjósenda sýnd sú nærgætni, lipurð og virðing sem þarfir og aðstæður hans kalla á hverju sinni.

Við framkvæmd aðstoðar skal kjörstjóri eða kjörstjórn tryggja að kosningin sé leynileg svo sem með því að stöðva kosningu eða loka kjörfundarstofu meðan á atkvæðagreiðslu með aðstoð stendur.

6. gr.

Fyrirmæli kjósenda og þagnarskylda.

Þeim sem veitir kjósenda aðstoð við atkvæðagreiðslu er skylt að fara eftir fyrirmælum hans um það hvernig greiða eigi atkvæði fyrir hans hönd, sbr. 3. mgr. 74. gr. og 2. mgr. 89. gr. kosningalaga.

Þeim sem veitir aðstoð er með öllu óheimilt að skýra frá því sem honum og kjósenda fer á milli hvort sem er í kjörklefa á kjörfundi eða þar sem atkvæðagreiðsla utan kjörfundar fer fram, sbr. 3. mgr. 74. gr. og 2. mgr. 89. gr. kosningalaga.

III. KAFLI

Aðstoð veitt af kjörstjóra eða kjörstjórn.

7. gr.

Veitt aðstoð.

Aðstoð skal veitt af þeim úr kjörstjórn á kjörfundi sem kjósandi tilnefnir en kjörstjóra við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar.

Ef kjörstjóri eða kjörstjórn telur ástæðu til skal kjósanda leiðbeint um rétt sinn til þess að njóta aðstoðar við atkvæðagreiðslu en aðstoð verður þó ekki veitt nema vilji kjósanda til að njóta aðstoðar sé skýr.

8. gr.

Bókun um aðstoð.

Sé aðstoð veitt við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar skal kjörstjóri rita á fylgibréf að aðstoð hafi verið veitt af kjörstjóra og skal þá jafnframt skráð í kjörskrá eða í sérstaka skrá kjörstjóra samkvæmt 77. gr. kosningalaga að kjósandi hafi notið aðstoðar kjörstjóra.

Við atkvæðagreiðslu á kjörfundi skal bóka í gerðabók kjörstjórnar í þeirri kjördeild þar sem kjósandi greiðir atkvæði að honum hafi verið veitt aðstoð af kjörstjórnarmanni.

9. gr.

Synjun um aðstoð.

Geti kjósandi ekki skýrt fulltrúa kjörstjórnar frá því hvernig hann vill greiða atkvæði skal kjörstjóri eða kjörstjórn synja kjósanda um aðstoð við atkvæðagreiðsluna.

Bókað skal með þeim hætti sem kveðið er á um í 8. eða 9. gr. um það að kjósanda hafi verið synjað um aðstoð þar sem hann hafi ekki getað skýrt frá vilja sínum.

IV. KAFLI

Aðstoð veitt af aðstoðarmanni kjósanda.

10. gr.

Veitt aðstoð.

Kjósanda ber réttur til að njóta aðstoðar einstaklings sem fylgir kjósanda á kjörstað sé vilji kjósanda til að njóta slíkrar aðstoðar skýr. Auk

kjósanda, getur aðstoðarmaður kjósanda tjáð kjörstjóra eða kjörstjórn að kjósandinn óski eftir aðstoð hans við atkvæðagreiðsluna.

11. gr.

Aðstoðarmaður kjósanda.

Aðstoðarmaður kjósanda skal gera kjörstjóra eða kjörstjórn grein fyrir sér, svo sem með því að framvísa persónuskilríkjum með nafni, kennitölu og mynd, svo sem vegabréfi, ökuskírteini eða nafnskírteini eða gera grein fyrir sér á annan fullnægjandi hátt að mati kjörstjóra eða kjörstjórnar.

Aðstoðarmaður kjósanda má hvorki vera frambjóðandi í kosningum eða maki, barn, systkini eða foreldri slíks frambjóðanda og þá er honum óheimilt að gerast aðstoðarmaður fleiri en þriggja kjósenda við sömu kosningar, sbr. 3. mgr. 74. gr. og 3. og 4. mgr. 89. gr. kosningalaga.

Aðstoðarmaður kjósanda skal að minnsta kosti vera 18 ára gamall.

12. gr.

Leiðbeiningar til aðstoðarmanns kjósanda.

Kjörstjóri eða kjörstjórn skal upplýsa aðstoðarmann kjósanda um að samkvæmt kosningalögum megi hann einungis veita kjósenda aðstoð ef kjósandi getur skýrt frá því hvernig hann vilji greiða atkvæði og þagnarskyldu, sbr. 6. gr. reglugerðar þessarar.

Þá skal kjörstjóri eða kjörstjórn upplýsa aðstoðarmann kjósanda um skilyrði þess að veita aðstoð samkvæmt 11. gr. reglugerðar þessarar.

13. gr.

Staðfesting aðstoðarmanns kjósanda.

Aðstoðarmaður kjósanda skal undirrita staðfestingu á sérstöku eyðublaði sem skal hafa að geyma nafn og kennitölu kjósenda, aðstoðarmanns kjósenda og dagsetningu þegar aðstoð er veitt.

Á eyðublaðinu skal aðstoðarmaður kjósenda staðfesta hæfi sitt samkvæmt 11. gr. reglugerðar þessarar og skulu þar vera leiðbeiningar um þau atriði sem getið er í 12. gr. reglugerðarinnar.

Kjörstjóri eða kjörstjórnarmaður skal jafnframt undirrita staðfestingu aðstoðarmanns.

Kjörstjóri eða kjörstjórn skal varðveita staðfestingu aðstoðarmanns. Landskjörstjórn er heimilt að óska eftir upplýsingum um aðstoðarmenn frá kjörstjórum og kjörstjórnnum til þess að ganga úr skugga um hæfi þeirri skv. 89. gr. kosningalaga.

14. gr.

Bókun um aðstoð.

Sé aðstoð veitt við atkvæðagreiðslu utan kjörfundar skal kjörstjóri varðveita staðfestingu aðstoðarmanns kjósanda og skrá í kjörskrá eða í sérstaka skrá kjörstjóra samkvæmt 77. gr. kosningalaga hvaða kjósandi hafi notið aðstoðar auk nafns og kennitölu aðstoðarmanns kjósanda við atkvæðagreiðslu.

Í gerðabók kjörstjórnar skal jafnframt bóka upplýsingar um þann kjósanda sem naut aðstoðar ásamt nafni og kennitölu aðstoðarmanns kjósandans.

15. gr.

Synjun um aðstoð.

Ef aðstoðarmaður kjósanda uppfyllir ekki skilyrði 11. gr. reglugerðar þessarar skal viðkomandi kjörstjóri eða kjörstjórn synja því að viðkomandi aðstoðarmaður veiti kjósandanum aðstoð.

Bóka skal um synjun með þeim hætti sem kveðið er á um í 14. gr. reglugerðar þessarar og að viðkomandi aðstoðarmann kjósanda hafi brostið skilyrði til þess að veita aðstoð.

Ákvörðun kjörstjóra eða kjörstjórnar að synja um aðstoð er endanleg.

V. KAFLI

Lokaákvæði.

16. gr.

Lagastoð og gildistaka.

Reglugerð þessi er sett skv. 5. mgr. 89. gr. kosningalaga nr. 112/2021, að fengnum tillögum landskjörstjórnar og tekur þegar gildi.

Reglur um gerðabækur kjörstjórna og innsigli við kosningar.

Nr. 422/2022 6. apríl 2022

I. KAFLI

Almennt ákvæði.

1. gr.

Gildissvið.

Reglur þessar gilda um form, efni og löggildingu gerðabóka og um hvað kjörstjórnnum er skylt að bóka í gerðabók við kosningar til Alþingis, sveitarstjórna, forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur. Reglur þessar gilda einnig um gerð, merkingar og notkun embættisinnsgla við sömu kosningar.

II. KAFLI

Gerðabækur, fundargerðir og bókanir kjörstjórna.

2. gr.

*Löggilding gerðabóka landskjörstjórnar,
yfirkjörstjórna og umdæmiskjörstjórna.*

Landskjörstjórn löggildir gerðabækur landskjörstjórnar, yfirkjörstjórna kjördæma, umdæmiskjörstjórna og yfirkjörstjórna sveitarfélaga.

Gerðabækur sem notaðar hafa verið við kosningar fyrir gildistöku þessara reglna, skulu halda gildi sínu.

3. gr.

Gerðabækur hverfiskjörstjórna og undirkjörstjórna.

Yfirkjörstjórn sveitarfélags lætur hverfiskjörstjórnnum og undirkjörstjórnnum í té gerðabækur og löggildir þær en heimilt skal

yfirkjörstjórn að ákveða að hverfiskjörstjórnir eða undirkjörstjórnir noti sérstök eyðublöð eða laus blöð í stað sérstakrar gerðabókar.

4. gr.

Fundargerðir.

Landskjörstjórn, yfirkjörstjórnir og umdæmiskjörstjórnir skulu halda fundargerðir sem skulu ritaðar eða færðar í gerðabók. Í fundargerð skal eftirfarandi koma fram:

1. Fundartími og fundarstaður.
2. Nafn fundarritara.
3. Nöfn viðstaddra fulltrúa kjörstjórnar, varamanna þeirra, áheyrnarfulltrúa og annarra þeirra sem fund sitja.
4. Dagskrármál sem tekin eru fyrir á fundi og niðurstaða þeirra.
5. Upplýsingar sem kjörstjórn óskar eftir að bókuð sé í fundargerð.
6. Bókanir fulltrúa, áheyrnarfulltrúa eða annarra þeirra sem rétt eiga að lögum til bókunar.
7. Lok fundar.

Fundargerðir skulu staðfestar og undirritaðar með eigin hendi af fulltrúum viðkomandi kjörstjórnar í lok fundar. Sé fundargerð færð í tölvu er heimilt að undirrita fundargerð með fullgildri rafrænni undirritun.

Fundargerðir sem færðar eru í tölvu eða á lausum blöðum skulu færðar inn í gerðabók kjörstjórnar eftir að þær hafa verið undirritaðar.

5. gr.

Bókanir landskjörstjórnar.

Landskjörstjórn skal bóka um eftirfarandi í gerðabók:

1. Ákvarðanir um mörk kjördæma, skv. 8. gr. kosningalaga.
2. Breytingu á fjölda kjördæmissæta, skv. 10. gr. kosningalaga.
3. Ákvarðanir um undanþágur, skv. 35. gr. kosningalaga.
4. Tilhögun móttöku á framboðum, skv. 1. mgr. 36. gr. og 50. gr. kosningalaga.
5. Móttöku framboða, skv. 1. mgr. 36. gr. og 50. gr. kosningalaga.
6. Ákvarðanir um gildi framboðslista fyrir kosningar til Alþingis, skv. 45. gr. kosningalaga.

7. Ákvarðanir um gildi framboða til forsetakjör, skv. 2. mgr. 50. gr. kosningalaga.
8. Umboðsmenn framboðslista og frambjóðenda, boðun, samskipti, upplýsingagjöf og annað það sem skiptir máli, sbr. X. kafla kosningalaga.
9. Ákvarðanir um gerð og útlit kjörfundargagna og utankjörfundargagna, skv. II. – III. kafla reglugerðar um kjörgögn.
10. Afgreiðslu og útsendingu kjörseðla.
11. Tilkynningu um niðurstöðu talningar við forsetakjör og þjóðaratkvæðagreiðslur, skv. 107. gr. kosningalaga.
12. Úthlutun þingsæta, skv. XVI. kafla kosningalaga.
13. Tilkynningar og ákvarðanir vegna þjóðaratkvæðagreiðslna og forsetakjör, skv. XVIII. kafla kosningalaga.
14. Aðrar ákvarðanir, afgreiðslur eða upplýsingar sem varða framkvæmd kosninga samkvæmt lögum, stjórnvaldsfyrirmælum eða eðli máls.

6. gr.

Bókanir yfirkjörstjórna kjördæma.

Yfirkjörstjórnir kjördæma skulu bóka um eftirfarandi í gerðabók:

1. Umboðsmenn framboðslista og frambjóðenda, boðun, samskipti, upplýsingagjöf og annað það sem skiptir máli, sbr. X. kafla kosningalaga.
2. Móttöku kjörgagna frá landskjörstjórn.
3. Afgreiðslu og útsendingu kjörfundargagna til yfirkjörstjórna sveitarfélaga ásamt skráningu á innsiglium þeirra.
4. Ónotaða kjörseðla í vörslum yfirkjörstjórnar og tilhögun vörslu.
5. Kjörsókn í kjördæminu.
6. Móttöku utankjörfundaratkvæða, skv. 92. gr. kosningalaga.
7. Móttöku atkvæðakassa frá yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga við flokkun atkvæða skv. 2. mgr. 99. gr. kosningalaga.
8. Hverjum er falið að flytja kjörgögn milli staða.
9. Flokkun atkvæða fyrir lok kjörfundar skv. 2. mgr. 99. gr. kosningalaga, þ.m.t. hvenær flokkun hefst, hvenær rými þar

- sem flokkun fer fram er lokað og af hverjum, viðstaddir fulltrúar yfirkjörstjórnar og umboðsmenn og hvenær rými er opnað.
10. Lok kjörfundar og upphaf talningar.
 11. Hvaða umboðsmenn og kosningaeftirlitsmenn séu viðstaddir talningu.
 12. Móttöku atkvæðakassa og kjörgagna frá yfirkjörstjórnnum sveitarfélaga eftir lok kjörfundar.
 13. Úrskurði um gildi atkvæða eða hvort utankjörfundaratkvæði eigi að taka til greina, skv. 94. og 105. gr. kosningalaga.
 14. Niðurstöður talningar og hvenær tölur eru lesnar í heyranda hljóði.
 15. Lokaniðurstöðu talningar og hvenær hún liggur fyrir.
 16. Við kosningar til Alþingis, tilkynningu um niðurstöðu talningar, skv. 107. gr. kosningalaga.
 17. Lok talningar og frágang kjörgagna.
 18. Vörslu kjörgagna eftir frágang ásamt skráningu á innsiglium.
 19. Skýrsluskil til landskjörstjórnar, skv. 106. gr. og 120. gr. kosningalaga.
 20. Eyðingu kjörgagna að loknum kosningum.
 21. Aðrar ákvarðanir, afgreiðslur eða upplýsingar sem varða undirbúning og framkvæmd kosninga samkvæmt lögum, stjórnvaldsfyrirmælum eða eðli máls.

7. gr.

Bókanir yfirkjörstjórna sveitarfélaga.

Yfirkjörstjórnir sveitarfélaga skulu bóka um eftirfarandi í gerðabók:

1. Móttöku kjörfundargagna frá yfirkjörstjórn kjördæmis.
2. Afgreiðslu og útsendingu kjörfundargagna til hverfis- eða undirkjörstjórna ásamt skráningu á innsiglium þeirra.
3. Ónotaða kjörseðla í vörslum yfirkjörstjórnar og tilhögun vörslu.
4. Afgreiðslu og sendingarmáta atkvæðakassa til yfirkjörstjórnar við flokkun atkvæða skv. 2. mgr. 99. gr. kosningalaga.
5. Móttöku atkvæðakassa og kjörgagna frá hverfis- og undirkjörstjórnnum (ef við á) og frágang, afgreiðslu og sendingu sömu gagna til yfirkjörstjórnar kjördæmis eftir lok kjörfundar.

6. Hverjum er falið að flytja kjörgögn milli staða.
7. Sérstaklega skal bóka um ágreiningsatkvæði, atkvæði sem ónýttast og óvistuð atkvæði sem send eru yfirkjörstjórn.
8. Aðrar ákvarðanir, afgreiðslur eða upplýsingar sem varða undirbúning og framkvæmd kosninga samkvæmt lögum, stjórnvaldsfyrirmælum eða eðli máls.

Við sveitarstjórnarkosningar skal yfirkjörstjórn sveitarfélags bóka um eftirfarandi í gerðabók:

1. Tilhögun móttöku á framboðum í sveitarfélaginu, skv. 1. mgr. 36. gr. kosningalaga.
2. Móttöku framboða, skv. 1. mgr. 36. gr. kosningalaga.
3. Ákvarðanir um gildi framboðslista við kosningar í sveitarfélaginu, skv. 46. gr. kosningalaga.
4. Úrskurði um kjörgengi frambjóðenda, skv. 48. gr. kosningalaga.
5. Umboðsmenn framboðslista og frambjóðenda, boðun, samskipti, upplýsingagjöf og annað það sem skiptir máli, sbr. X. kafla kosningalaga.
6. Ákvarðanir um gerð og útlit kjörfundargagna við kosningar í sveitarfélaginu skv. IV. kafla reglugerðar um kjörgögn.
7. Móttöku utankjörfundaratkvæða, skv. 92. gr. kosningalaga.
8. Móttöku atkvæðakassa frá hverfis- eða undirkjörstjórnnum við flokkun atkvæða skv. 2. mgr. 99. gr.
9. Flokkun atkvæða fyrir lok kjörfundar skv. 2. mgr. 99. gr. kosningalaga, þ.m.t. hvenær flokkun hefst, hvenær rými þar sem flokkun fer fram er lokað og af hverjum, viðstaddir fulltrúar yfirkjörstjórnar og umboðsmenn og hvenær rými er opnað.
10. Kjörsókn í sveitarfélaginu.
11. Lok kjörfundar og upphaf talningar.
12. Hvaða umboðsmenn og kosningaeftirlitsmenn séu viðstaddir talningu.
13. Móttöku atkvæðakassa og kjörgagna frá hverfis- eða undirkjörstjórnnum eftir lok kjörfundar.
14. Úrskurði um gildi atkvæða eða hvort utankjörfundaratkvæði eigi að taka til greina, skv. 94. og 105. gr. kosningalaga.

15. Niðurstöður talningar og hvenær tölur eru lesnar í heyranda hljóði.
16. Lokaniðurstöðu talningar og hvenær hún liggur fyrir.
17. Lok talningar og frágang kjörgagna.
18. Vörslu kjörgagna eftir frágang ásamt skráningu á innsiglium.
19. Tilkynningar um niðurstöðu talningar, skv. 107. gr. kosningalaga.
20. Tilkynningar til nýrra sveitarstjórnarfulltrúa og varamanna um kosningu þeirra, skv. 119. gr. kosningalaga.
21. Eyðingu kjörgagna að loknum kosningum.
22. Aðrar ákvarðanir, afgreiðslur eða upplýsingar sem varða undirbúning og framkvæmd kosninga samkvæmt lögum, stjórnvaldsfyrirmælum eða eðli máls.

8. gr.

Bókanir hverfis- og undirkjörstjórna sveitarfélaga.

Hverfis- og undirkjörstjórnir skulu bóka um eftirfarandi í gerðabók:

1. Upphaf og lok kjörfundar.
2. Komu umboðsmanna eða kosningaefirtirlitsmanna á kjörstaðinn.
3. Móttöku utankjörfundargagna.
4. Afhendingu atkvæðakassa og kjörgagna til yfirkjörstjórnar.
5. Frágang kjörgagna eftir lok kjörfundar.
6. Annað það sem mælt er fyrir um í kosningalögum, reglugerðum og öðrum stjórnvaldsfyrirmælum, eða samkvæmt fyrirmælum yfirkjörstjórnar sveitarfélags.

III. KAFLI

Innsigli.

9. gr.

Gerð innsigla.

Landskjörstjórn lætur kjörstjórnnum og kjörstjórum í té innsigli til að nota við kosningar. Atkvæðakassar, atkvæðailát og atkvæðauslög skulu innsigluð samkvæmt fyrirmælum reglna þessara þannig að þess sjáist merki séu þau opnuð.

Innsiglislímborði skal þannig gerður að þess sjáist merki ef innsigli er rofið eða átt er við það. Á innsiglislímborða skal vera raðtölunúmer og

honum skal fylgja límborði með sama raðtölunúmeri sem kjörstjórn eða kjörstjóri bókar um og límir í gerðabók. Á innsiglislímborða skal vera nægilegt svæði fyrir dagsetningu, heiti kjörstjórnar eða kjörstjóra og nafn þess sem það skráir.

10. gr.

Skyldur kjörstjóra til að innsigla.

Kjörstjóri, ásamt hlutaðeigandi kjörstjórn, skal innsigla atkvæðakassa fyrir atkvæðisbréf kjósanda sem greiðir atkvæði utan kjörfundar í því umdæmi þar sem hann er á kjörskrá.

Kjörstjórar skulu innsigla atkvæðakassa sem þeir nota til atkvæðagreiðslu á heilbrigðis- og öldrunarstofnunum, stofnunum fyrir fatlað fólk og í fangelsum og í heimahúsum. Að lokinni slíkri atkvæðagreiðslu er kjörstjóra heimilt að rjúfa innsigli atkvæðakassa og setja atkvæðisbréf í atkvæðakassa viðkomandi sveitarfélags. Heimilt er umboðsmönnum að vera viðstaddir þessa flokkun atkvæðisbréfa.

Innsigla skal atkvæðakassa fyrir flutning þeirra til yfirkjörstjórnar kjördæmis eða yfirkjörstjórnar sveitarfélags. Kjörstjórum er heimilt að nota innsigli við aðrar aðstæður þar sem þeir telja rétt að innsigli sé notað. Skal þá um það bóka í gerðabók.

11. gr.

Skyldur kjörstjórna til að innsigla.

Innsigla skal ónotaða kjörseðla áður en þeir eru sendir til kjörstjórna. Séu ónotaðir kjörseðlar afhentir í órofinni vörslu þ.e. afhentir af fulltrúa einnar kjörstjórnar í hendur fulltrúa annarrar kjörstjórnar, er heimilt að afhenda kjörseðla í óinnsigliðum umbúðum.

Varðveita skal ónotaða kjörseðla sem ekki hafa verið afhentir kjörstjórnnum með tryggilegum hætti, svo sem í innsigliðu ílát eða fyrir luktum dýrum sem skulu innsiglaðar.

Að lokinni flokkun yfirkjörstjórna á atkvæðisbréfum í réttar kjördeildir skv. 4. mgr. 92. gr. kosningalaga, eða ef hlé er gert á flokkun, skal innsigla ílát eða herbergi, þar sem atkvæðisbréfin eru varðveitt.

Í upphafi kjörfundar skal kjörstjórn ganga úr skugga um að atkvæðakassar hverrar kjördeildar séu tómir og þeir innsiglaðir. Við skipti

á atkvæðakössum á kjörfundi skal innsigla raufar atkvæðakassa sem fara til talningar og gæta þess að nýir atkvæðakassar séu tómir og innsiglaðir.

Þegar kjörfundi hefur verið slitið skal hver undirkjörstjórn ganga frá kjörgögnum til afhendingar yfirkjörstjórnar sem annast talningu atkvæða. Innsigla skal:

1. Raufar atkvæðakassa.
2. Atkvæðaumslög með ónýtum kjörseðlum.
3. Atkvæðaumslög með utankjörfundaratkvæðum sem vafi er um hvort taka eigi til greina.
4. Atkvæðaumslög með óvistuðum atkvæðum.
5. Atkvæðailát eða atkvæðaumslög með ónotuðum kjörseðlum.

Eftir að kjörstjórn hefur þannig gengið frá kjörgögnum mega hin innsigluðu kjörgögn og innsigli kjörstjórnar ekki vera í vörslu sama manns.

Ef yfirkjörstjórn eða umdæmiskjörstjórn er viðstödd á kjörstað og talning atkvæða fer fram samstundis má kjörstjórn afhenda yfirkjörstjórn eða umdæmiskjörstjórn atkvæðakassa óinnsiglaðan að viðstöddum umboðsmönnum.

Að talningu lokinni skal innsigla:

1. Notaða kjörseðla og skal gildum og ógildum kjörseðlum haldið sér.
2. Ónotaða kjörseðla.
3. Atkvæðaumslög með ágreiningssæðlum.
4. Kjörskrár.

Sé hlé gert á fundi yfirkjörstjórnar eða fundi hennar frestað á meðan talning stendur yfir skal innsigla notaða og ónotaða kjörseðla ásamt öðrum kjörgögnum svo sem í innsigluðu íláti eða fyrir luktum dyrum sem skulu innsiglaðar.

Kjörstjórnnum er heimilt að nota innsigli við aðrar aðstæður þar sem þeir telja rétt að innsigli sé notað. Skal þá um það bóka í gerðabók.

12. gr.

Réttur umboðsmanna.

Umboðsmönnum er heimilt að setja innsigli sín á þá atkvæðakassa og kjörgögn sem kjörstjórn innsiglar samkvæmt kosningalögum og reglum þessum. Sama gildir um rétt umboðsmanna hvað varðar störf kjörstjóra.

Innsigli framboða skulu ekki vera merkt stjórnmalasamtökum eða framboðum.

Innsigli umboðsmanna skulu ekki skarast við innsigli kjörstjóra eða kjörstjórna.

IV. KAFLI

Lokaákvæði.

13. gr.

Lagastoð og gildistaka.

Reglur þessar er settar skv. 6. mgr. 14. gr., 2. mgr. 20. gr. og 2. mgr. 79. gr. kosningalaga nr. 112/2021 og taka þegar gildi. Ráðherra staðfestir reglur II. kafla í samræmi við 2. mgr. 20. gr. kosningalaga.

Reglur um tilhögun í kjörfundarstofu við sveitarstjórnarkosningar.

Nr. 433/2022 12. apríl 2022

1. gr.

Gildissvið.

Reglur þessar gilda um tilhögun í kjörfundarstofu við sveitarstjórnarkosningar.

2. gr.

Kjörklefi.

Þegar kosning fer fram skal svo búið um kjörklefa að þar sé nægileg birta og hann afmarkaður með tjaldi eða skilrími, þannig að kjósandi geti greitt þar atkvæði án þess að aðrir sjái til. Yfirkjörstjórn sveitarfélags ber ábyrgð á að aðgengi fatlaðs fólks sé tryggt.

3. gr.

Atkvæðakassi.

Í kjörfundarstofu skal vera atkvæðakassi sem uppfyllir þær kröfur sem kveðið er á um í reglugerð um kjörgögn, atkvæðakassa o.fl. við kosningar.

4. gr.

Tilkynningar og kosningaleiðbeiningar.

Í kjörfundarstofu, svo og annars staðar á kjörstað, skal á áberandi stað festa upp tilkynningu um framboðslista í sveitarfélaginu þar sem fram koma heiti stjórnmalasamtaka, listabókstafir og nöfn frambjóðenda í sömu röð og á kjörseðli.

Fari fram óbundin kosning í sveitarfélaginu skal festa upp tilkynningu á áberandi stað í kjörfundarstofu og á kjörstað um þá sem beðist hafa undan endurkjöri.

Kosningaleiðbeiningar skulu festar upp á áberandi stað í kjörfundarstofu og á kjörstað. Þær skulu m.a. hafa að geyma upplýsingar um það hvernig kjósandi skuli gera grein fyrir sér, hverjir hafi kosningarrétt, hvernig greiða skuli atkvæði, aðstoð við atkvæðagreiðslu og skyldur og ábyrgð þess sem veitir kjósanda aðstoð.

5. gr.

Skriffæri.

Í hverjum kjörklefa skal vera borð sem skrifa má við. Á borðinu skulu vera skriffæri sem kjörstjórn lætur í té.

6. gr.

Gildistaka og lagastöð.

Reglur þessar eru settar skv. 2. mgr. 79. gr. kosningalaga nr. 112/2021 og taka þegar gildi.

Fyrirmæli landskjörstjórnar um skilríki umboðsmanna

Samkvæmt 3. mgr. 53. gr. kosningalaga nr. 112/2021 skal yfirkjörstjórn sveitarfélags útbúa sérstök skilríki fyrir umboðsmenn samkvæmt nánari fyrirmælum landskjörstjórnar. Fyrirmæli landskjörstjórnar eru svohljóðandi:

Á skilríkjum umboðsmanna skulu að lágmarki koma fram eftirfarandi upplýsingar:

1. Útgáfunúmer skilríkis
2. Nafn umboðsmanns
3. Mynd af umboðsmanni
4. Heiti þess framboðs sem umboðsmaður starfar fyrir
5. Heiti sveitarfélags
6. Gildistími skilríkis, t.d. sveitarstjórnarkosningar 2022.
7. Undirritun útgefanda

Skilríki umboðsmanns skal undirritað af fulltrúa yfirkjörstjórnar sveitarfélags og í gerðabók skal bóka útgáfunúmer skilríkis, nafn umboðsmanns, kennitölu og heiti þess framboðs sem um ræðir.

Yfirkjörstjórn ræður að öðru leyti formi og stærð skilríkis sem skulu þannig úr gærði gerð að þau megi bera með þeim hætti að þau séu sýnileg, t.d. sem barmmerki, í plastvasa sem hengja má um hálsinn.

Reykjavík 11. apríl 2022

Landskjörstjórn

UMSÓKN UM AÐ FÁ AÐ GREIÐA ATKVÆÐI Í HEIMAHÚSI

Afhendist kjörstjóra í því sveitarfélagi þar sem kjósandi dvelst síðustu þrjár vikur fyrir kjördag.

Umsóknin skal hafa borist kjörstjóra eigi síðar en kl.10 tveimur dögum fyrir kjördag.

- Alþingiskosningar Sveitarstjórnarkosningar
- Kjör forseta Íslands Þjóðaratkvæðagreiðsla
- Aðrar kosningar (hvaða?) _____
- _____

Til kjörstjórans (sýslumannsins) _____ (aðsetur/sveitarfélag)

Umsækjandi

Fullt nafn _____

Kennitala _____ Lögheimili _____

Óskar eftir að fá að greiða atkvæði við á dvalarstað mínum sem síðustu þrjár vikur fyrir kjördag verður:

_____ (götuheiti og númer) _____ (sveitarfélag)

Farsími eða sími á dvalarstað _____ Netfang (ef við á) _____

Ég lýsi því yfir að vegna sjúkdóms, fötlunar eða barnsburðar mun ég ekki geta sótt kjörfund á kjördegi. Ég tek fram að **ég tel mig ekki vera með alvarlegan sjúkdóm sem smitar við umgengni.**

_____ (dagsetning) _____ (undirskrift)

VOTTORÐ

Ég er löggráða og staðfesti hér með að ofangreindur umsækjandi mun ekki geta sótt kjörfund á kjördegi vegna sjúkdóms, fötlunar eða barnsburðar.

_____ (dagsetning) _____ (undirskrift) _____ (kennitala)

Fyrir kjörstjóra _____

LANDSKJÖRSTJÓRN

Staðfesting fyrir aðstoðarmann kjósanda við kosningar á grundvelli kosningalaga nr. 112/2021, vegna kosninga til sveitarstjórna 14. maí 2022

Ég, aðstoðarmaður kjósandans

Nafn

Kennitala

hef kynnt mér eftirfarandi:

- Að aðstoð skal því aðeins veita að kjósandi geti sjálfur skýrt aðstoðarmanni frá því hvernig hann vill greiða atkvæði.
- Að aðstoðarmanni er skylt að fara að fyrirælum kjósanda og er bundinn þagnarskyldu um það sem honum og kjósanda fer á milli í kjörklefa. Það varðar sektum ef þagnarskyldan er rofin.
- Að aðstoðarmaður má ekki vera frambjóðandi í þeim kosningum sem hann veitir kjósanda aðstoð í. Þá mega maki frambjóðanda, börn, systkini eða foreldrar hans ekki vera aðstoðarmenn kjósanda við atkvæðagreiðslu.
- Að aðstoðarmanni kjósanda er óheimilt að gerast aðstoðarmaður fleiri en þriggja kjósenda við sömu kosningu. Það varðar sektum sé það ekki virt.

Með undirskrift minni staðfesti ég að ég hef kynnt mér framangreint, er lögráða og fullra 18 ára. Jafnframt staðfesti ég að ég uppfylli hæfisskilyrði þess að vera aðstoðarmaður kjósanda.

Dags.

Staður

Nafn

Kennitala

Staðfesting kjörstjóra eða kjörstjórnarmanns

Nafn

Kjörstjóri eða kjörstjórn skal varðveita staðfestingu þessa.

YFIRLIT YFIR AFSAL KOSNINGARRÉTTAR Á KJÖRSTAÐ

Útfyllist af kjörstjórn (hverfiskjörstjórn) þar sem kjósendinn er á kjörskrá

Eftirtaldir kjósendur sem eiga kosningarrétt á þessum kjörstað á/í _____
kjörstaður

hafa staðfest afsal á rétti til að kjósa hér og óskað eftir að fá að kjósa á neðangreindum kjörstað:

NAFN:	KJÖRDEILD:	NÚMER:	KÝS Á/Í:
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Vottað af kjörstjórn (hverfiskjörstjórn) í/á _____
dags.

Ath.: Eingöngu heimilt innan sama kjördæmis við kosningar til Alþingis, forsetakosningar og þjóðaratkvæðagreiðslu
Eingöngu heimilt innan sama sveitarfélags í sveitarstjórnarkosningum, íbúa- og sameiningarkosningum

AFSAL KOSNINGARRÉTTAR VEGNA ÓSKAR UM FLUTNING MILLI KJÖRSTAÐA

☐ Alþingiskosningar
Eingöngu heimilt innan sama kjördæmis	☐ Sveitarstjórnarkosningar
Eingöngu heimilt innan sama sveitarfélags
☐ Kjör forseta Íslands
Eingöngu heimilt innan sama kjördæmis	☐ Þjóðaratkvæðagreiðsla
Eingöngu heimilt innan sama kjördæmis
☐ Aðrar kosningar (hvaða?) _____	

Útfyllist af kjörstjórn (hverfiskjörstjórn) þar sem kjósandinn kys

Ég, undirritaður kjósandi, sem er á kjörskrá í/á kjörstað

_____ kjördeild _____

með kjörskrárnúmeri (ef við á) _____ afsala mér kosningarrétti þar og óska að fá að

greiða atkvæði á þessum kjörstað, _____ kjördeild á/i

kjörstaður

enda mun ég ekki greiða atkvæði á þeim stað sem nafn mitt er skráð í kjörskránni.

Nafn kjósanda _____

undirskrift kjósanda

Kennitala _____ Lögheimili _____

Dags. _____

Samþykkt f.h. kjörstjórnar (hverfiskjörstjórnar),

Mikilvægt er að skjal þetta varðveitist útfyllt í þeirri kjördeild sem kjósandi kys og **geymist aftast í kjördeildarbók**. Við uppgjör skal telja slík atkvæði með greiddum atkvæðum, í samráði við hverfiskjörstjórn þar sem það á við.

Rétt er að skrá í fundargerðabók kjörstjórnar (hverfiskjörstjórnar) nöfn þeirra sem kunna að **afsala sér kosningarrétti annars staðar og kjósa á þessum kjörstað** þannig að fram komi:

- Nafn og kjörskrárnúmer (ef við á).
- Hvar er kjósandi á kjörskrá (kjörstaður).
- Í hvaða kjördeild kys hann samkvæmt samþykki kjörstjórnar (hverfiskjörstjórnar).

Upplýsingavefur um framkvæmd
kosninga til sveitarstjórna 14. maí 2022
www.kosning.is

ISBN-13: 978-9935-9666-0-5

9 789935 966605